

Sagaer,

fortalte

af

Brynjolf Snorraon og Kristian Arenzen.

Landsbibliothek

Kjøbenhavn.

Chr. Steen & Sønns Forlag.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

Sagaer,

fortalte

af

Brynjolf Snorrafon og Kristian Arenhen.

Tredie Samling.

Kjobenhavn.

Chr. Steen & Sønns Forlag.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1850.

Engel

Engel's Association of Millers & Farmers

Little Bunting

Robinson

Robinson & Co. Millers & Farmers
Little Bunting, N. H.

1851

Indhold.

	Side
I. Proar og Helge og Hrolf Krake og hans Kæmper	1
a) Proar og Helge	3
b) Hrolf Krake og hans Kæmper	39
II. Horne - Gjest	101
III. Greidar Løse	113
IV. Snegluhalle	135
V. Knud den Hellige	155

I.

Groar og Helge

og

Grolf Krake og hans Kæmper.

a.

Groar og Selge.

1.

Kong Frode dræber sin Broder Kong Halsdan
i Danmark.

Der regjerede engang en Konge over Danmark, der hed Halsdan. Han var af et mildt Sind. Hans Broder, der hed Frode og var en vild Kæmpe, regjerede ligeledes over et Rige. Han misundte imidlertid Halsdan høilig Danmark og syntes, at hans Arvelod efter Kongen deres Fader ikke havde været saa god som Broderens. Han samlede derfor en stor Hær og drog til Danmark med den. Han ankom til Byen, hvor Halsdan boede, ved Nattetid og lod Alt gaae op i Røg og Brand. Broderen kom næsten ikke til at værge sig; han blev tagen tilfange og dræbt. De

flyede, som kunde komme afsted. Byens Indvaanere maatte sværge Frode Trostabsed, i modsat Fald lod han dem martre. Han underlagde sig saa hele Danmark. De Fleste underkastede sig ham uødig, da han var overordentlig forhadt.

2.

Halsdans unge Sønner hos Bisfil.

Halsdan havde efterladt sig tre Børn. De Ældste var en Datter ved Navn Signe, som var gift med en Jarl, Sævil. De Yngre vare to Sønner, der endnu vare Børn, Groar og Helge. Drengenes Fosterfader Regin, der elskede dem hoit, bragte dem efter Faderens Drab ud paa en Ø i Nærheden af Byen, hvor der boede en Olding ved Navn Bisfil, en gammel Ven af Halsdan, der var særdeles kyndig i Trolddom, og sagde til denne, at om han ei kunde bevare Halsdans Sønner mod Frode, vare næsten alle Udveie dem afstaarne. Bisfil svarede: „Her har man at trækkes med den Stærke.“ Han førte saa Drengene ned i et Jord-

hus. Der opholdt de sig fordetmeste om Natten. Om Dagen tumlede de sig ude i Lundene paa Den. Regin, der havde Kone, Born og store Eiendomme i Danmark, saae ikke andet for sig end at underkaste sig Frode og sværge ham Troslabsed. Frode satte Folk paa alle Kanter til at speide efter Halsdans Sommer, der til hans store Misfornoielse vare undslupne, og lovede dem anselige Gaver, som kunde bringe ham nogen Underretning om dem, hvorimod han truede dem, der skjulte dem, med forskjellige Pinsler, naar det blev opdaget. Ingen kunde imidlertid give ham nogen Underretning om dem. Han lod da alle Spaakvinder og Bismænd i hele Landet kalde, og gjennemføge baade det faste Land og Der og Udskjær. Drengene fandtes dog ikke. Endelig tog han sin Tilflugt til Galdermænd, som kunde udforske skjulte Ting. De berettede ham, at Drengene ikke opfodtes paa Fastlandet, men dog ei langt fra ham. Han svarede hertil: „Bidt og bredt have vi ledt efter dem, og synes der mig mindst Haab om, at de kunne være her nærved. Her er rigtignok en D i Nærheden, som vi ikke have gjennemført omhyggeligt, men den er næsten ikke bebygget, der boer kun en stakkels Gubbe.“ — „Ledet først der.“ — sagde Galdermændene — „thi megen Taage skjuler denne D, saa vi ei ret kunne gjennemskue denne Oldings Bolig.

Han er vist snild og ikke den man anser ham for." Kongen sagde: „Der skal man da endnu lede, skjøndt det skulde undre mig, om en ussel, gammel Fisser skulde understaae sig os til Trods at skjule Drenge." — En Morgen tidlig vaagner Bisfil og siger: „Meget Underligt er nu paa Færde. Store og mægtige Fylgier ere komne hid til Den. Stander op, Halvdans Sønner, og skjuler Eder vel i Lundene idag!" Svendene lobe da til Skoven. Frodes Sendebud kom til Den og ledte efter dem, men forgjebes. Oldingen syntes dem dog meget mistænkelig. De droge tilbage og meldte Kongen Udsaldet af deres Tog. „Slet maa I have ledt" sagde han. „Denne Gubbe er en Troldmand. Skynder Eder derfor uopholdelig tilbage, for at han, hvis de ere der, kan blive for silde færdig med at skjule dem." Sendebudene droge da tilbage til Den. Oldingen sagde til Svendene: „Det er nu ikke længere forundt Eder at sidde i Ro; iler saa hurtigt som muligt til Skoven!" Svendene skjulte sig saa igjen. Frodes Sendebud skyndte sig til Bisfil og forlangte at randsage. Bisfil lod Alt staae aabent for dem. Svormegret de imidlertid end ledte, førte det dog til Tuset. De droge atter tilbage. Da sagde Frode: „Nu vil jeg selv drage til Den strax imorgen." Dagen efter seilede han saa derover. Oldingen vaagner i stor Bekymring og indser, at han nu ilfsomt

maa gribe til et Raad. Han sagde saa til Brodrene: „J skulle passe paa, naar jeg raaber hoit paa mine to Hunde, Hop og Ho, da er der ikke Fred længer, og da skulle J løbe til Eders Jordhytte. Vogter Eder vel der, thi Eders Frænde Frode er nu selv med at lede efter Eder, han stræber Eder efter Livet med allskens Underfundighed, og jeg veed nu ikke, om jeg kan redde Eder.“ Oldingen gif derpaa ned til Stranden. Kongen var alt landet. Bisfil lod som han lod Dinene løbe over sine Faar og hverken blev Skibet, Kongen eller hans Folk vaer. Frode bød sine Mænd gribe ham. Han blev ført for Kongen. Denne til-talede ham: „Du er mig en snedig Karl, sig mig, hvor Kongesønnerne ere, thi Du veed det.“ Bisfil svarede. „Hil Dig, Herre! Hold mig ikke, thi Ulven sønderriver ellers mine Faar!“ og raabte derpaa hoit: „Hop og Ho, hjælper J mine Faar, thi jeg kan ikke redde dem.“ Kongen spurgte: „Hvad raaber Du nu paa?“ Bisfil svarede: „Det er mine Hunde. — Men led kun Herre, som J vil; ikke venter jeg, at Kongesønnerne ville findes hos mig, og meget undrer det mig, at J kan troe, at jeg Eder til Trods skulde vove at skjule dem. Kongen sagde: „Du er vist en snu Karl. Men de ville dog ikke herefter kunne holde sig her. Du har imidlertid fortjent at miste Livet.“ Bisfil svarede: „Det staaer nu i Eders Magt, og kan man

da sige, at J har havt noget Grinde her og ikke farer hjem med usorrettet Sag." Kongen sagde: "Jeg nænner dog ei at lade Dig dræbe, skjøndt denne Mænsommelighed sagtens er uflog." Derpaa drog Kongen hjem igjen. Oldingen gif saa til Svendene og sagde, at de ikke længere kunde opholde sig paa Den. "Jeg vil nu" — sagde han — „sende Eder til Eders Svoger, Sævil Jarl. J ville blive navnkundige Mænd, hvis J leve."

3.

Halsdanskønerne hos Sævil Jarl.

Hroar var dengang tolv Aar, Helge ti. Helge var dog den største og mandigste. De droge affted, Helge under Navnet Ham, Hroar under Navnet Hrane. De opholdt sig en hel Uge hos Sævil Jarl, for de talede med ham om deres Ophold der. Han svarede dem: „Kinge Mandsværd troer jeg vare i Eder, dog vil jeg ikke unddrage Eder Mad og Drikke for en Tid." De vare tre Aar hos Sævil. De viste meget uslebne Sæder og gif bestandigt med Kjortel-

hætten for Ansigtet, for at man ei skulde kjende dem. Ingen, ikke engang deres Svoger, anede heller hvo de vare.

4.

Halsdanssømmerne indebrænde Frode og underlægge sig Danmark.

Engang bod Kong Frode Sævil Jarl til Gjæstebud. Jarlen og hans Hustru gjorde sig færdige til Reisen med et stort Følge. Svendene vilde drage med. Jarlen afflog imidlertid deres Begjæring. Han drog saa afsted. Helge faaer fat i en utænnet Fole, kaster sig op paa den, med Ansigtet mod Halen, og sætter i Firspring efter Jarlen, stillende sig paa alle Maader toset au. Hroar tager en ligesaadan Hest, men sætter sig rigtig op. Folerne sloi frem og tilbage med Drenge ved Følget. Hætten faldt af Hovedet paa Hroar derved. Signe blev det vaer, kjendte Broderen og brast i Graad. Jarlen spurgte hende, hvorfor hun græd. Hun kvad:

„Stjoldungsstammen
af, alene
har tilbage
smekke Grene.

Broder bære
bare Sider,
mens paa Sattel
Trællen rider.“

Sævil sagde: „En stor Tidende, men lad den ei komme op.“ Han red derpaa tilbage til Svendene, som da gik tilfods, og bad dem drage hjem, sigende, at det var en stor Skam at have Saadanne med. De vedbleve dog at følge med, men holdt sig bagved. Man kom nu til Gjæstebudet. Drengene løbe frem og tilbage i Hallen. Engang kom de derhen hvor deres Søster sad. Hun hvistede til dem: „Bliver ikke her i Hallen!“ De gave imidlertid ikke Ngt paa hendes Ord. Kongen siger, at han vil lade lede efter Haldanssonerne og yde den Mand megen Ære, som kunde give ham Underretning om dem. Der var kommen en Spaakvinde ved Navn Heid til Gjæstebudet. Hende bad Frode forsøge sin Kunst og se at opdage Drengene. Han satte hende paa en Seidforhøining og spurgte hende derpaa, hvad hun blev vaer. Hun aabnede da Munden høit og kvad:

„To sidde inde, som
 ikke jeg troer,
 yderst ved Ilden.
 Agter mit Død!

De, som paa Bisfilso
 før vare længe,
 Hundnavn bare
 de lystige Dreng.“

Signe kastede en Guldring til hende. Da raabte hun: „Det er Løgn hvad jeg nys sagde! Min hele Spaadom forvildes nu ganske for mig.“ Kongen udbrød: „Jeg skal pine Sandheden ud af Dig, hvis Du ei vil have det anderledes. Jeg veed nu ikke bedre Bested end tilforn. — Men hvorfor er Signe ikke paa sin Plads; kan vel være, at her gaac Næve paa Naad med Ulve!“ Kongen fik til Svar, at Signe havde faaet ondt af Nogen i Hallen. Sævil beder hende sætte sig og være frimodig. „Meget kan hjælpe Ewendene“ — siger han — „om Skjebnen vil det.“ Frode trænger nu haardt ind paa Heren og byder hende sige Sandheden, om hun ikke vil pines. Hun aabner da atter Munden paa vid Gab og kvæder:

„Jeg ser hvor Halsdans
 Sønnen sidde,
 raske begge,

Groar og Helge.
 Livet de monne fra
 Frode rane."

Hun steg derpaa ned af Seidforhøiningen, løb langs ned ad Hallen og kvad:

„Hams og Hranes
 Dine lyne,
 ere de Edlinger
 underdjarve."

Drengene forstode, at Spaakvinden ved at løbe ned ad Hallen raadede dem til at undflye. De ilede da, grebne af Rædsel, til Skovs. Kongen bod nu sine Mænd at springe op og sætte efter Drengene. Men deres Fosterfader havde kjendt dem og slukkede alle Lysene i Hallen. Den Ene holdt nu den Anden. Somme saae ogsaa helst, at Halvdanssønnerne undkom. Frode sagde: „Nær vare de mig nu. Mange gaae her svigefulde paa Raad med dem; det skal blive haardt hevnet i sin Tid. Men lad os nu drikke iaften." Regin skænkede. Han tilligemed mange af hans Benner lod Ollet flittigt gaae om, saa den Ene snart faldt sovende ned over den Anden. Brodrene fode imidlertid i Skoven. Da de havde siddet der en Tid, fik de Die paa en Mand, som kom ridende fra

Kongsgaarden henimod dem. De kjendte deres Fosterfader, bleve glade og hilsede ham kjærligt. Han hilsede dem ikke igjen, men vendte Hesten tilbage mod Kongsgaarden. De undredes derover og overlagde, hvad det vel skulde betyde. Nu vendte Regin Hesten atter mod dem og stillede sig vred an som om vilde han overfalde dem. Da sagde Helge: „Jeg troer at forstaae Regin.“ Regin red saa hjem til Hallen. Drengene gik efter ham. „Min Fosterfader handler saaledes“ — sagde Helge — „fordi han ei vil bryde den Ed, han har svoret Frode, derfor vil han ikke tale til os, dog vil han gjerne hjælpe os.“ Da de kom til en Lund i Nærheden af Hallen, sagde Regin til sig selv: „Havde jeg noget Udstaaende med Kong Frode, vilde jeg opbrænde denne Lund.“ Groar sagde: „Hvad mener han dermed?“ Helge svarede: „Det vil han, at vi drage hen til Hallen og sætte Ild paa den, undtagen paa en Udgang for vore Benner.“ — „Svorledes skulde vi to Ungerivende kunde udøve en saadan Stordaad!“ sagde Groar. „Saa skal det dog være.“ svarede Helge. „Engang maa vi dog prove at faae vor Harm hevet!“ Regin hjalp Halsdans Benner ud af den ene Haldør. Savil Jarl bød sine Mænd: „Hjælper Ungersvendene og øger Ilden, mod Kong Frode har jeg ingen Forpligtelser.“ Frode vaagnede i Hallen, fultede dybt og sagde: „Jeg har dromt

ilemt, Svende. Jeg syntes, En kaldte paa os og talede saa: „Nu er Du kommen hjem, Konge, med dine Mænd.“ Jeg spurgte vredt: „Hvor hjem.“ Da svarede, og det saa nær, at jeg kunde mærke dens Aande, som talede: „Hjem til Hel, hjem til Hel!“ Dermed vaagnede jeg.“ I det Samme høre de Regin ude ved Haldøren kvæde:

„Regin er ude
og Halvdans Søner,
tappre Fiender.
Sig det 'til Frode!“

Kongen gaaer til Hallens Dør. Gaarden stod i lys Lue. Frode spørger, hvo der raadede for Ilden. Han fik til Svar: „Helge og Groar.“ Han byder dem Forlig og ene at raade for Bilkaarene. „Det er dog unaturligt“ — sagde han — „om vi Frænder saaledes dræbe hinanden.“ Helge svarer: „Ingen kan troe Dig. Du sviger saa sagtens os ikke mindre end Du sveg vor Fader. Det skal Du nu undgælde!“ Frode ilede da til et Jordhus for derigjennem at undflye til Skovs. Men som han kom did stod Regin der. Han maatte da vende tilbage til Hallen. Han indebrændte saa der med mange Mænd. Halvdans-

sønnerne takkede nu Sevil Jarl, Regin og deres andre Venner for deres Hjælp og gave dem store Gaver. De underlagde sig saa hele Riget.

5.

Groar i England.

Groar var en god Ven af en Konge over en Del af England ved Navn Nordre. Han opholdt sig ofte og længe hos ham til Landeværn. Nordre havde en Datter der hed Dgn, som Groar omsider ægtede. Han styrede saa det engelske Rige tilligemed sin Svigerfader. Hans Sind var bestandigt blidt.

6.

Helge beskæmmes af Dronningen i Sarland.

Efter Hroars Giftermaal i England regjerede Helge alene over Fædrearven, Danmark.

Han laa bestandigt i Leding.

Han spurgte engang, at der over Sarland herskede en Dronning ved Navn Dlof, der var som en Hærkoning, gik med Brynje, Hjelm, Skjold og Sværd, var skjøn af Udseende, men hovmodig og grum af Sind, ikke vilde hun gifte sig. Han syntes, hans Magt vilde meget forøges ved at ægte hende, hvad enten det nu skete med eller mod hendes Villie. Han drog da med en stor Krigshær til Sarland. Han kom uventet. Han sendte Mænd til Dlofs Hal at forkynde sin Ankomst. Der var ingen Tid til at samle Folk, Dronningen maatte derfor byde Helge til Gjæstebud. Helge satte sig i Høisædet hos Dronningen. De drak sammen den Aften. Der blev Intet sagt. Ingen kunde mærke Misformoielse hos Dlof. Helge talede til hende: „Vi skulle drikke vort Bryllup i Aften, da her er Folk nok dertil, og dele Seng inat.“ Hun svarede: „Alltfor hurtigt synes I mig at gaae

tilværks hermed, Herre. Dog holder jeg ei nogen anden Mand for mere hovist end Eder, om jeg ellers skal uodes til at binde mig til en Mand; og jeg haaber, at I vil gjøre det uden at tilføie mig nogen Forhaanelse." Helge sagde: Hun havde fortjent for sin Hoffærdighed og Overmod, at de levede sammen saalænge han lystede. Hun svarede: „Vi ønskede vel, at flere af vore Benner vare tilstede ved denne Leilighed, men jeg kan jo ikke gjøre Modstand, og derfor saae I nu raade.“ Der blev druffet tæt og langt ud paa Natten. Dronningen var meget munter. Omfider gif hun tilsengs. Da Helge senere gif til Leiet, faldt han strax betyngtet af Drik sovende ned derpaa. Dronningen stak ham saa med en Søvtorn. Derpaa stod hun op, ragede alt Haaret af ham og besmurte Hovedet med Tjære. Hun tog dernæst en Rødersæk og puttede ham deri. Derefter kaldte hun uogle Mænd og befalede dem at bære ham til hans Skibe. Hun vakte saa hans Folk og sagde dem, at deres Konge alt var ombord og vilde seile, da de nu havde faaet god Bind. De sprang hurtigt, endnu haløberusede, op og ilede til Skibene. Kongen kunde de imidlertid ikke faae Die paa. De saae derimod en meget stor Rødersæk. De aabnede den — se, der laa deres Konge skammelig medhandlet. De borttog Søvtornen, og Kongen vaagnede, men ikke af en

god Drøm. Hvor forbittret han imidlertid end var, saae han sig dog ikke istand til at hevne sig paa Dlof, da hun om Natten havde trukket en stor Hær sammen, hvis Lurer lode hoit fra Landet af. Han seilede da hjem til sit Nige. Denne Tildragelse spurgtes vidt og bredt, og alle syntes det uden Exempel at spotte en saadan Konge.

7.

Helge hevner sig paa Dlof.

Harmfuld overveiede Helge ofte, hvorledes han skulde faae Hevn.

Ei længe efter seilede han atter til Saxland.

Dlofs Overmod havde aldrig været større end nu.

Hun havde bestandigt mange Folk om sig siden Gjæstebudet med Helge.

Helge lagde sine Skibe ind i en Lønwig.

Han sagde derpaa til sine Folk, at han vilde gaae iland, og befalede dem at vente paa sig to Dage, kom han ikke tilbage til den Tid, skulde de drage hjem. Han iførte sig en let Overklædning og

tog to Kister fulde af Guld og Sølv med sig. Derpaa drog han til Skovs og skjulte Guldet og Sølvet. Han gik saa hen i Nærheden af Dronningens Hal. Han traf en af hendes Trælle, hvem han udfrittede om Landets Kaar. Trællen sagde, der herskede god Fred, og spurgte ham, hvem han var. Han sagde, han var en Tigger, imidlertid havde han været saa heldig at finde en stor Skat i Skoven, „og synes det mig raadeligt“ — endte han — „at vise Dig hvor den er.“ Han gjorde da saa. „Er Dronningen gjerrig?“ spørger han derpaa Trællen. „Ja“ — svarer denne — „hun er den gjerrigste af alle Kvinder.“ — „Da vil hun synes godt om denne Skat“ sagde Helge. „Og hun vil anse den for sin Eiendom, da den er fundet i hendes Jord. Jeg vil ikke heller unddrage hende den; hun kan saa give mig saameget af den, som hun vil. Saaledes er det bedst. — Men mon hun vil selv hente Skatten her?“ — „Det troer jeg“ — siger Trællen — „naar man gaaer hemmeligt frem.“ — „Her er et Hals-smykke og en Ring, som jeg vil give Dig“ — mæler Helge — „naar Du kan skaffe hende ene hid?“ Trællen lovede det. Han gik saa hjem og fortalte Dronningen, at han havde funden en stor Skat i Skoven, og bad hende skyndsomt gaae med efter den. „Er det sandt“ — svarer hun — „skal Du faae store

Gaver, i modsat Fald koster det Dig dit Liv. Dog jeg har jo tilforn fundet en tro Svend i Dig, jeg vil da ogsaa tro Dig nu." Begjærlig gik hun saa med Trællen ved Nattetid ud i Skoven, uden at tale derom til Noget. Da de kom der, var Helge der. Han greb hende. „Heldigt træffer jeg Dig nu“ — udbrød han — „for at faae min Bestæmmelse hevet!“ Dlof sagde, hun vel havde opført sig ilde imod ham „men nu vil jeg gjøre Altsammen godt, hold nu vort Bryllup sammeligen!“ „Nei“ svarede Helge. „Gi skal du slippe saaledes. Du skal gaae ombord med mig og blive hos mig saalænge mig lyster. Gi tillader min Vre mig at lade min haanlige Medfart uhevnet!“ — „Du har nu at raade“ svarede Dlof. Helge delte saa Leie med Dlof i mange Nætter. Hun maatte derpaa, fuld af Harme, drage tilbage.

8.

Helge ægter uden at vide det sin Datter.

Efter ni Maaneders Forløb nedkom Dof med en Datter. Hun gif imidlertid saa hemmeligt tilværks dermed, at Faa vidste deraf. Mod dette Barn yttrede Moderen, trods dets Skjonhed, al sin Harm. Hun havde en Hund ved Navn Yrsa, efter den opkaldte hun Pigen. Da hun var tolv Aar gammel, satte hun hende til at passe Hjorde. Hun antoges i Almindelighed for Fattigfolks Barn.

Kong Helge sværmede imidlertid om i Leding og erhvervede sig et berømt Navn.

Da Yrsa var tretten Aar gammel, kom Helge til Sayland. Han var nysgjerrig efter Tidender derfra. Han iførte sig da som forrige Gang en Liggerklædning og gif op til Skoven. Han traf en stor Hjord og en ung, deilig Pige, der vogtede den. Han syntes aldrig at have set sagerre Mø. Han spurgte hende om hendes Navn og Æt. Hun svarede, hun var Fattigfolks Barn og hed Yrsa. „Ei har Du Trællesøine!“ udbrod Helge. Han grebes strax af Kjærlighed til hende. „Det er da mest passende“ —

sagde han — „at en Tigger ægter Dig, siden Du er Fattigfolks Barn.“ Hun bad ham ikke gjøre det. Men han tog hende desuagtet, førte hende til sine Skibe, seilede hjem og holdt Bryllup med hende.

Dronning Dlof blev glad, da hun spurgte dette; hun formodede, at Tiggeren var Helge, Ursas Fader.

9.

Hroar faaer en herlig Ring af Helge for sin Del af Danmark.

Helge eiede en herlig Ring. Engang besogte Hroar Broderen, der anrettede et prægtigt Gæstebud for ham. Hroar sagde da: „Da Du er den største af os to og jeg desuden har nedsat mig i Northumberland, under jeg Dig vel dette Rige, vor fælles Arv; giv mig blot din herlige Ring.“ Helge svarede: „Ikke sommer sig andet, Broder, end at Du faaer Ringen“ og gav ham den. Hroar drog siden tilbage til England.

10.

Sævil Jarls Son, Hrof, kaster Hroars Ring overbord og fodhugges til Straf derfor.

Sævil Jarl døde, og hans Son, Hrof, en grum og gjerrig Mand, arvede hans Rige. Hans Moder, Signe, der gjerne vilde have eiet Hjelges herlige Ring, fortalte ham meget om den. Hun sagde desuden: „Billigt syntes det mig, om mine Brødre havde erindret os med noget Rige, da vi stode dem bi i Faderheaven.“ Hrof gjenmælede: „Jeg vil drage til dem og gjøre det gjældende.“ Han drog saa til Hjelge og krævede Trediedelen af Danmark eller Ringen — han vidste ikke, at Hroar havde faaet den. Hjelge svarede: „Du tager Munden for fuld. Vi vove vort Liv for Riget med din Fader, vor Fosterfader, Regins, og andre gode Mands Bistand. Nu ville vi sikkert lomme Dig, vor Frænde; men Riget kommer ikke ud af vore Hænder; og Ringen er i Hroars, og jeg antager ikke, at den sidder løs hos ham.“ Ilde tilfreds drog Hrof saa til Hroar, blev vel modtaget og var hos ham i nogen Tid. En gang seilede de sammen langs Landet. De laa i

en Fjord. Da sagde Hrof: „Det synes mig somme-
 ligt for Dig, min Frænde, at Du gav mig Ringen,
 og saaledes mindedes vort Slægtskab.“ Hroar sva-
 rede: „Saameget har jeg givet for denne Ring, at
 den ikke kommer ud af mine Hænder.“ Hrof vedblev:
 „Da maa Du dog tillade mig at se den; jeg er nys-
 gjerrig efter at vide, om den er et saadant Akenodie
 som der siges.“ „Det er en ringe Tjeneste“ svarede
 Hroar og rakte ham den. Hrof betragtede den en
 Stund og sagde derpaa: „Ikke kan den noksom
 berømmes; aldrig har jeg set dens Lige; rimeligt er
 det, at J skatte den høit. Men det er nu det bedste
 Raad, at Ingen af os og heller ingen Anden nyder
 den.“ Og med disse Ord kastede han den langt ud i
 Vandet. Hroar mælede: „Du er en ond Mand!“
 Han lod ham derpaa fodhugge og saaledes lemlæstet
 bringe hjem.

11.

Hrof hevner sin Fodhugning og dræber Hroar.

Hrofs Fodstumper groede snart til. Han samlede saa en stor Hær til Hevn og drog med den til Northumberland. Han kom bag paa Hroar som denne sad ved et Gilde med saa Mænd hos sig og angreb ham strax. Der blev en haard Strid. Kampen var imidlertid altfor ulige. Hroar faldt da, og Hrof underlagde sig Landet.

12.

Helge hevner sin Broder.

Hrof anholdt om Dgn, Nordres Datter, som Hroar havde været gift med. Nordre syntes, Modgangen nu ret var kommen over ham, da han var en gammel Mand, lidet stiftet til Kamp. Han forebragte Datteren Sagen: Hun svarede bedrovet: „Vist er dette

Giftermaal mig imod. Men dit Liv staaer i Bøve. Derfor vil jeg ikke aldeles afvise ham men bede om Frist til jeg har født Hroars Barn; jeg er frugt-sommelig." Hrof gav hende denne Frist. Dgn sendte nu Mænd til Helge og bød dem sige, at hun ei vilde ægte Hrof, naar hun ikke blev tvungen dertil, da hun var med Barn ved Hroar. Helge svarede Sendebudene: „Det er forstandigt talt af hende. Jeg vil hevne min Broder.“ Hrof anede Jutet herom.

Dgn fødte nu en Son, som blev kaldet Agnar. Saa snart Helge spørger dette, samler han en Hær og drager mod Hrof. Det kom til Kamp, og Hrof blev fangen. Helge sagde til ham: „Du er en ond Mand! Jeg vil imidlertid ikke dræbe Dig, thi Du har større Skam af at leve i Jammer.“ Han lod saa hans Ben og Arme bryde over og ham, saa skrækkelig lem-læstet, fare.

13.

Agnar Hroarsson henter Ringen fra Havets
Bund.

Da Agnar Hroarsson var tolv Aar gammel, overgik han alle andre Mænd. Han udspurgte Fjorden, i hvilken Hrof havde kastet Faderens Ring — Mange havde alt med alskens snilde Paafund forgjeves ledt efter den — og seilede saa did med de Ord: „Det er et raslt Foretagende at søge Ringen.“ Han fik Stedet at vide, hvor den var udfasket, og dukkede under. Forgjeves. Han gif anden-gang tilbunds. Ligeledes forgjeves. Da sagde han: „Skjodesloft er der søgt.“ Han gif saa trediegang ned. Og op kom han med Ringen. Af denne Bedrift blev han meget navnkundig, navnkundigere end Faderen.

14.

Yrsa faaer sin Herkomst at vide af Dlof og drager fra Helge.

Helge og Yrsa elskede hinanden høit. De havde en Son sammen som hed Grolf. Da Dlof spurgte, Helges og Yrsas store Kjærlighed, syntes hun ikke derom. Hun reiste til Danmark. Da hun kom did, sendte hun Bud efter Yrsa. Denne kommer og byder hende hjem til Hallen. Dlof sagde Nei dertil: hun havde ingen Gære at gjengjælde Helge. Yrsa sagde: „Banærende behandlede Du mig, medens jeg var hos Dig. — Kan Du ikke sige mig Noget om min Aet, thi jeg aner, at det ikke er saa som mig er sagt, at jeg er Fattigfolks Barne?“ Dlof svarede: „Nimeligt er det, at jeg kan berette Dig derom, og jeg kom netop derfor hid. — Synes Du godt om dit Egtekab?“ — „Det maa jeg vel“ — svarede Yrsa — „da jeg er gift med den herligste og berømteste Konge.“ — „Da er det dog ikke saa fortræffeligt som Du synes“ — gjenmælede Dlof — „thi han er din Fader, jeg er din Moder.“ Yrsa udbrod: „Min Moder er da den værste og grummeste Kvinde. Dette er en sorgelig

Begivenhed uden Lige, der ikke vil glemmes gjennem Tiderne." Dlof sagde: „Helge har Du at takke for dette og min Brede. Men nu vil jeg byde Dig hjem til mig med Hæder og i alle Henseender behandle Dig saa godt som muligt," Yrsa svarede: „Ikke veed jeg, hvorledes dette vil ende. Men her kan jeg ikke blive længere efter hvad jeg nu har hørt." Hun gif saa strax til Helge og fortalte ham Alt. Han sagde: „Du har en grum Moder. Men gjerne vilde jeg, at det blev som det var." „Ikke kan det ske" — svarede Yrsa — „ikke kunne vi mere leve sammen." Yrsa drog derpaa hjem til Sagland med Dlof. Dette gif Helge saa nær til Hjerte, at han lagde sig tilsengs af Sorg.

 15.

Yrsa hjemføres af den svenske Kong Adels.

Uagtet Yrsa blev holdt for den ypperste Kvinde paa sin Tid, varede det længe, inden nogen Konge beilede til hende, hvortil Grunden fornemmelig var, at man tænkte, at Helge vilde hente hende igjen.

Den rige og gjerrige Blot- og Troldmand, Kong

Adels i Sverrig, spurgte imidlertid om hende og seilede til Sagland. Dlof gjorde Gjæstebud for ham og modtog ham med stor Artighed. Han beilede til Yrsa. Dlof svarede: „Dit har vel hort, hvorledes det forholder sig med hende. Jeg vil imidlertid ikke afslaae din Begjæring. Lader os tale med Yrsa.“ Dlof og Adels gif saa til Yrsa. Hun svarede: „Det er et slet Bytte at faae Dig, wennesæle Konge, for Helge.“ Enden herpaa blev dog, at Adels forte hende hjem til Sverrig uden at spørge Helge deroim og holdt Bryllup med hende. Da Helge spurgte dette, blev han endnu mere hjertesyg. Han sov affides ganske alene.

 16.

Helge avler Skuld med en Alsekvinde.

En Juleaften var Helge gaaet tilfængs. Beiret var slet. Da kom Noget til hans Dor og flyukede. Helge syntes, det var ukongeligt ikke at hjælpe den Arme, og lukkede op. En fattig, pjaltet Kvinde stod for ham. Hun sagde: „Vel har Du handlet!“

og gif ind. Helge mælede: „Esvøb Dig ind i Halmen og Bjørneskindet, at Du ei skal fryse.“ Hun sagde: „Lad mig dele din Seng, Herre Konge; mit Liv berøer derpaa.“ Helge svarede: „Jeg gyser for Dig; men om saa er, som Du siger, da læg Dig her ved Sengestoffen i dine Klæder, saa har jeg vel ingen Meen deraf.“ Hun gjorde da saa. Helge vendte sig fra hende. I Huset brændte Lys. Kort efter saae Helge over Skuldren — se! der laa den deiligste Kvinde i en Silkefjortel ved hans Side. Betagen af Elskov vendte han sig mod hende. Hun sagde: „Nu vil jeg drage bort; du har frelst mig af stor Nød, min Stedmoder voldes Alt; jeg har besøgt mange Konger, men Ingen uden Du har villet modtage mig. Lad mig nu fare.“ — „Nei!“ — udbrød Helge — „ei skal Du drage saa snart bort, ikke skulle vi saaledes skilles.“ — „Du faaer at raade, Herre!“ svarede Møen. — Om Morgenen tog hun til Orde: „Det skal Du vide, at jeg nu er med Barn ved Dig. Gjør som jeg siger, Konge: søg efter vort Barn næste Vinter ved denne Tid ved dit Skibshus; gjør Du det ikke, vil Du komme til at undgælde derfor.“ Derefter drog hun bort. Helge var nu noget muntreere end før. Han glemte ganske Kvindens Ord om Barnet. Flere Vintre efter kom tre Mænd engang ved Midnatstid

ridende til Huset, Kvinden fra hin Nat var imellem dem med et Møbarn paa sin Arm. Hun satte Møbarnet ned ved Huset og tog saaledes til Orde: „Det skal Du vide, Konge, at dine Gtæmænd skulle komme til at udgjælde, at Du ikke agtede paa mit Bud; det er din Lykke, at Du frelste mig af min Nød. Bid, at denne Mø hedder Skuld og er vor Datter.“ Derefter rede de bort. Helge saae aldrig Alfekvinden senere. Skuld voxede op hos ham, hun blev snart grum af Sind og meget galderkyndig. For at glemme sin Sorg drog Helge derpaa i Leding og udførte mangen Stordaad.

17.

Adels sviger Helge.

Helge drog engang til Upsal, hvor Adels opholdt sig, for at bortføre Yrsa. Da Adels fik hans Ankomst at vide, spurgte han Yrsa, hvorledes hun vilde, man skulde modtage ham. Yrsa svarede: „Det raader

Du selv for, men Du veed jo i Forveien, at der er ingen Mand, jeg noiere er knyttet til, end ham." Adels ansaae det da for bedst at byde ham til Gjestebud. Helge drog til Gjestebudet med hundrede Mand, den største Del af sine Folk lod han blive tilbage ved Skibene. Adels modtog ham med aabne Arme. Ursaa agtede at forsone Kongerne og modtog Helge med al Hæder. Denne glædedes saaledes ved Ursas Gjen-syn, at han næsten tilbragte hele Tiden ved hendes Side. — Adels havde tolv Bersærker, der vare ude. De kom hjem. Saasnart de vare komne iland, drog Adels hemmelig til dem og bød dem drage til en Skov, der laa mellem Borgen og Helges Skibe, og der lægge sig i Baghold for Dannerkongen. „Jeg skal“ sagde han — „sende Eder Folk tilhjælp til at falde de Danske i Ryggen, saa de komme i Klemme imellem Ambolten og Hammeren. Ikke maa Helge slippe herfra, thi hoit elsker han Dronningen, og ikke er det sikkert hvad han kan faae i Sinde.“ — Ursaa sagde til Adels, han skulde give Helge fyrstelige Gaver, Guld og Klenodier. Adels svarede et forstilt Ja dertil. — Da Helge drog bort fulgte Adels og Ursaa ham paa Bei. Ikke længe efter at Ursaa og Adels vare dragne tilbage, styrtede Bersærkerne inod Helge og hans Folk. En hel Hær faldt dem i Ryggen. Helge

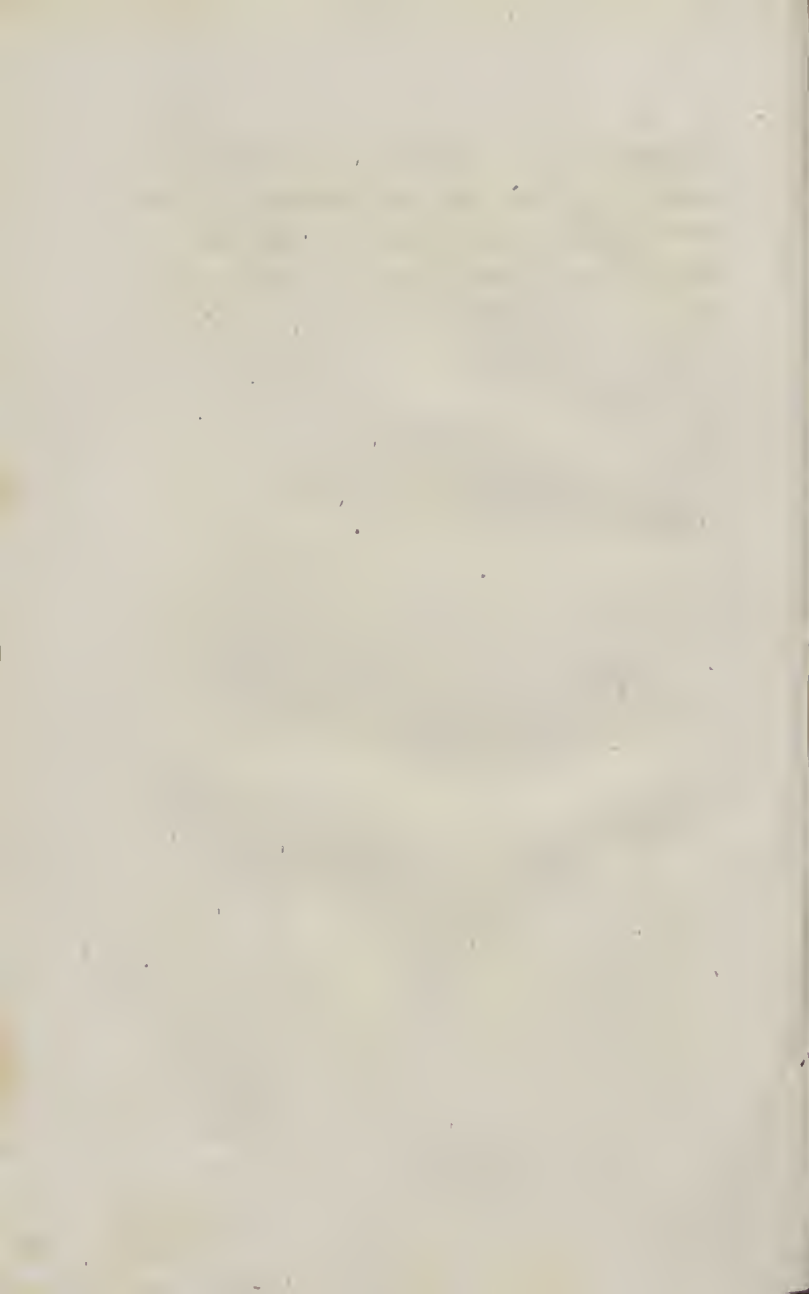
stred tappert. Overmagten var dog for stor. Han faldt med mange og store Saar. De hundrede Mænd, der vare gaaede iland med ham, delte hans Skjebne. Resten flygtede tilbage til Danmark.

18.

Yrsa's Sorg.

Adels bemægtigede sig alt Helges Gods og roste sig meget af at have seiret over saa vældig og navnkundig en Konge som Helge. Yrsa sagde: „Ei er det hæderligt at broute af at have sveget en Mand, jeg var saaledes knyttet til og elskede saa høit; aldrig bliver jeg Dig mere god. Dine Bersærker skal jeg lade dræbe, saasnart jeg kan komme afsted dermed, om Noget er saa rask, at han vil vove den Dyst for min Skyld og til sin egen Hæder.“ Adels bad hende ikke at opirre ham eller hans Bersærker: det vilde ikke nytte hende Noget. „Jeg vil imidlertid“ — vedblev han — „bøde Helges Død med Penge og Klenodier

i rigelig Mængde." Ursula blev roligere herved og modtog Bøder. Hun var dog vanskeligere af Sind fra den Stund af, aldrig var hun glad mere. — Adels blev meget navnkundig af den vældige Helges Drab.

b.

Grolf Krake og hans Kæmper.

1.

Svenskerne Svipdag, Beigad og Hvitsærk,
komme til Hrolf.

Medens Adels regjerede over Sverrig, boede der en Bonde ved Navn Svip fjernt fra andre Folk. Han havde i sin Tid været en stor Kæmpe og var meget rig og snild. Han havde tre Sonner; den ældste hed Hvitsærk, de to andre Beigad og Svipdag; de vare alle drabelige, stærke og smukke. Da Svipdag var atten Vintre gammel, sagde han en Dag til sin Fader: „Njedsommeligt hensove vi vort Liv heroppe mellem Fjeldene i affides Dale og paa ubebyggede Steder, komme aldrig til andre Mennesker og andre heller aldrig til os. Det var raskere at

drage til Kong Adels og se at komme blandt hans
 Kæmper." Faderen svarede hertil: „Ikke synes mig
 dette raadeligt; thi Kong Adels er en grusom Mand,
 der ikke staaer til at troe, om han end lader fager,
 og hans Kæmper ere fulde af Alvind, men visseelig
 er han en mægtig og navnfundig Drot, og hans
 Mænd ere vældige." Svipdag gjenmælede: „Hvo Intet
 vover, Intet vinder; man kan heller ikke vide, hvor-
 ledes Lykken vil føie sig, for man har forsøgt det.
 Visseelig vil jeg i alle Tilfælde ikke dvæle her læn-
 gere." Hans Fader gav ham da en stor, skjon og
 skarp Dxe, en fuldstændig Rustning og en god Hest
 og talede til ham: „Vær ikke gjerrig; pral ei, det
 somner sig en Kæmpe ikke at bruge store Ord, men
 øve store Gjeringer; forsvær Dig vel, naar Du
 bliver angreben." Svipdag red saa hjemmefra og
 kom om Aftenen til Adels' Borg. Man legede uden-
 for den. Kongen sad paa en stor Guldstol, omgivet
 af sine tolv Bersærker. Borgledet var lukket. Det
 var Skik at bede om Tilladelse til at ride ind. Svip-
 dag gjorde sig ikke den Uleilighed, han opbrod Ledet
 og red ind i Gaarden. Kongen udbrod: „Denne
 Mand farer voldsomt frem, dette har Ingen for
 vovet; kan være, at han er en vældig Kæmpe, men
 Skade var det imidlertid ikke, om det blev prøvet."
 Bersærkerne modtog ham med forbittede Ansigter.

Svipdag red hen for Kongen og hilste ham med velvalgte Ord. Adels spurgte, hvo han var. Han sagde det. Kongen kjendte ham saa. Man vedblev at lege. Svipdag satte sig paa en Stub og saae til. Bersærterne sagde til Kongen, de vilde prøve en Dyst med Svipdag. Adels svarede: „Ikke tykkes han mig en ringe Kæmpe; dog synes jeg godt om, at I prøve, om han er hvad han synes.“ Man gik ind i Hallen. Bersærterne gik hen til Svipdag og spurgte ham, om han var en Kæmpe, siden han slog saa stort paa det. Han sagde, han var ikke ringere Kæmpe end de. Ved disse Ord opflammedes Bersærternes Overmod og Stridslust. Kongen bad dem imidlertid at forholde sig rolige om Aftenen. Bersærterne vrængede ad Svipdag og brolede: „Drister Du Dig til at kæmpe med os? Der vil da mere til end Overmod! Prove ville vi, hvad Du duer til!“ Svipdag svarede: „Jeg vil da kæmpe med en af Jer ad Gangen og se, hvo der staaer sig.“ Adels syntes godt derom. Yrsa sagde: „Denne Mand skal være velkommen her!“ Bersærterne mælede da: „Vi vide nok, at Du onsker os alle Døden, men der skal mere til at magte os end Ord og ond Villie.“ Yrsa svarede: „Det er godt, at Kongen prøver hvad Mand han sætter saa stor Lid til!“ Den øverste Bersærk gjenmælede: „Glæd Dig ikke for tidlig, ikke ræddes

vi for denne Mand." — Næste Morgen begyndte der en haard Holmgang, der manglede ikke paa store Hug. Eviddag svang Sværdet vældigt, saa Bersærken maatte bukke under og fik Banesaar. Strax traadte en anden frem og vilde hevne sin Stalbroder. Han maatte imidlertid dele dennes Skjebne. To andre gik det ligesaa. Da sagde Kongen: „Megen Skade har Du gjort og det skal Du nu undgælde. — Stander op, mine Mænd, og dræber ham!" Dronningen samler sig imidlertid strax Folk for at forsvare ham og sagde, at Kongen kunde da se, der var mere Manddom i denne ene Fremmede end i alle hans Bersærker tilsammen. Hun fik ogsaa Fred stiftet. Eviddag tyktes Alle en vældig Helt. Urså lod ham sætte sig paa den anden Bænk ligeoverfor Kongen. Da det led ud paa Aftenen, saae han sig om, syntes kun at have udrettet lidt mod Bersærkerne, ønskede atter at træffe sammen med dem og antog, at naar de saae ham ene vilde de vende sig imod ham. Det gik ogsaa som han anede, Kongen havde selv opegget dem dertil. Da Eviddag gik ene ud af Hallen ved Nattens Frembrud, ansaldt Bersærkerne ham. Der begyndte en hidsig Kamp. Kongen kom imidlertid til og skilte dem ad. Eviddag havde dog alt dræbt en af Bersærkerne. Kongen drev derpaa de tilbageblevne, der ikke kunde staa sig imod denne ene

Fremmede, i Landsflygtighed. De truede med at hærje paa hans Rige. Adels bad Svipdag yde sig samme Bistand som tilforn Bersærkerne. — Kort efter fik Kongen Bud, at Bersærkerne havde samlet en stor Hær og hærjede i hans Rige. Han bad saa Svipdag drage ud mod dem og sagde, at han skulde faae en saa stor Hær som han behøvede. Svipdag vilde ikke gjerne anføre Hæren, men vel drage med Kongen. Men Adels vilde, at han skulde det. Svipdag sagde da: „Da skal jeg have tolv Mænds Liv, naar jeg vil.“ Adels indrommede ham det, og Svipdag drog saa ud, Kongen blev hjemme. Svipdag opstillede Fodangler paa Kamppladsen og brugte mange andre Krigspuds. Der begyndte en haard Strid. Vikingernes Hær veg; de bleve ilde tilmode, da de fik Fodanglerne at føle. Der faldt en Bersærk og meget Folk; Resten flyede til Ekibene og ilede bort for fulde Seil. Adels takkede Svipdag meget for hans herlige Landeværn. Orsa sagde: „Svipdag er Dig bedre end alle dine Bersærker tilsammen!“ Kongen sandede det. De indkomne Bersærker samlede imidlertid atter en Hær og hærjede igjen paa Sverrig. Svipdag maatte hurtigt drage imod dem, han havde kni en Trediedel saamange Folk som de, Kongen lovede at komme ham til Undsætning med sin Hird. Der begyndte en haard Kamp. — Svip vaag-

uede en Morgen hjemme i sin affides Bolig, sukkede og sagde: „Souner, Eders Broder tykkes nu at behøve Hjælp, han holder Slag ei langt herfra, har en stor Overmagt imod sig, har mistet sit ene Die og har desuden mange andre Svar; han har vel fældet tre Bersærker, men der er endnu ligesaamange tilbage.“ Brodrene væbnede sig da i Hast og ilede sporenstrengs til Kamppladsen. Vikingerne havde endnu dobbelt saamange Folk som den haardtsaarede Svipdag, hvis hele Hær næsten var nedhugget. Kongen kom ikke til Udsætning, men opholdt sig i en Skov som ledig Tilflugt til Kampen. Brodrene styrtede raskest ind paa Bersærkerne og fældede dem alle tre. Nu vendte Seieren sig til Svipdags Side, Vikingerne faldt i Mængde og de af dem, der vilde beholde Livet, overgave sig til Brodrene. Nu kom Adels først frem og takkede Brodrene for deres Heltedaad. Svipdag laa en Tidlang syg af sine Saar. Dronning Yrsa lægede ham imidlertid. Da han var helbredet, sagde han til Adels: „Ikke vil jeg blive gammel her i Sverrig; jeg vil drage bort og opsøge den Konge, som vil yde mig større Hæder end Du, slet har J lønnet mig for mit Landværn, ilde lod J mig i Stikken og kom mig ei til Hjælp, som J lovede.“ Adels bad ham blive og lovede ham og hans Brodre sit Vensteb og den største Hæder. Det nyttede imid-

lertid Intet, Brødrene beredte sig til at drage bort. Kong Adels spurgte dem ofte, hvor de agtede sig hen. De svarede, de havde endnu ikke taget nogen Bestemmelse desangaaende. De takkede saa Dronningen meget for al den Hæder, hun havde bevist Svipdag. Derpaa steg de tilhest, red lige hjem og spurgte Faderen tilraads om, hvorhen de skulde drage. Han sagde, det var størst Hæder at være blandt den danske Kong Hrolfs Kæmper. „Der er den største Leilighed til at indlægge sig Ere og faae Dvermodet dæmpet, thi jeg har spurgt for vist, at did ere komne de største Kæmper fra hele Norden.“ Svipdag spurgte saa om Hrolf. „Der er mig sagt“ — svarede Faderen — „at han er smuk, gavmild, trofast, stolt mod de Hovmodige, men venlig mod de Arme og Alle, som ikke trodse ham. Han er lille at se til, men vældig at have at gjøre med. Han har gjort sig alle Nabolandenes Konger statskyldige; Alle ere villige til at tjene ham. Han er saa herlig en Drot, at hans Lige ikke findes og hans Navn ikke vil glemmes, medens Verden staaer.“ Svipdag siger: „Saa har Du nu talt, at jeg og mine Brødre have besluttet at tjene Kong Hrolf, om han vil modtage os.“ Svip sagde: „J maa raade for Eders Færd, men bedst tykkes det mig, at J blev hjemme hos mig. Brødrene svarede, at det ikke vilde lykkes at faae dem fra deres Fore-

havende. De droge saa lige til Kong Hrolf. Svipdag gik strax ind for Kongen og hilste paa ham. Hrolf spurgte, hvo han var. Svipdag nævnede sit og sine Brødres Navne og sagde, de havde været en Tid hos Kong Adels. Hrolf sagde: „Hvi drog Du da hid, da Du veed, at der ikke er meget Venstab mellem Adels og mig?“ Svipdag svarede: „Det veed jeg, Herre, men dog vil jeg være Eders Mand tilligemed mine Brødre, hvis det lader sig gjøre, om I end monne tykkes, at vi ikke ere meget værd.“ Hrolf svarede: „Ei havde jeg besluttet at tage mig Venner af Adels' Mand; men efterdi I ere dragne hid, vil jeg modtage Eder, thi jeg antager den at have valgt det Bedre, som ikke bortviser saa gilde Kæmper; jeg har spurgt, at I have vundet stor Navnkundighed og dræbt Adels' Bersærker.“ — „Hvor viser Du mig til Sæde?“ spurgte Svipdag. Hrolf sagde: „Sætter Eder hos den Mand der, som hedder Bjælke.“ Brødrene satte sig hvor Kongen havde sagt. Svipdag spurgte Bjælke, hvorfor der stod tolv Pladser ledige ovenfor dem. Bjælke svarede, at der sad Kongens tolv Bersærker, som nu vare i Leding. Den ene af Kong Hrolfs Døtre, som var hjemme hos Faderen, Drifa, en høvst Kvinde, yndede meget de tre svenske Brødre. — Om Høsten kom Hrolfs Bersærker hjem. Efter Skif og Brug gik de for hver Mand i Hallen, og den øverste af dem spurgte,

om Noget turde holde sig for ligesaa tapper som han. Kæmpernes Svar lod da, at de tyktes, de fattedes meget i at være saa tappre. Da han kom for Svipdag, sprang denne imidlertid op, svang sit Sværd og sagde, at han i ingen Henseende var mindre tapper end han. Bersærken sagde: „Hug da i min Hjelme!“ Svipdag gjorde saa, men det bed ikke. De vilde saa kæmpe, men Hrolf sprang imellem dem, forbød dem det og sagde, de skulde kaldes hinandens Eigemænd og hans Bønder. De forligtes saa og droge dernæst sammen i Leding; overalt fulgte Seieren dem.

2.

Hrolf sender Bud til Yrsa om Faderens Gods.

Kong Hrolf sendte Mænd' til Sverrig til sin Moder, Dronning Yrsa, og bad hende sende sig Helges Gods. Yrsa svarede: „Det er billigt, at jeg søger at sætte den Sag igjennem; og hvis min Son Hrolf selv vil forsøge paa at forskaffe sig Godset, skal jeg staae ham bi deri. Men Udels er forresten saa gjær-

rig, at han ikke let giver Slip derpaa." Med denne Bæfled og anføelige Gaver fra Yrsa droge Sendebudene tilbage til Danmark.

3.

Kong Hjørvard giftes med Skuld og bliver Hrolfs Underkonge.

Hrolfs Søster, Skuld, blev gift med en mægtig Konge, ved Navn Hjørvard, med Hrolfs, Yrsas og Adels' Minde. Engang bød Hrolf Svogeren til Gjæstebud. — En Dag, da Kongerne var ude sammen, løste Hrolf sit Brogbælte og rakte imidlertid Hjørvard sit Sværd. Han bandt atter Bæltet om sig, tog Sværdet og sagde saa: „Det vide vi begge, at den skal være den Andens Undermand, som holder hans Sværd, medens han binder sit Brogbælte; thi skal Du nu være min Underkonge.“ Hjørvard blev meget forbitret, men maatte dog finde sig deri. Ilde tilfreds drog han siden bort og maatte fra den Tid af hede Hrolf Skat som dennes andre Underkonger.

4.

Normanden Bodvar kommer til Grolf og skaffer Got Sæde i Kongens Hal.

Over Opdalene i Norge regjerede dengang en noget aldrende Konge ved Navn Ring. Da hans Dronning døde, bade hans Raadgivere ham atter at gifte sig. Han sendte da Mænd sydpaa at beile for sig. De fik imidlertid Modvind og svære Storme, saa de nødtes til at vende Stavnen. De dreve nordpaa til Finmarken, hvor de bleve om Vinteren. De droge en Dag op i Landet og kom til et Hus, hvori der sad to skønne Kvinder, en ældre og en yngre. Disse modtog dem vel og spurgte, hvorfra de vare komne. Sendebudene fortalte dem det og spurgte derpaa, hvo de vare og af hvad Aarsag saa sagne Kvinder vare alene paa et saa ensomt Sted. Den ældste svarede: „En mægtig Konge begjerede denne unge Mo, som er min Datter, tilægte, men hun vilde ikke have ham. Han truede da med Bold og derfor maa jeg holde hende her skjult, thi hendes Fader ligger ude i Leding.“ Sendebudene spurgte, hvem hendes Fader var. Moderen svarede: „Finnekongen“. Rings Mænd spurgte

saa om deres Navn. Moderen jagde, at hun hed Ingeborg og var Finnekongens Frille, Datteren hed Hvid. Sendebudene syntes godt om dem og besluttede at forsøge, om Hvid ikke vilde drage med dem og ægte deres Konge. Deres Formand forebragte hende det. Hun viste dem til sin Moder. „Ud af hver vanskelig Sag maa man rede sig paa en eller anden Maade“ svarede denne. „Magnet det derfor tykkes mig ilde, at det sker uden hendes Faders Minde, maa det dog voves.“ De droge saa med Rings Mænd. Da Sendebudene kom til deres Konge med Kvinderne, spurgte de ham strax, om han vilde ægte den unge, fagre Mo, de havde bragt med sig, eller lade hende drage bort. Kongen fandt Behag i Kvinden og holdt strax Bryllup med hende. — Der boede en rig Elding ei langt fra Rings Borg, der i sine yngre Aar havde været en vældig Kæmpe og ligget paa Vikingetog. Han havde en ung og skøn Datter ved Navn Vera. Rings unge Son med hans første Hustru, Bjorn, legede ofte med hende, og de elskede hinanden høit. Bjorn voxte op, til en stor og stærk Mand blev dygtig i alle Idretter og drog ofte i Ledning med sin Fader. Hvid styrede da imidlertid Landet, men var ikke afholdt af Folket. Mod Bjorn var hun meget kjærlig. Engang, da Kongen drog hjemmefra, raadede Dromingen ham til at lade Bjorn blive

hjemme og styre Landet med hende. Kongen syntes godt derom og sagde det til Sønnen. Denne svarede, han ikke skjottede synderligt derom, da han ikke kunde fordrage Hvid. Kongen befalede ham det imidlertid og drog derpaa bort med en stor Hær. Ilde tilfreds og rød som Blod gif Bjørn saa hjem og til sit Sæde. Dronningen kom til ham og talte kjærligt til ham, men han bad hende gaae sin Wei. Hun gjorde saa, men kom dog ofte til ham igjen og foreslog ham, at de skulde dele Seng, medens Kongen var borte, han passede bedre til hende end den gamle Ring. Forbittret gav Bjørn hende en Kindhest og stødte hende fra sig. Hun sagde da: „Ei er jeg vant til Slag og eftersom Du synes bedre om at favne en Bondetos, skal Du faae hvad der passer sig for Dig, — se saa, om det er bedre end min Kjærlighed! Ei er det urimeligt, om jeg sætter en Pind for din Trods og Daarfskab!“ Med disse Ord slog hun til ham med en Ulvehandske og sagde, han skulde blive til en vild Hulebjørn og ikke leve af andet end Faderens Kvæg. Derefter forsvandt Bjørn. Saasnart han savnedes, drog man ud at lede efter ham, man fandt ham ikke. En stor og grim Graabjørn dræbte imidlertid alt Kongens Kvæg. En Aften saae Bera denne. Hun tyktes at kjende Bjørn Kongesøns Dine og flygtede derfor ikke. Den løb hen til hende

var venlig imod hende og gif derpaa bort. Hun ilede efter den lige til en Klippehule. Da hun kom did, stod Bjørn Ringsøn for hende og hilsende hende. Glade favnede de unge Elskende hinauden. Han fortalte hende da, at han om Dagen var en Bjørn og kun om Natten Meenneske. Hun vilde ikke forlade ham og blev i Hulen. Imidlertid kommer Kong Ring hjem fra Leding og hører, hvad der er sket i hans Fraværelse: at hans Søn, Bjørn, var forsvunden og at en stor Bjørn ødelagde hans Kvæg. Dronningen eggede ham stærkt til at lade Dyret dræbe. Han var imidlertid underlig tilmode og havde ikke stor Lyst dertil. En Nat som Bjørn og Bera laa i deres Seng tog han til Orde: „Vor Skjebne vil nu vende sig, det aner mig, at Dagen imorgen er min Dødsdag. De ville da jage efter mig, og ikke tykkes mig heller Gaummen ved Livet med den Skjebne, der hviler over mig, om det end glæder mig, at vi to ere sammen. Den Ring, som ligger under min venstre Bov, vil jeg give Dig. Giv Agt paa hvad der foregaaer imorgen. Naar jeg imorgen er faldet, il saa til Kongen og bed ham om det, som er under Bjørnens venstre Bov. Han vil tilstaae Dig din Begjering. Dronningen vil fatte Mistanke og byde Dig af Dyrefjodet; du maa imidlertid ikke spise deraf, thi Du er frugtsoommelig ved mig, som Du veed, og vil føde trende Dreunge,

dem vil det gaae ud over, hvis Du spiser deraf. Drag derpaa hjem til din Fader. Der vil Du føde Drengene. Du vil især holde meget af den ene af dem. Iffald Du ei kan holde dem hjemme, formedelst deres Banfsjebne og Bildhed, drag da med dem til denne Hule. Her vil Du finde en Kiste med tre Num i; Runerne paa dem ville vise Dig, hvilket der hører hver af Svendene til; der staae tre Baaben i Klippen og skal hver af dem have det, som er ham bestemt. Den af vore Søner, som først kommer til Verden, skal hedde Frode, den anden Thorer og den tredie Bodvar. Det aner mig, at de ville blive vældige Kæmper, hvis Navne længe ville mindes." Efter at have sagt dette, forvandledes han til en Bjørn og foer ind af Hulen. Hun gaaer sorgfuld efter ham. Da hun ser sig om, faaer hun Die paa en stor Hær, der kommer frem forbi en Bjergaas med mange store Hunde foran sig. Bjørnen lob frem langs Fjeldet. Hundene og Kongens Mænd styrtede imod den. Den lemlæstede mange Mænd og dræbte alle Hundene. Tilfidsst fik de dog slaaet Kreds om den. Rasende ilede den hid og did i Ringen. Den styrtede tilfidsst fortvivlet hen, hvor Kongen stod og rev den Mand, der stod ham nærmest, sonder. Afsmægtig af Anstrengelse faldt den saa til Jorden. Kongens Mænd lob da til og dræbte den. Saa snart Vera saae det, gif hun til Kongen og bad om

hvad det var under Bjornens venstre Bøv. Han til-
 stod hende det. Bera gif saa hen og tog Ringen.
 Ingen saae hvad hun tog. Kongen spurgte, hvo hun
 var. Hun gav sig et andet Navn. Kongen drog nu
 hjem. Bera fulgte med ham. Dronningen tog meget
 venligt imod hende og spurgte, hvo hun var. Hun
 dulgte som før sit rette Navn. Dronningen gjorde et
 stort Gilde, til hvilket hun lod Bjørnefjødet tillave.
 Bondedatteren fik ikke Tilladelse til at drage bort, thi
 Dronningen anede, hvo hun var; hun maatte opholde
 sig i Dronningens Hal. Hvid kom pludselig løbende
 med et Fad med Bjørnefjød paa og bød Bera.
 Hun afflog at spise. „Det er vidunderligt“, — siger
 Dronningen — „at Du kimses ad hvad Dronningen
 selv gør Dig den Ære at byde Dig. Spis nu
 eller Du skal blive værre faren!“ Hun skjærer derpaa
 et Stykke af til hende og Bera maatte spise det. Hvid
 skjærer saa endnu et Stykke af og giver Bera det i
 Munden. Hun sank imidlertid kun lidt deraf, Resten
 spyttede hun ud. Hun sagde nu, at hun ikke vilde
 spise mere, om hun end pinte eller dræbte hende.
 Dronningen lo: „Det kan være, at det nu vil virke
 Noget!“ Bera drog hermed hjem til sin Fader. No-
 gen Tid efter nedkom hun med et Dreungebarn, der
 fra Navlen nedad var et Elsdyr, og derfor blev kal-
 det Elgfrøde. Hun fødte derpaa nok en Dreng, der

vel var skjøn, men fra Bristen af havde Hundesodder, og derfor blev kaldet Thorer Hundesod. Omfider fødte hun en tredje Dreng, den smukkeste af dem og uden mindste Legemsfeil, der blev kaldet Bodvar. Ham elskede Vera høiest. Drengene skjøde nu op som Græs. I Leg med Andre vare de vilde, Mange bleve ilde medhandlede af dem. Især lemlæstede Elgfrøde mange af Kongens Mænd, og somme dræbte han. Da Brødrene vare tolv Bintre gamle, vare de saa stærke, at Ingen af Kongens Mænd kunde staae sig imod dem. Elgfrøde sagde da til sin Moder, at han vilde drage hjemmefra. „Ikke vil jeg have med Folk at gjøre, det er Uslinger, der omme sig, naar man rorer ved dem!“ Moderen svarede: Hans Vildhed var Skyld i, at han ikke kunde begaae sig blandt Folk. Hun drog derpaa med ham til Bjørnehulen og viste ham til det Gods, som hans Fader havde bestemt ham. Han vilde tage mere, thi han havde faaet mindst, men formaede det ikke. Han ser et Sværdhjalte, et Dyeskæft og et Haandsfang til et kort Sværd staae frem af Klippen. Han griber om Hjaltet, men kunde ikke trække Sværdet ud. Han greb saa fat om Dyeskæftet, men Dyeen sad ikke losere end Sværdet. Da sagde han: „Muligt har han, som har nedlagt disse Ting her, villet, at Baabensstiftet skulde svare til den øvrige Deling.“ Han greb saa om Haandsfanget til det

forte Sværd. Det fulgte strax efter. Han saae paa det i nogen Tid. Derpaa udbrod han: „Ubillig har han været, som har skiftet disse Sager.“ Han hug det saa med begge Hænder mod Klippen for at sonderbryde det; men det gik ind i Klippen, saa det smeldede mod Haandsfanget, uden at gaae itu. Da sagde han: „Lidet ligger der Vægt paa, hvorledes jeg farer frem med denne ondtsvarslende Gave; bide kan den dog.“ Han tog Afsted med sin Moder og drog op paa et Fjeld, byggede sig en Bolig der, blev en Røver, der slog Folk ihjel for at bemægtige sig deres Gods og erhvervede sig paa den Maade store Rigdomme. — Kort efter vilde Thorer Hundefod ogsaa drage hjemmefra. Hans Moder viste ham til Hulen og hans Eiendele i den og bød ham tage Dyen, saaledes havde hans Fader bestemt. Thorer tog saa Afsted med hende og drog bort. Da han kom til Hulen, tog han først fat om Sværdshjaltet, men Sværdet sad fast. Dyen derimod var løs, da han tog fat paa Skæftet. Han tog saa sit Gods og gik bort. Han lagde Veien om til sin Broder Elgfrøde. Denne var ude. Thorer gaaer ind i hans Bolig, sætter sig ned der og trykker sin Hat ned i Dinene. Da Elgfrøde kommer hjem, ser han ikke mildt til den Fremmede, men trækker sit korte Sværd og kvæder:

Sværdet flinger,
 gaaer af Skeden,
 Haanden mindes
 Hildes Bærf!"

hug det ned i en Bænk, som stod ved ham, og tumlede sig rasende.

Thorer svang sin Dge og kvad til Gjensvar:

„Men jeg lader
 imod Sværdet
 Dgen flinge
 lige stærk!"

Da kjendte Elgfrøde sin Broder. Han tilbød ham Halvdelen af sine Rigdomme, men denne vilde ikke tage derimod. Han dvælede der i nogen Tid og drog saa bort. Elgfrøde viste ham til Gotland, hvis Konge nylig var død. „Der er" — sagde han — „den Lov hos Gøterne, at ved sliq Leilighed stevnes alle Gøterne til Thing. En stor Stol bliver fremjat, hvori to Mænd magelig kunne sidde. Den, som kan udfylde den, bliver Konge. Det tykkes mig, Du fuldkommen kan." Derefter skiltes Brodrene ad. Thorer drog lige til Gotland. Hver Mand sagde, han havde den rette Bært for en Gøtekonge, og at man vanskeligt vilde finde hans Lige. Paa Thinget gif

det som Elgfrøde havde forudsagt. Mange satte sig i Sædet, men bleve erklærede for uværdige. Tilfældt gik Thorer til og satte sig deri. Han passede dertil og fik strax Kongenavn. Han giftede sig, blev venne-
 sæl, førte mange Krige og havde som oftest Seier. — Bodvar var imidlertid hjemme hos sin Moder, der elskede ham høit, og var den vældigste og skjønneste Mand. Engang spurgte han — han var da atten Vintre gammel — sin Moder, hvo der var hans Fader. Hun fortalte ham saa Bjorns Historie. Bodvar udbrod: „Ild have vi at lonne Hvid, den Troldkvinde!“ Bera fortalte derpaa, hvorledes Dronningen havde tvunget hende til at spise af Dyrefødet, hvilket kjendtes paa Elgfrøde og Thorer Hundefød. Bodvar sagde da: „Elgfrøde tykkes mig at kunne have vigtigere at gjøre, end at ihjelslaae uskyldige Folk for Bindings Skyld; underligt synes det mig ogsaa, at Thorer Hundefød ikke gav denne Hex en Amindelse inden han drog bort. Jeg faaer nu straffe hende for os alle.“ Bera svarede: „Mag det blot saa, at hun ikke kommer til at bruge sin Trolddom mod Dig!“ Han sagde, det skulde han nok sørge for. Derefter drog han med Moderen til Kongen. Bera fortalte efter Sønnens Raad, hvorledes Alt var tilgaaet og viste ham Ringen, som hans Søn, Bjorn, havde eiet, og som hun havde taget under Bjornens Bov. Kon-

gen kjendte den. „Jeg anede det nok“ — sagde han — „at Dronningen havde anstiftet alt dette, men formedelst min Kjærlighed til hende har jeg tiet.“ Bodvar sagde: „Men lad hende nu drage bort, eller vi ville tage Hevn over hende!“ Kongen tilbød ham saamange Penge, han selv vilde bestemme, et Rige med Jarlsnavn strax og Kongeriget efter hans Dod, naar han vilde skaaue hende. Bodvar svarede: „Jeg vil ikke være Konge, jeg vil hellere være blandt dine Mænd. Men skjøndt Du er saa indtagen af denne Uvætte, skal hun aldrig trives her fra dette Dieblif af.“ Bodvar var da saa rasende, at Kongen ikke turde give sig af med ham. Han gaaer til Dronningens Hal, med en Skindpose i Haanden. Kongen og Bera fulgte efter ham. Han sætter Skindposen over Dronningens Hoved og snorer den sammen om hendes Hals, slaaer hende dernæst tildøde og trækker hende saa om i Staden. De Fleste syntes, hun skete sin Ret. Kongen tog sig imidlertid dette saa nær, at han kort efter blev syg og døde. Bodvar besteg saa Thronen. Efter kort Tids Forlob stevnede han imidlertid sine Underfaatter til Thing og kundgjorde, at han vilde drage bort. Han red saa alene aasted, han havde ikke meget Gods med sig, dog var han vel udrustet med Klæder og Vaaben. Han red først efter sin Moders Anvisning til Bjørnehulen, tog Sværdet, der sad

løst for ham, og drog saa til sin Broders Elgfrodes Bolig. Han var ude. Bodvar ledte sin Hest ind. Elgfrode kom hjem i Skumriugen og sendte den Fremmede forbittede Diekast, Bodvar lod imidlertid som Jngenting. Bodvars og Elgfrodes Heste kom saa i Uenighed og den ene vilde drive den anden ud. Elgfrode tog da til orde: „Det er en meget forvoven Mand, der tør sætte sig herind, uden min Tilladelse!“ Bodvar trykkede Hatten dybere ned i Ansigtet og svarede ikke. Elgfrode sprang da op, trak sit korte Sværd og stødte det to Gange ned, saa det skingrede mod Hjaltet. Bodvar rører sig ikke. Da trækker Elgfrode Sværdet og springer imod den Fremmede. Nu staaer Bodvar op og lober Broderen under Armene. Denne tog nu fat i hant igjen. Under dette falder Bodvars Hat af. Da ser Elgfrode, at den Fremmede er hans Broder Bodvar. „Velkommen Broder!“ udbryder han da. „Længe nok have vi her staaet og brudtes.“ — „Ikke har det endnu skadet!“ svarede Bodvar. Elgfrode gjeumalede: „Barsommere maa Du dog være med at give Dig af med mig, Frænde. Du kjender nu Forstjellen paa vor Styrke.“ Han tilbød ham saa at blive hos sig og dele med sig. Bodvar vilde ikke, han tyktes ikke om at slaae Folk ihjel for Bindings Skyld. Han drog derpaa bort. Elgfrode fulgte ham paa Bei og sagde, at han havde givet Mange Svage Fred. Derover

blev Bodvar glad og sagde, at han handlede vel deri, og at han skulde lade de Fleste fare i Fred, om han end syntes ilde om dem. Elgfrøde gjennælede: „Ilde er min Skjebne. Men for Dig er det det bedste at drage til Kong Hrolf, hvis Edelsind, Gæmildhed og Kjæthed overgaaer alle andre Kongers.“ Han tog derpaa fat i ham og sagde: „Du er ikke saa stærk Broder, som det sommer sig Dig.“ Han skar sig derpaa i Læggen og lod Broderen drikke sit Blod. Han tog saa atter fat i ham, men kunde ikke faae ham af Pletten. „Nu er Du stærk“ sagde han. „Denne Drik er kommet Dig godt til Nytte, du monne blive de Flestes Overmand, og det under jeg Dig vel.“ Derpaa traadte Elgfrøde med sin ene Klov i Klippen, saa den sank i, og sagde: „Til dette Spor vil jeg gaae hver Dag og se efter hvad der er deri. Deri vil være Muldjord, om Du døer af Sot, Band, om Du omkommer paa Søen, og Blod, om Du falder for Baaben, og da vil jeg hevne Dig, thi jeg elsker Dig høiest af alle Mine.“ Dermed skiltes de ad. Bodvar drog til Gotland. Gøterne troede, det var deres Konge, Thorer Hundefod, der kom hjem, thi Bodvar lignede denne paa et Haar. Han blev sat i Højsædet og i Et og Alt betjent som han var Kongen. Han blev ogsaa viist til Sengs hos Dronningen: Bodvar vilde ikke ligge under samme Lagen som hun. Hun

undrede sig derover. Bodvar fortalte hende da, hvorledes det hang sammen. Hun tang dermed. De laa saaledes hver Nat paa samme Leie og talte med hinanden. Thorer kom endelig hjem, og Folk fik nu Dinene op for deres Feiltagelse. Brodrene hilsede glade hinanden. Thorer sagde, at han ikke monne betroe Noget Anden at være hans Dronning saa nær. Han bød ham blive der og modtage Halvdelen af alt hans Losore, men Bodvar vilde ikke. Thorer tilbød ham saa Folk, men heller ikke derimod vilde han tage. Da han red bort, fulgte Thorer ham paa Bei, og tog kjærligt Afsted med ham. Bodvar drog til Danmark. Et langt fra Leiregaard blev det stærk Stud, saa han blev gjennevaaet. Hans Hest blev træt, da Beien var næsten ufremkommelig. Mørket brod pludseligt frem. Hesten stodte Foden imod en Skrænte. Bodvar steg af og sølte sig for. Han mærkede, at der var et Hus, ledte Doren op og bankede paa. En Mand kom ud. Bodvar bad om at maatte blive Natten over hos ham. Husbonden sagde, han ikke vilde vise en Fremmed bort om Natten. Bodvar var saa hos Bonden om Natten. Denne behandlede ham godt, da hans Bæsen i Et og Alt forekom ham ualmindeligt. Bodvar frittede meget om Kong Hrolfs og hans Kæmpers Heltegjerninger og spurgte, hvorlangt der var til Leiregaard. „Der er ikke langt til.“ svarede

Bonden. „Har Du ifinde at drage did?“ — „Ja“ svarede Bodvar, „det er min Agt.“ Bonden sagde: „Der vil Du blive vel modtagen, thi jeg ser, at Du er en stor og stærk Mand og passer til Hrolfs Kæmper.“ Bed disse Ord begyndte Konen at hulke. „Hvad græder Du for?“ spurgte Bodvar. Hun svarede: „Vi have en Søn, som hedder Høt. Han gif en Dag til Borgen for at fornøie sig, men Kongens Mænd brugte ham til deres Spas; de satte ham i en Benhob, og det er nu deres Tidsfordriv under Maaltidet at kaste de aspillede Ben paa ham, og han faaer stundom stor Meen derved, naar han rammes, og jeg veed ikke, om han er levende eller død. Den Belønning haaber jeg imidlertid at faae af Dig for vor Gjestfrihed mod Dig, at Du kun vil kaste mindre Ben paa ham, hvis han ellers ikke alt er dræbt ved Spasen.“ Bodvar svarede: „Jeg skal opfylde din Bøn, det tyffes mig lidet mandigt at slaae med Ben eller behandle Svage ilde.“ — „Det var godt“ — sagde Konen — „thi din Haand synes mig meget stærk, han vilde ikke kunde udholde dine Hug.“ Dagen efter red Bodvar til Leiregaard, ledte sin Hest ind i Kongens Stald uden at sporge om Forlov og gif derpaa ind i Hallen. Der var kun Faa tilstede. Han sætter sig yderst. Efter en føie Tids Forløb horer han Noget larme i et

Hjerne, kaster Diet derhen og ser en stor Bending og en sort Haand komme op deraf. Han gaaer derhen og spørger, hvis Haand det er. „Høt hedder jeg“ lod Svaret. „Hvad bestiller Du her?“ — „Jeg gjør mig en Skjoldborg.“ — „Glendig er din Skjoldborg“ sagde Bodvar og traf ham ud af Bendingen. Høt skreg da høit: „Nu vil Du dræbe mig! Du har sonderbrudt min Skjoldborg, som jeg havde gjort saa høi, at den havde beskyttet mig mod alle Benene og som jeg skulde have gjort endnu sikrere.“ Bodvar svarede: „Du skal ikke længer behøve Skjoldborg.“ Høt græd og raabte: „Bil Du da nu dræbe mig!“ Bodvar bad ham ikke skrike saa høit, løftede ham op, bar ham ud af Hallen hen til noget Vand i Nærheden, toede ham fra Taa til Top ledte ham hen til den Plads, han for havde taget, og satte ham ved Siden af sig. Høt skjælvede over hele sit Legeme, skjøndt han tyktes skjønne, at denne Mand vilde hjælpe ham. Da det blev Aften strømmede Kæmperne ind i Hallen. De saae Høt ved Siden af Bodvar. Høt blev angst ved at se sine gamle Bekjendte, der havde faret saa ilde affted med ham, og vilde flygte tilbage til sin Bending for at redde Livet under den, men Bodvar holdt paa ham. Hirdmændene begyndte nu paa deres gamle Morstab. De kastede først smaa Ben mod

Hot og Bodvar. Bodvar lod som om han ikke saae det. Hot derimod var saa bange, at han hverken rorte Mad eller Drikke. Pludselig udbryder han: „Nu kommer en stor Knokkel, den bliver vor Ddelæggelse!“ Bodvar bød ham tie. Han sætter saa sin hule Haand imod, fatter Knokkelen og kaster den tilbage paa den, der udsendte den. Det blev Mandens Bane. Stor Forfærdelse betog Hirdmændene. Det kommer for Kong Hrolf og hans Kæmper oppe i Kastellet, at en vældig Mand var kommen i hans Hal og havde dræbt en af hans Hirdmænd, hans Folk vilde dræbe ham derfor. Kongen spurgte, om Hirdmanden var sagesløs. „Ja saagodtsom“ var Svaret. Men Sandheden kom snart for en Dag. Kong Hrolf sagde da, at Manden langtfra skulde dræbes. „Hvor ofte har jeg ikke dadlet denne Uflit blandt Eder at slaae sagesløse Folk med Ben!“ vedblev han. „Det er neppe nogen ringe Mand, som I have angrebet. Kalder ham hid, at jeg kan saae at vide hvo han er.“ Bodvar gaaer saa for Kongen og hilser ham sammeligen. Kongen spurgte om hans Navn. „Hots Bærge“ — sagde han — „kalde Eders Hirdmand mig, men jeg hævder Bodvar.“ Kongen spurgte ham derpaa, hvad han vilde give ham i Bøder for hans Hirdmand. Bodvar svarede: „Han ligger paa sine Gjerninger.“ —

Mand og indtage hans Plads?" — „Det siger jeg ikke Nei til; dog vil jeg ikke stilles fra Høt, enten skulle vi begge dvæle hos Dig og det nærmere end denne Dræbte, eller begge drage bort," — „Ingen Hæder ser jeg ved ham, dog vil jeg ikke spare Mad for ham." Bødvar gif nu hen, rykkede tre Mænd op af deres Sæder høiere oppe i Hallen end hvor Hirdmanden før havde siddet og satte sig der med Høt. Kongens Mænd syntes, Bødvar var slem at have at gjøre med, og vare meget forbittede paa ham.

5.

Bødvar dræber et Udyr og gjør Høt til en Kæmpe.

Da det led henad Julen, bleve Hrolfs Mænd bekymrede. Bødvar spurgte Høt om Grunden dertil. Høt fortæller ham saa, at der to Vintre itræf var kommet et stort og skræffeligt Dyr med Binger paa Ryggen og havde gjort stor Skade, Baaben bed ikke paa det. Og nu kom Kongens stærkeste Kæmper, Bersærkerne ikke hjem! Bødvar sagde: „Gi er Hallen

saa godt besat som jeg troede, om et Dyr skal hærje her." Høt svarede: „Det er intet Dyr, det er snarere den største Trold!" Da Juleaften kom, sagde Kongen: „Nu vil jeg, at I skulle være rolige og tause inat, jeg forbyder alle mine Mænd at vove sig mod Dyret, det gaae med mine Giendele som det kan, mine Mænd vil jeg ikke miste." Alle lovede gjerne at adlyde Kongen. Bodvar gif imidlertid dog ud om Natten og tog Høt med sig, uagtet denne nødigt vilde, og sagde, det blev hans Undergang. Bodvar mente, det gif nok bedre end som saa. Høt er imidlertid saa ræd, at Bodvar maa bære ham. Da de fik Die paa Dyret, skreg Høt i de vilde Skyer og raabte, at det vilde sluge ham. Bodvar bød ham holde Mund og kastede ham ned i Mossen. Der laa han saa og bævede. Bodvar gif imidlertid mod Dyret, traf sit Sværd, saa det bragede i Balgen, og stødte det saa stærkt ind under Dyrets Bov, at det stød i Hjertet og Dyret styrtede dødt til Jorden. Derpaa gaaer han hen til Høt, tager ham op og bærer ham hen til det døde Dyr. Høt skjelver som et Espeløv. Bodvar sagde: „Nu skal Du drikke Dyrets Blod." Han undslaaer sig længe men maa dog give efter. Bodvar lod ham drikke to store Slurke og spise Noget af Dyrets Hjerte. Derefter tog han fat i ham, og de brodes længe. Tilfsidst sagde Bodvar:

„Nu er Du bleven stærk, og ikke venter jeg, at Du nu vil ræddes for Kong Hrolfs Hirdmænd.“ Hot svarede: „Ikke ræddes jeg længer, end ikke for Dig.“ — Det er vel, min Stalbroder Hot — sagde Bodvar, — lader os nu reise Dyret op, saa de Andre kunne troe, det er levende endnu.“ De gjorde da saa, droge derpaa hjem og sagde Intet om hvad der var foregaaet. Næste Morgen spurgte Kongen sine Mænd, hvad de havde fornummet om Dyret, hvor det havde hjemsogt om Natten. Man berettede, at alt Kvæget var uskadt. Kongen bød sine Folt efterforske, om man ikke kunde se noget Kjendetegn til, at det havde været der. De gjorde saa, men kom hurtigt tilbage med den Bescd, at Dyret løb imod Borgen. Kongen bad sine Hirdmænd være tappre imod dette Uhyre. De beredte sig da. Kongen fastede et Die paa Dyret og sagde: „Jeg ser ikke det bevæger sig. Hvo vil paatage sig at gaae imod det?“ Bodvar sagde: „Det var Bevis paa en tapper Mand's Lyst til at vise sig! — Min Stalbroder Hot, ryst nu det onde Dndomme af Dig, at Du ikke duer til Noget; spring til og drøb Dyret, som Du ser, ingen Anden rigtig vil vove sig imod.“ — „Ja“ — svarede Hot — „dertil er jeg beredt.“ Kongen udbrod: „Ikke veed jeg, hvorfra Du har faaet denne Mandhastighed, Hot, og meget har Du forandret Dig i kort Tid!“ Hot

sagde: „Giv mig dit Sværd, Gyldenhjalte, som Du holder i din Haand, da skal jeg fælde Dyret eller lade mit Liv.“ „Det Sværd“, sagde Kongen, „kan ikke føres uden af en Brav og Tapper.“ — „Du skal faae at se“ — svarede Hot — „at jeg er Mand derfor.“ Kongen sagde: „Umulig er Du at kjende igjen! — Tag da Sværdet og prov din Lykke dermed.“ Hot gaaer djærvt mod Dyret og hugger det ned. Da tog Bodvar til Orde: „Se mi, Herre, hvilken Daad han har udøvet!“ Kongen siger: „Bisfelig har han gjort noget Stort, men ikke har han alene dræbt Dyret, snarere har Du gjort det.“ Bodvar svarer: „Kan være, at det er saa.“ Kongen gjenmæler: „Jeg vidste, da Du kom her, at Faa monne være dine Lige; men det tykkes mig dog dit vældigste Bærf at have gjort en Kamp af Hot, der kun lidet tegnede dertil. Han skal mi ikke længere hedde Hot men efter Sværdet Gyldenhjalte kaldes Hjalte.“

6.

Bodvar og Bersærkerne.

Næste Aar henimod Vintertid ventede man Bersærkerne hjem. Bodvar spørger Hjalte, om hvorledes de pleiede at bære sig ad. . Denne fortalte de havde den Skik, at gaae for hver Mand i Hallen og spørge, om han i Tapperhed turde sætte sig i Vigning med dem, og at Svaret altid lod Nei. Bodvar mæler: „Ikke synderligt udvalgte Mænd ere her hos Kong Hrolf, om Alle skulde have Feigheds Rygte for Bersærkerne.“ Anden Juledagsaften sprang Hallens Dør pludseligt op, og de tolv Bersærker kom ind, graaskinnende af Jern som Jøslag. Bodvar hvistede til Hjalte, om han turde vove en Dyst med En af dem. „Ja“ — svarede denne — „ikke med En, snarere med Alle; ikke kan jeg røddes, om der end er Dvermagt imod mig.“ Da Bersærkerne kom ind i Hallen lagde de Mærke til de to nye Kæmper, hvoraf den ene især forekom dem vældig. Ved Shuet af ham blev deres Dverste lidt underlig tilmode. De gik for hver Mand efter Sædvane. Da de kom til Bodvar og deres Formand spurgte ham, om han turde kalde sig ligesaa

tapper som han, svarede Bodvar, at han ikke agtede sig for ligesaa tapper men for tappere, og at han ikke lod sig jage som en So af sliig en Lævesen, sprang op, greb Bersærken under Armene og kastede ham paa Gulvet, saa Benene næsten brodes i ham. Hjalte greb fat i en anden. Der blev nu stor Larm i Hallen. Hrolf vilde ikke, at hans Mænd skulde dræbe hverandre, han sprang derfor op fra sit Højsæde hen til Bodvar og bad ham være rolig. Bodvar sagde, Bersærken skulde miste Livet, hvis han ikke erkærede ham for sin Overmand. Bersærken gjorde det og stod op; Hjalte slap nu ogsaa sin Mand. Bersærkerne satte sig saa i deres Sæder med tungt Sind. Kong Hrolf talte til dem: „J se nu, at Jutet er saa stort og stærkt, at det jo kan finde sin Overmand. Jeg forbyder Eder at begynde nogen Strid i min Hal; gjøre J det, gjælder det Eders Liv; mod mine Fjender kunne J være saa rasende J ville, og vinde Hæder derved.“ Alle istemmede Kongens Ord, og man blev nu forligt. Bodvar blev fra nu af holdt høiest i Hæde hos Kong Hrolf som den største af alle hans Kæmper, han fik Tilnavnet Bjarke og ægtede Drifa.

7.

Kæmpernes Plads i Grolfs Hal.

Bodvar sad ved Grolfs høire Haand. Næst ham sad Hjalte, som Kongen gav Tilnavnet den Høimodige, fordi han ikke hevnedede sig paa Hirdmændene for deres tidligere ilde Medfart, skjøndt han nu var langt stærkere end de. Paa Kongens venstre Haand sad de tre svenske Brødre, Svipdag, Beigad og Svitsærk. Efter dem kom de tolv Bersærker, dernæst Grolfs øvrige Kæmper.

8.

Bodvar Bjarke faaer Grolf til at drage til Upsal.

Kong Grolf holdt en Dag et prægtigt Gilde, alle hans Kæmper vare tilstede. Kongen fastede Diet til begge Sider og udbrod: „Stor Styrke er her kommen sammen i en Hal!“ Han spurgte derpaa

Bodvar Bjarke, om han kjendte hans Lige. Bodvar svarede Nei. „Men en Ting er der dog“, sagde han, „som synes mig at forringe Eders store Hæder.“ Hrolf spørger hvad det var. Bodvar svarer: „J har ikke fravet Eders Fædrearv i Upsal, Herre, som Eders Svoger, Kong Adels, uretsfærdig beholder.“ Hrolf siger: „Det vil blive en vanskelig Sag at faae den; thi Adels er ikke saadan at have at gjøre med, han er en Troldmand, snu, underfundig og grusom.“ Bodvar gjenmaaler: „Dog sommer det sig Eder, Herre, at drage til ham og fordre hvad Eders er.“ Hrolf siger: „Det er en stor Sag, Du vækker, thi vi have vor Faders Drab at hevne paa den gjerrige og forræderiske Kong Adels. Velan, vi ville prøve Lykken dermed!“ „Ikke monne jeg laste det“ — siger Bodvar — „engang at prøve, hvorledes det staaer til hos Kong Adels.“

9.

En viis, gammel, enoiet Bonde i Sverrig faaer
Grolf til at hjemstikke sine Mænd paa de tolv
Kæmper nær.

Kong Grolf drog da afsted med hundreoe Mænd og de tolv Kæmper. De kom til et Bondehus. Bonden — en enoiet gammel Mand — stod udenfor sin Dør og bød dem Alle ind til sig. Kongen sagde „Du er en rasf Mand, men har Du Raad dertil, vi ere Mange, og det er ikke Smaating at tage imod os.“ Bonden lo og sagde: „Siger Intet, Herre; set har jeg stundom ikke færre Mænd hvor jeg har været. J skulle ikke mangle Drikke eller hvad J behøve i Nat.“ Kongen sagde: „Lad os da prøve det.“ Bonden blev glad derved. Der blev nu sørget for deres Heste. „Hvad hedder Du, Bonde?“ spurgte Kongen. „Grane kaldeomme mig“ lod Svaret. Der blev sørget for dem paa det Bedste. Bonden var meget munter. De kunde ikke spørge ham om Noget, uden han kunde rede sig ud deraf, saa snild var han. De lagde sig endelig til at sove. Da de vognede, fros de, saa Tænderne klappede i Munden.

De sprang op og pakkede sig ind med alt hvad de kunde faae fat paa, med Undtagelse af Kæmperne, som blot toge deres sædvanlige Klæder paa, dog havde de ogsaa frosset om Natten. Bonden spurgte, hvorledes de havde sovet. Bodvar Bjarke svarer: „Vel.“ Bonden sagde til Kongen: „Jeg veed at dine Hirdmænd syntes, her var noget svakt inat, og deri have de Ret, men ikke maa de troe, at kunne udstaae de Besværligheder, hvormed Adels vil prøve Eder, eftersom dette tykkes dem saa slemt. Send Halvdelen af dine Folk hjem, Herre, hvis Du vil staae Dig i Upsal, Mængden vil ikke hjælpe Dig mod Adels.“ — „Du er ingen almindelig Mand, Bonde“ svarede Kongen. „Jeg vil følge dit Raad.“ Kongen sendte nu Halvdelen af sine Folk hjem; med den anden Halvdel red han saa videre, efter at have budet Bonden Levvel. Om Aftenen kom de til en anden Bondegaard, hvor de syntes til deres store Forundring at gjenkjende den vise Bonde, de uylig havde forladt. Han tog atter vel imod dem men spurgte, hvorfor de kom saa ofte. Kongen svarer: „Vi vide knap, hvorledes vi ere farne, Du maa ret kaldes en snild Mand.“ Bonden siger: „Ikke skal jeg enda tage ilde imod Eder.“ De bleve godt behandlede. De lagde sig endelig til at sove, men vaagnede ved en ulidelig Torst, Tungen klæbede næsten ved Ganen. De stode da op og ilede hen til

et stort Kar med Vin, som stod der. Om Morgen
sagde Bonden til Grolf: „Det er nu saa, Herre, at
J maa lyde mig. Liden Udholdenhed tykkes mig
være hos Mænd, der behove at drikke om Natten;
mere vil der være at prøve, naar J komme til Udels.
Du maa sende de Mænd bort.“ Der indtraf et
saa stærkt Uveir at de bleve hos Bonden. Om Af-
tenen blev der gjort Ild for dem. Det blev dem
da saa hedt, at alle, med Undtagelse af Grolf og hans
Kæmper, sprang op fra deres Plads, Bonden sagde:
„End maa J gjøre Udvalg af Eders Folk, Herre,
og er det mit Raad, at Ingen reiser videre, undta-
gen Du og dine tolv Kæmper; da er der noget
Haab om, at J vende tilbage, men ellers ikke.“ —
Saa hoit skatter jeg Dig, Bonde“ — sagde Grolf —
„at jeg vil følge dit Raad.“ De forbleve der saa
Natten over. Derpaa red Grolf videre med sine tolv
Mænd, efter at have ladet de andre tilbage. Kong
Udels fik hans Ankomst at vide og sagde: „Det er
godt, at Kong Grolf vil hjemsoge mig, thi før vi
skilles skal han vist have udført sit Grinde, saa det
skal være Dmtale værdt.“

10.

Grolf og Adels.

Kong Grolf og hans tolv Kæmper ride nu til Kong Adels' Borg. Alle Borgmændene ilede op i de høieste Taarne paa Borgen for at se de stolte og og prægtige Helte. De rede først langtsomt, men da de kom i Nærheden af Borgen, lode de Hestene føle Sporene og rede frem, saa Alt sprang tilside paa deres Bei. Adels lod dem godt modtage og bød, at man skulde tage deres Heste. Bodvar Bjarke sagde da: „Giver vel Agt paa, Svende, at baade Manken og Galen er i Orden, passer dem vel og sørger for, at de ikke tilsmudse sig.“ Det blev strax sagt Kong Adels, hvor omhyggeligt de havde befalet, at man skulde røgte deres Heste. Han sagde: „Stor er disse Mænds Hoffærdighed. Gigger Galerne helt af, affjærer Mankerne aldeles og mishandler dem saa galt I kunde, saa de neppe beholde Livet!“, Grolf og hans Mænd bleve imidlertid fulgte til Hallens Dor. Svendene, der førte dem derhen, forsvandt strax, da de havde naaet den. Adels lod sig ikke se. Da sagde Svipdag: „Jeg er kjendt her,

jeg vil derfor gaae først ind, thi jeg har den største Mistanke til vor Modtagelse. Lader Eder ikke mærke med, hvo der er Kong Hrolf." Han gik saa først og saa sig noie om. Efter ham kom hans Brodre, derpaa Kong Hrolf og Bodvar Bjarke og saa de Andre. Hver havde en Høg siddende paa Skulderen, Hrolfs hed Langbrog. De overvandt mange Hindringer, der vare lagte iveien for dem, den ene værre end den anden, jo længere de kom ind i Hallen. Omfider naaede de saa langt ind, at de saa Kong Adels bryste sig i Høisædet. Han sad imidlertid i temmeligt Mørke, saa de ikke ret kunde se ham i Ansigtet. De kom ham nu saa nær, at de kunde tale sammen. Kong Adels tog til Orde: „Er Du kommen her igjen, Stalbroder Svipdag! Hvad er dit Grend? Eller tager jeg maaske Feil? Nei

Hul er i Naffen,
 Diet af Hoved,
 Nr er i Panden
 Hænderne skrammed'!

Dg Beigad har Kmider overalt!" Svipdag sagde saa hoit, at Alle kunde høre det: „Nu vil jeg have den Fred af Eder, som I lovede mig, da jeg drog ud mod Bersærkerne for disse tolv Mænd her." Adels

lovede ham det. „Træder strax og uden Frygt ind i Hallen,“ sagde han. Der var lønlige Faldgrave i Hallen, som Hrolf og hans Mænd dog kom lykkelig over. Tapeterne paa Hallens Bægge vare gjennembrudte, og neppe vare Hrolf og hans Kæmper komne over Gravene, før brynjeklædte Mænd styrtede frem fra Tapeterne. Der blev nu en haard Kamp. De Angribende styrtede dyngewis, flovede til Tænderne. Adels svulmede af Forbittrelse i sit Højsæde ved Synet heraf. Han indsaae, at der Intet lod sig udrette, han stod derfor op og mælede: „Hvad er det for en skræffelig Dærm! I ere nogle Riddinger at anfælde Kæmper, som besøge os! Standser strax med Striden og sætter Eder ned! Velkommen min Svoger, Hrolf, med dine Mænd!“ Svipdag sagde: „Daarligt holdt Du den lovede Fred, Kong Adels; æreløst har Du handlet.“ Hrolf og hans Kæmper satte sig saa ned, først Svipdag, saa Hjalte, derpaa Bodvar Bjærke, saa Kongen, for at denne ikke skulde kjendes. Adels sagde: „Hvorfor har min Svoger Hrolf, ikke flere Mænd med? Det ser jeg, at I viser mig liden Hæder!“ Svipdag svarer: „Det ser jeg, at Du ei sparer paa Ewig mod Kong Hrolf og hans Mænd. Det har derfor ikke Meget at sige, om han kommer hid med saa eller mange Mænd.“ Adels lod nu sine

ihjesslagne Mænd bære ud af Hallen. Derefter sagde han: „Lader os nu gjøre en Langild for vore Benner og ret for Alvor hædre dem!“ Man tændte saa Ild an foran dem. Kong Hrolf og hans Kæmper sad med deres Baaben i Hænderne paa den ene Side af Ilden, Adels og hans Folk paa den anden. Ilden flammede snart op, thi der blev ikke sparet paa Beg og tørt Træ for at bringe den i Lue. Kong Adels mælede: „Ei er der fortalt for meget om Hrolf og hans Kæmpers Manddom. I aase Eder ogsaa for større end alle Andre. Dger nu Ilden, thi jeg skjæler ei noie, hvo af Eder der er Kong Hrolf, I vil vist ikke flye Ilden, om det end og bliver Eder lidt hedt.“ Han mente nemlig, at Kongen ikke saa godt kunde taale Ilden som hans Kæmper. Det var hans Agt at bringe ham af Dage, naar han fik ham opdaget. Ilden blev nu forøget. Bodvar Bjarke og Andre bestjærmede Hrolf saa godt de kunde uden at røbe ham for Heden, der i hoi Grad tog overhaand. Kong Hrolf havde engang aflagt det Lofte hverken at flye Jern eller Ild. Han saae nu, at Kong Adels vilde tvinge ham til enten at bryde det eller indebrænde. Adels' og hans Mænds Bænke bleve imidlertid rykkede ud. Flammerne begyndte at angribe Hrolf og hans Mænd.

Da fastede de deres Skjolde paa Jlden. Bodvar og Eviddag mælede:

„Dger nu Jlden
i Udelses Borg!“

og greb saa hver en Mand af dem, som holdt Jlden vedlige og fastede ham i den med de Ord: „Barmer Jer nu ogsaa lidt, nu have J bagt os tilstrækkeligt.“ Hjalte greb en tredie, og de Andre saa hver sin. Nu tog Kong Hrolf tilorde:

„Gi flyer den Jlden,
som gjennem den gaaer!“

De sprang saa over Flammerne. og agtede sig nu ind paa Kong Udels. Men ueppe mærkede han det for han løb til en Pille i Hallen, der var hul, og slap igjennem den bort. Han kom ind i Dronning Ursas Sal. Hun tiltalte ham: „Først lod Du min Herre, Kong Helge, dræbe paa Niddingsviis og forholdt ham det Guds, som tilkom ham, og nu vil Du dræbe min Son. Du er langt værre end nogen Anden! Nu skal jeg mage det saa, at Kong Hrolf faaer Godsset og Du den Banære, Du har fortjent.“ Udels svarede: „Nu kan Ingen her troe den Anden! Men fra nu af skal jeg ikke komme dem for Die.“

Orsa gaaer nu til Hrolf. De favnede kjærligt hinanden. Hun bød en Mand ved Navn Bøgg at tjene ham. Da denne stod for ham, sagde han: „Der er noget Krafte (o: ikke hverdags) i dette Ansyn.“ Hrolf svarede: „Navn har Du nu givet mig, som vil sættes ved mig; hvad giver Du mig i Navnsæfte?“ Bøgg svarede: „Intet eier jeg.“ Da tog Hrolf til Orde: „Saa faaer den at give den Anden, som kan“, tog en Guldring af sin Haand og rakte ham den. Bøgg udbrod glad: „Gid Du blive den lykkeligste af Mænd! Dette er et herligt Akenodie!“ Hrolf sagde da: „Bed Tidet glædes Bøgg!“ Bøgg mælede derpaa: „Det lover jeg, at jeg skal hevne Dig, om Du falder og jeg overlever Dig.“ Hrolf svarede: „Det er et ædelt Løfte; dog er der Andre, som man maatte kunde vente det mere af end Dig.“ Han saae nemlig kun ubetydelig ud. De agtede sig nu til at sove og troede uden Frygt at kunne lægge sig, hvor Dronningen havde anvist dem Natteleie. Bodvar sagde, da de kom did: „Her er sørget godt for os, vil Dronningen os det vel, men Aldels agter at tilføie os alt det Onde han kan, det skulde derfor undre mig, om vi blive i No her.“ Bøgg siger: „Aldels er den største Blotmand, der findes. Han bloter til en Galt og ei troer jeg, der gives saa stort

Uhyre som den. Tager Eder derfor vel ivare, thi han lægger an paa at omkomme Eder paa enhver Maade." — „Rimeligt tykkes det mig ogsaa" — mælede Bodvar — „at han vil huske os, hvorledes han maatte flygte ud af Hallen for os iasten." Hrolf og hans Kæmper lagde sig saa til at sove, men vaagnede snart ved en skræffelig Larm udenfor hvorved hele Huset, de laae i, skjælv. Vogg tog til Orde: „Nu monne Galten være udsendt mod Eder af Kong Adels, og Ingen kan modstaae den Trold!" Strax derefter kom der en Galt ind og hylede græffelig. Bodvar hidsede da en stor, uhyre stærk og modig Hund ved Ravn Gram, som Hrolf havde med sig, paa Troldgalten. Den styrtede strax ind paa Uhyret og der blev en svær Kamp imellem Dyrene. Bodvar hug til Galten, men det bed ikke paa den. Gram rev imidlertid Dyrene af den tilligemed alt Kjævekjødet. Den sank da strax ned i Jorden. Nu kommer Kong Adels til Huset med en stor Hær og sætter strax Ild paa det. Bodvar sagde: „Ikke sparer Adels paa Brændet for os! Men en ilde Dod er det at brænde inde her; jeg kaarer heller at falde for Baaben paa aaben Mark; slet ender den stolte Kong Hrolf, hvis han ender saa. Jeg ser nu ikke andet Raad, end at vi trænge saa stærkt paa, at Stolperne bryde, om det vil lykkes; men det er ikke Borneleg, thi Huset er

stærkt bygget. Komme vi ud, tage Hver sin Mand, saa skal det nok gaae." — „Dette er et godt Raad" sagde Hrolf. De løb nu saa stærkt ind paa Stolperne, at de gik itu, og kom saaledes ud. De fandt imidlertid brynjeklædte Mænd for sig allevegne, og der begyndte nu den haardeste Kamp. Kong Hrolf og hans Kæmper gik haardt frem, de fældte Mænd for Gode, og de traf aldrig saa vældig en Kæmpe, at han jo maatte i Knæ for dem. Kong Adels lod sig ikke se. Under denne heftige Kamp kom Kong Hrolfs Høg flyvende fra Borgen og satte sig paa hans Skulder. Bodvar sagde: „Den ser ud som den havde en stor Seier at rose sig af." Den Mand, som skulde passe den, skyndte sig til Høgeløstet og saae, at Hrolfs Høg havde dræbt alle Adels'. De Tiloversblevne af Adels' Folk bade nu om Fred. Hrolf skjenkede dem den og gik derpaa med sine Mænd hen til Adels' Hal og ind i den. Bodvar spurgte Hrolf, hvor de skulde sidde. Hrolf svarede: „Paa selve Kongebænken og jeg i Høisædet." Kong Adels kom ikke i Hallen, han forbandede Hrolfs Lykke. Da de havde siddet en Stund og hvilet sig efter deres haarde Arbeide, tog Hjalte den høimodige tilorde: Er det ei bedst, at Nogen ser til vore Heste, at de ei mangle?" Den Udsendte kom tilbage og fortalte, hvorledes Hestene vare til-

redte og neppe i Stand til at røre sig. Hrolf sagde blot: „Kong Adels ligner sig i Alt.“ Dronning Yrsa kom nu ind og mælede saaledes: „Du er ei her modtagen, Son, som jeg ønskede det og Du burde. Du skal nu ikke længer dvæle her, thi der træffes nu Folk sammen fra hele Sverrig. Her er et Solvhorn med alle Adels' bedste Ringe, tilligemed den, han skatter høiest, ved Navn Sviagris, til Dig.“ Hrolf gav Bogg endel af dette Guld for hans gode Tjeneste. Dronningen lod derpaa tolv brynjeklædte Heste lede frem til Hrolf og hans Kæmper, elleve røde og en snehvid, det var Adels' ypperste. Hun gav dem ogsaa Skjolde, Hjelme, Rustninger og andre Klæder, de bedste, som fandtes, da Ilden havde fortæret deres. Hrolf spurgte hende: „Har Du nu givet mig min Faders Eiendele?“ Hun svarede: „Meget mer end han eiede har Du nu faaet, og Du og dine Mænd have desuden her vundet et stort Nygte. Men bereder Eder nu paa det Bedste, saa Jngen kan komme Eder tillivs, thi J ville endnu engang blive prøvede.“ Hrolf og hans Mænd stege saa paa Adels' herlige Heste. Kongen og Yrsa toge kjarligt Afsted med hinanden. Kong Hrolf og hans Kæmper rede nu fra Upsal ned ad Fyrisvold. Da saae Hrolf en stor Guldring glimre paa Beien foran dem. Den klin-

grede, idet de rede over den. „Derfor klinger den“ — sagde Kongen — „fordi den synes ilde om at ligge alene“ og kastede en anden ned til den med de Ord: „Det skal siges, at jeg ikke tager Guld op, om det end ligger paa Alfarvei, og heller ikke skal nogen af mine Mænd tage den op, thi den er kastet her for at standse os.“ I det Samme hørte de Lurer gjalde og saae en uhyre Hær komme ridende i fuldt Firspring efter dem. Boddvar sagde: „Disse ride stærkt efter os og ville vist tale med os. Jeg saae gjerne, at Nogle af dem fik Lidt for deres Uleilighed.“ Kongen sagde: „Lid det endse vi dem! De monne tøve af sig selv!“ Han tog saa Solvhornet med Ringene i og saae dem vidt og bredt paa Beien eftersom de rede fremad, saa at hele Fyrisvold glimrede af Guld. Da Guldets skinnede Førfølgerne i Dinene, sprang de Fleste af dem af Hestene og gave sig til at slaaes om det. Adels var nær ved at gaae fra Sands og Samling og raabte til sine Mænd: „J gribe efter det Mindre og slippe det Større! Denne Skam vil udspre-des over alle Lande, at J lade tolv Mænd undkomme, saa utallig en Mængde som J ere fra hele Everrig.“ Han satte derpaa i fuldt Firspring foran sine Mænd, der saa fulgte ham. Da Kong Hrolf ser ham nærme sig, fremtager han Ringen Sviagris og kaster den

paa Veien. Saasnart Adels fik Die paa den udbrod han: „Den har været Kong Hrolf huldere end mig, der har givet ham dette Klenodie; men tilfidsft skal jeg dog eie det og ikke han.“ Han boiede sig saa ned fra Hesten og strakte sit Epyd efter Ringen. Kong Hrolf vender i det Samme sin Hest og raabte: „Evineboiet har jeg nu Upsalakongen!“ og hug derpaa Bagdelen af ham med sit Sværd, Skofnung, det bedste, der har været fort i Norden. Han sagde: „Behold nu denne Skamplet; og har Du nu lært Hrolf at kjende, som Du saa længe har prøvet.“ Hrolfs Kæmper dræbte de Svenske, som vare redne længst frem. De øvrige ilede sporenstrengs hjem med deres skamstændede, blødende og asmagtige Konge. Hrolf tog Sviagris op.

11.

Kong Hrolf vækker Hranes Brede paa
Hjemveien.

Kong Hrolf red nu videre med sine Mænd. Da det begyndte at blive mørkt, bleve de en Gaard vaer. Da de kom til Porten, stod Hrane Bonde for dem. Han tilbød dem atter al Gjæstfrihed og sagde, at det ikke var gaaet dem synderligt anderledes end han havde spaaet. Kongen sandede det. „Her er nogle Baaben, som jeg vil give Eder Herre“ mælede Hrane. Der var Brynje, Skjold og Sværd. Kongen svarede: „Udle ere disse Baaben, Gubbe! Ei vil jeg modtage dem.“ Hrane rynkede Brynet og mælede forbittret: „Ei bærer Du Dig nu saa flogt ad som Du tænker, Kong Hrolf, og Du er ei altid saa viis som Du troer.“ Der var ikke længer at tænke paa Natteherberge hos ham; de maatte ride videre i den mørke Nat. Da de havde redet et Stykke, holdt Bodvar stille og sagde: „Bagefter komme gode Raad En ihu! Det aner mig, at vi ikke have handlet flogt, men med de Baaben ere gaaede glip af Seiren.“ Hrolf svarede: „Det Samme aner mig. Det monne

have været Ddin den gamle." Lader os skynde os tilbage saa hurtigt som muligt og faae Bished i denne Sag!" siger Svipdag. De gjorde saa, men der var hverken Gaard eller Gubbe. „Det hjælper ikke at lede efter ham" — siger Kong Hrolf — „naar han ikke vil findes." De droge nu tilbage til Danmark og bleve meget uavnkundige af dette Tog. Bodvar raadede Kongen til ikke mere at drage synderligt i Kamp, han vilde maaske ikke blive saa seiersfæl som hidtil. Hrolf svarede: „Norneerne raade!" Bodvar gjeumælede: „Dig ville vi sidst miste, om vi raadede. Smidlertid aner det mig, at der snart vil indtræffe store Hændelser for os alle."

12.

Hrolfs og hans Kæmpers Fald.

Kong Hrolf sad nu i Fred og Ro i Danmark, Ingen angreb ham; alle hans Skattefogter vedbleve at være ham lydige. Det Samme gjorde ogsaa hans Svoger, Kong Hjørvard. Engang taledede Skuld med tunge Suf til sin Husbond: „Lidet behager det mig, at vi skulle yde min Broder Skat og trælle under

hans Aag, Du skal ikke længere være hans Undermand." Hjørvard svarede: "Det gavner os bedst som de Andre at finde os deri og forholde os rolige." — "Kinge er Du da, at Du vil taale alskens Bancere." — "Det er umuligt" — indvendte han — at angribe Kong Hrolf, det tør heller Jagen." — "Hvi bæver dog Hjertet i Eders Bryst ved Alt! Hvo Jntet vover Jntet vinder! Ei kan man vide før man har prøvet det, om man ei kan staae imod Kong Hrolf, og nu er det saa, at jeg troer, han er seierløs med alle sine Mænd. Og jeg skal ikke afholde mig fra at forsøge det og, om han end er i Slægt med mig, ikke skaane ham. Derfor holder han sig ogsaa som oftest hjemme, fordi han selv aner, at Seiren er vegen fra ham. Skal jeg nu oplægge et Raad imod ham og ikke lade nogen List usforsøgt for at sætte det igjennem. Vi skulle først sende Mænd til Kong Hrolf og bede ham om at give os Henstand med Skatten for de næste tre Aar. Det tykkes mig rimeligt, at denne List vil lykkes. I saafald skulle vi i den Tid forholde os rolige." Sendebud bleve da affendte. Kong Hrolf opfyldte Dnsket, som Skuld havde anet. I de tre Aar samlede nu Skuld hemmeligt Folk. Hun anvendte desuden Seid for at overvinde sin Broder. Imidlertid fode Kong Hrolf og hans Kæmper i Fryd og Gammen paa

Leiregaard og fordreve Tiden med alskens Lege uden at ane Dødt. Da Udrustningen var færdig, drog Hjørvard og Skuld til Leiregaard med en uhyre Hær og kom der ved Juletid. De reiste to store og besynderligt indrettede Telte udenfor Borgen til sig. Der var ogsaa mange Bogne, fyldte med Vaaben og Rustninger. Kong Hrolf gav ikke Ngt herpaa, han tænkte kun paa at hædre sine Gjester og vise sit Storsind. Der blev drukket dygtigt Juleaften. Hjalte den hoimodige gif til det Hus, hvor hans Frille, der var meget smuk, boede — Kong Hrolfs Kæmper havde hver en. Han bemærker da, at det ikke saae fredeligt ud i Hjørwards og Skulds Telte. Han lod dog som Jngenting og gif til Sengs med sin Frille. Efter soie Tids Forlob springer han op og spørger hende, hvad hun syntes bedst om to Ungersvende paa to og tyve Mar eller en firfindstuve Mars Gubbe. Hun svarede: „To Ungersvende paa to og tyve Mar.“ — Det Ord skal Du undgælde for, din Skjoge!“ raabte han saa og bed Næsen af hende med de Ord: „Nu kan Du skyde Skylden paa mig, om der for Fremtiden skulde opstaae Slagsmaal om Dig, hvad jeg forresten ikke tror, der nu er videre Fare for!“ — „Ild og ufortjent har Du handlet med mig!“ sagde hun. „Ikke kan man tænke paa Alt!“ svarede Hjalte. I det Samme fik han Die paa brynjelædte Mænd med Bannere over-

alt omkring Borgen. Han saa nu, det ikke var Tid at tove længere og at Ufred var forhaanden, greb strax sine Vaaben og ilede til Borgen. Han gik til Hallen, hvor Hrolf sad med sine Kæmper og raabte: „Baagu, Herre Konge, thi Ufred er i Gaarden og det er nu mere nødvendigt at kæmpe end at favne Kvinder, lidet troer jeg Guldet i din Hal vil forøges ved Skulds, din Søsters, Skat, hun er grummere end nogen Mand, og Kong Hjørvard pønser paa Svig imod Dig og agter vist ikke mere at lyde Dig.“ Han taledede derpaa til sine Stalbrødre: „Nu ville vi ikke spare selv Livet for vor Konge, som aldrig sparede Noget for os; lader os nu vel opfyldte vort Løfte, mandigt at forsvare den navukundigste Konge blandt dem, der nu herske her i Norden, saa det maa spørges til alle Lande. Store Barsler have mødt os og det aner mig stærkt, at store Tildragelser monne følge, der ville blive i varigt Minde. Det vil Somme sige, at jeg taler dette af Mistroft; og det kan vel være, at Raag Hrolf nu for sidste Gang drifter med sine Kæmper. Op nu alle Kæmper, lader Frillerne fare, der er nu Andet at gjøre! Rask nu op alle Kæmper og væbner Eder!“ Bødvar Bjarke sprang strax op, væbnede sig og sagde: „Nu behøver Kong Hrolf stolte Kæmper, som have Hjertet paa rette Sted og ikke krybe bag ham!“ Kong Hrolf og

de øvrige Kæmper stode nu ogsaa op. Hrolf sagde: „Gænter den bedste Drik, vi skulle først muntre drikke og saa vise, hvad Hrolf og hans Kæmper ere og ene stræbe efter, at vor Bedrift kan mindes. Da Skuld hørte det, sagde hun: „Ulig er min Broder alle andre Mænd! Det er Skade for saadanne Helte! Dog skal Sagen have Fremgang!“ Da der var drukket en søie Stund, sprang Kong Hrolf op fra sit Højsæde. Han og alle hans Kæmper droge nu ud undtagen Bodvar Bjarke, han saaes intetsteds og man var bange, han var bleven fangen eller dræbt. Strax de kom ud, begyndte en frygtelig Kamp. — — Hjalte den heimodige udbrød: „Mange Hjelme og Brynjer er nu sønderhuggede, mange Sværde og Spyd sønderbrudte og mangen Helt dækker Jorden, dog er vor Konge ligesaa glad nu som før han sad og drak Æl, han svinger sit Glavind med begge Hænder, meget ulig er han andre Konger, han tykkes mig at have Tolvs Styrke, mangen tapper Kæmpe har han fældet, nu faaer Kong Hjørward at føle, at Sværdet Skofnung bider, hoit synger det i hans Mænds Hjerne-skaller.“ De Svenske faldt for Jodevæk. En stor, stærk Bjorn gif bestandigt ved Hrolf og dræbte flere end fem af Kongens Kæmper, den nedstyrtede baade Heste og Mænd og knuste dem med sine Tænder, saa der blev en skræffelig Hysten i Hjørwards

Ræffer. Sværd og Spyd glæde uden Virkning af den. Hjalte siger til Hrolf: „Hvorledes gaaer det til, at den vældige Bodvar nu unddrager os sin Hjælp. Hrolf svarer: „Nogetsteds maa han være, som os bedst gavner, hvis han raader sig selv. Brug dit Mod og din Styrke, men last ikke ham, thi Jugen af Eder er hans Lige, hvor tappre I end ere.“ Hjalte løb derpaa hjem til Kongehallen. Bodvar Bjarke sad der. Hjalte udbrod da: „Hvorlænge skulle vi vente paa den drabeligste blandt Kæmper? Vidunderlig er det, at Du ikke staaer ved vor Side og bruger dine bjørnesterke Sener! Det er en evig Skam for Dig at svinge din Konge! Vil Du nu miste den Hæder, Du bestandig saa vældigt har høvet? Op Bodvar Bjarke, min Overmand, eller jeg brænder Hallen af over Hovedet paa Dig!“ Bodvar reiste sig saa og sagde sukende: „Ei bæver mit Hjerte! Ei har jeg nogenstunde slyet hverken Jern eller Jld; bestandigt har Kong Hrolf kaldt mig sin bedste Kæmpe og meget har jeg at lonne ham, Svogerskab, Gaarde og Kostbarheder. — Velan da, jeg er beredt til at følge Dig! Dog troer jeg, at vi her have med mere Under at gjøre end nogetsteds før og Du har ikke, Hjalte, tjent Kongen saameget ved at kalde mig til, som Du troer; thi saavidt var det næsten kommet, at man ikke vidste til hvad Side Seieren vilde vende

fig; men ingen Anden end Du eller Kongen skulde have faaet mig ud, hver Anden var falden for min Haand. Skjebnen maa da have sin Gang, nu hjælpe ingen Raad længere. Sandeligt siger jeg Dig, nu kan jeg yde Hrolf mindre Hjælp end før." Hjalte sagde: „Banstelig er mangen Sag, og ei griber man altid det Rette.“ — Bødvar gaaer nu med Hjalte til Kampen. Da forsvandt Bjørnen strax af Kong Hrolfs Hær. Nu begyndte Kampen at falde Hrolf og hans Mænd besværkelig. Skuld sad i sit sorte Telt paa sit Seidhjal. Saalænge Bjørnen var i Kong Hrolfs Hær, havde hendes Kunst ingen Fremgang havt, men nu gif det anderledes. Luften formørkedes, og en stor og skrækkelig ulvegraa Galt kom frem af Kong Hjørwards Hær, en Pæl fløi fra hver af dens Børster og dræbte Kong Hrolfs Mænd forfode. Bødvar Bjærke hug rasende tilhvire og venstre og tænkte kun paa at fælde saamange som muligt for sin Dod, hans Arme vare blodige lige op til Skuldrene, døde Kroppe laa dyngewis rundt om ham. Men hvormange Mænd end han og de andre Hrolfs Kamper dræbte af Hjørwards og Skulds Hær, gif det dog til med saadant Vidunder, at den ikke derfor blev tyndere. Da tog Bødvar til Orde: „Droi er Skulds Hær. Jeg troer, de Døde atter staae op, svæve om og stride mod os. Det vil holde haardt at stride mod Gjen-

gangere. Men hvor er nu den af Hrolfs Kæmper, der drev saa stærkt paa mig, nu ser jeg ham ei, og jeg pleier dog ei at bagtale." Hjalte raabte: „Sandt siger Du, Du pleier ei at bagtale. Her staaer den Mand, som hedder Hjalte; alle Dækningsvaaben ere hugne af mig, Fostbroder, og skjoudt jeg tykkes, jeg hugger godt fra mig, formaaer jeg ei at gjengjælde alle de Hug, jeg faaer; dog skal jeg ei skaane mig, om vi end skulde gjeffe Balhal i Kveld. Aldrig ere vi visseelig stødte paa saadant Under som idag, men længe have vi havt Barsler om hvad der nu sker.“ Bødvar svarede: „Nem hvad jeg siger! Tit har jeg kæmpet, aldrig veget og altid havt Ord for at være en uforsagt Helt. Jeg tilskyndede Kong Hrolf til at hjemsege Kong Adels; der mødte vi vel Vist, men liden var den mod den Troldom, som nu knuger mit Hjerte, saa jeg ikke kan svinge Sværdet med samme Frimodighed som før. Jeg mødte nylig Kong Hjørvard, vi kjælede ikke for hinanden, han gav mig et Hug, saa jeg mærkede Høls Mande, men jeg tog baade Fod og Haand fra ham og hug ham derpaa fra Skulderen ned i Siden, saa han sank død om; men et Dieblif efter reiste han sig og stred ligesaa djærvt, ja djærvere end tilforn. Gode handler Odin mod os idag!“ Hjalte sagde: „Ei kan man boie Skjebuen.“ Hele Hrolfs Hird var falden og de fleste af

hans Kæmper dødeligt saarede. Kongen stod alene og værgede sig med u hørt Tapperhed. Man trængte haardt ind paa ham, og alle de udsøgte af Hjørvarðs Mænd sloge en Ring om ham. Skuld kom nu til Kampen og eggede hidstigt sine Følk til at gaae imod Broderen. Der opkom et saadant Troldomsuweir, at Hrolfs tilbageblevne Mænd styrtede den ene over den anden. Hrolf slap vel ud af Skjoldborgen, men dødstræt som han var varede det ikke længe inden han faldt. Alle hans Kæmper delte hans Skjæbne og fulgte deres elskede Høvding i Døden som de havde gjort i Livet. Kong Hjørvard var imidlertid ogsaa falden tilligemed næsten hele sin Hær. Kun Faa stode tilbage med den græsselige Skuld, der nu lagde Hrolfs Rige under sig.

13.

Hevnen.

Skuld styrede Danmark baade slet og i kort Tid. Elgfrøde hevne de sin Broder, Bodvar Bjarke, som han havde lovet ham, tilligemed Kong Thorer Hundefod. De fik megen Bistand fra Sverrig af Dronning Yrsa, Bøgg anførte de Svenske. Disse drog til Danmark, overfaldt Skuld uventet, dræbte hendes Folk, fangede hende og martrede hende til døde. Danmark kom derpaa under Hrolfs Døttre. Over den herlige Kong Hrolf blev opkastet en Hoi; hans Sværd, Skofnung, blev lagt ved hans Side. Dgsaa over hver af hans Kæmper blev en Hoi opkastet og Baaben lagte hos dem.

II.

Storne = Gjest.

1.

Gjest kommer til Kong Olaf Trygvesson.

Kong Olaf Trygvesson sad i sit tredie Regjeringsaar engang i Trondhjem. En Dag hen paa Eftermiddagen kom en Mand til ham, han var temmelig tilaars, større end Folk er flest og saae stærk ud. Han hilfede Kongen med Anstand. Kongen tog vel imod ham og spurgte, hvo han var. Han svarede, han hed Gjest. Kongen gjenmaeledede: „Gjest er Du her, hvordan Du end hedder.“ Manden svarede: „Sandt siger jeg Dig om mit Navn, Herre. Gjærne vilde jeg nyde Godt af Eders Gjestevenskab.“ Kongen sagde, han var velkommen. Olaf gik derpaa hurtigt til Aftensang, siden til Bords og derpaa i

Seng. Gjest havde om Aftenen forset sig som de Andre. Om Natten vaagede Kongen og læste sine Bønner, de andre Mænd i Herberget sov. Da tyktes det Olaf, at en Mand kom ind i Huset, skjøndt alle Dorene vare lukkede, og for hver Mand's Seng. Ved den yderste standsede den og sagde: „Stærke Laase ere her for tomt Hus; er Kongen ikke saa viis som der troes, eftersom han nu sover saa haardt.“ Derpaa forsvandt den. Om Morgenen tidligt sendte Olaf sin Skofvend for at faae at vide, hvo der havde ligget i den yderste Seng om Natten. Det var Gjesten. Kongen lod ham da kalde for sig og spurgte, hvo han var. Han svarede: „Thord hed min Fader og blev kaldet Thingbider, han var danst af Et, rig og boede paa Gaarden Gronning i Danmark. „En rask Mand er Du“ — sagde Kongen — „men er Du dobt?“ — „Prinsignet kun“ lod Svaret. Nu forstod Olaf Mandens Ord om de stærke Laase for tomt Hus, Gjest havde jo forset sig om Aftenen som de Andre, skjøndt han egentlig var en Hedning. Han sagde: „Ild handler Kong Svend i at lade udsøbte Mand drage ud af sit Rige Landene imellem.“ Gjest svarede: „Ei maa det bebreides Danne= kongen, jeg drog bort fra Danmark længe for Keiser Otto opbrændte Dannevirke og tvaug Kong Harald Gormsøn og Hakon Blotjarl til at antage Kristen=

dommen." — „Du maa ikke være lang Tid hos os, uden Du bliver døbt" sagde Kongen. „Kan Du nogen Idræt?" vedblev han. Gjest svarede, at han kunde lege paa Harpe og fortælle Sagaer, saa Folk havde Gammen deraf. Kongen spurgte Gjest om mange Ting, og han skilte sig vel ved Svarene. Der blev anvist ham Plads yderst paa Gjestebænken. Han var en Mand af gode Sæder og blev derfor meget afholdt.

2.

Gjests Guld.

Kort før Jul kom Ulf den røde, der var sat til Landeværn om Høsten i Bigen mod de Danskes Indfald, hjem med sit Folge. Han bragte Kongen mange Køstbarheder, som han havde erhvervet om Sommeren. Deriblandt var en Guldring ved Navn Hnitud, der var nittet sammen af syv Stykker af forskjellig Farve og bedre Guld end andre Ringe. En Bonde, Lodmund, havde givet Ulf Ringen; til Gjengæld havde han udbedet sig, at han maatte beholde sin Gaard med Kong Olafs Bistand, hvad Ulf havde lovet.

Ringen havde før tilhørt Kong Half, hvis Kæmper havde fratvunget Kong Halfdan i Nfing den. Paa Julens ottende Dag gav Ulf Kongen Ringen. Denne takkede ham for Gaven som for al den tro Tjeneste, han stedsse havde viist ham. Ringen gif omkring i Herberget fra Haand til Haand blandt Mændene. Ingen tyktes at have set saa godt Guld før. Tilfidsst kom den til Gjest. Han havde et Horn i sin ene Haand. Han tog Ringen i den anden Haand, kastede Diet paa den og gav den fra sig tversover den Haand, hvormed han holdt Hornet, og vedblev at skjenke med sine Sidemænd. En Svend, som skjenkede ude ved Gjestebænken, spurgte: „Synes Eder godt om Ringen?“ — „Meget godt“ — led Svaret — „indtagen den nysankomne Gjest; liden Forstand maa han have, eftersom han ikke ændser en saadan Kostbarhed.“ Svenden gif ind for Kongen og fortalte ham dette. Olaf sagde, at den nysankomne Gjest mome vide Mere end de formodede. „Skal han komme til mig i Morgen“ — vedblev han — „og fortælle mig en eller anden Saga.“ Gjesterne ude paa Bænken spurgte Gjest, om han havde set bedre eller blot saa godt Guld før. „Efterfom det tykkes Eder underligt“ — svarede Gjest — „at jeg taler saa lidet om denne Ring, vil jeg sige Eder, at jeg forviist har set det Guld, som Ingen vil anse

for ringere men snarere for bedre." Kongsmændene brast i Latter over disse Ord og sagde, at det nu tegnede til stor Gammen. „Bil Du" — mælede de til Gjest — „flaae til Bedes med os? Kan Du godt-gjøre, at Du har set saa godt Guld for, ville vi betale Dig fire Mark Solv, i modsat Fald skal det koste Dig din Kniv og dit Belte; Kongen domme os imellem." Gjest svarede: „Gi skal begge Dele ske: at jeg har givet mig i Raad med Eder, og ikke skulde antage det Beddemaal, I byde mig — det ske som I foreslaae." Gjest tog sin Harpe og slog den vel og længe om Gjukungerne*); alle lyttede henrykte til de gri-bende Toner. Man gif saa tilfængs. Kongen stod tidlig op om Morgenens. Da han havde hørt Messen, gif han tilbords med sin Hird. Da han havde sat sig i Høisædet, gif Gjesterne ind for ham tilligemed Gjest og fortalte ham Beddemaalet. „Lidet tykkes mig om" — mælede Olaf — „at I vove eders Penge mod Gjest; I maa have havt Noget i Hovedet dengang i gjorde det; er det mit Raad, at I ophæve Beddemaalet, hvis Gjest vil indvillige deri." Gjest sagde: „Jeg vil, at hele vor Aftale skal holdes." Kongen gjenmælede: „Saa tykkes mig,

*) Om Gjukungerne se „Oldnordiske Sagn", fortalte af denne Bogs Forfattere!

Gjæst, at mine Mænd ville komme tilkørt ved denne Aftale snarere end Du; det vil nu snart vise sig." Man satte sig saa til at drikke. Da Drikkebordene vare borttagne, lod Kongen Gjæst kalde for sig og talte: „Nu er Du skyldig at komme frem med noget Guld, om Du har det, at jeg kan domme Eder imellem." — „Ederes Villie ske, Herre!" svarede Gjæst, greb en Pung, han havde hos sig, tog et Rynkte af den, løste Noget ud af det og rakte Kongen. Det var et Stykke af et Sadelspænde, meget godt Guld. Kongen bod nu Ringen Hnitud fremtages. Han sagde: „Vilse- lig tykkes Gjæsts Guld mig bedre, og det vil Flere tykkes." Mange Mænd saandede dette. Kongen domte saa, at Gjæst havde vunden Beddemaalet. Gjæsterne syntes, de vare komne slemst tilkørt. Gjæst sagde: „Beholder Ederes Penge, jeg behøver dem ei, men vedder ikke oftere med ukjendt Mand, thi ei vide J, om J ikke have En for Eder, der har hort og set Mere end J." Kongen mælede: „Nu vil jeg, at Du siger, Gjæst, hvorfra Du fik dette Guld." Gjæst sagde: „Nodig gjør jeg det, thi det vil tykkes de Fleste utroligt." — „Dog ville vi høre det" gjenmælede Olaf. Gjæst fortalte saa, hvorledes han drog sydpaa til Frankland, begjerlig efter at lære Kongesæder at kjende, og at se Bolsungen Sigurd Sigmundsson, af hvis Skjonhed og Rjækthed der gif saa stort Ry. „Jeg gav

mig" vedblev han — „i Sigurds Tjeneste som saa mange Andre. Jeg var med ham, da han fældede Hundings Søner, der havde dræbt hans Fader. De kaldte mig Norne-Gjæst. Siden dræbte Sigurd Fafner og fik deraf Tilnavnet Fafnersbane. En Dag red Sigurds Hest, Grane, i et Morads. Den løb saa haardt op, at Brystgjorden gik sønder og Spændet faldt af. Jeg tog det op og rakte Sigurd det, men han bad mig beholde det. Det var det Guld, I saae for et Dieblif siden*)." — „Gammen tykkes det mig" — sagde Kong Olaf — „at høre paa dine Sagaer." Og Alle i Herberget vare af Kongens Mening. Olaf bad ham fortælle Mere. Og Gjæst vedblev, saa dermed lige til Sengetid.

3.

Gjæsts Lys.

Morgenen efter lod Kongen igjen Gjæst kalde. Han spurgte ham: „Hos hvilke af de Konger, Du er

*) Om Sigurd Fafnersbane se „Oldnordiske Sagn"!

kommen til, tyktes det Dig bedst at være?" Gjest svarede: „Mest Glæde fandt jeg hos Sigurd Fafnersbane og Giufungerne, hos Ragnar Lodbrogs Sønner.*) gik det friest til, hos Erik i Upsal levede man bedst, Harald Haarfager holdt strengest over Sæderne ved sin Hird. Jeg var og hos Kong Hlodver i Saxland; der blev jeg prinsignet, da jeg ellers ei maatte være der, thi der blev holdt over Kristendommen — der fandt jeg det i alle Henseender bedst.“ Kongen spurgte om Meget, Gjest vidste at svare paa Alt. Kongen udbrod: „Hvorledes kan Du have været tilstede ved alle disse Begivenheder?“ Da tog Gjest til orde: „Jeg skal nu fortælle Eder en Saga om mig selv.“ Og han fortalte: „Jeg laa i Buggen hjemme paa min Faders herlige Gaard i Danmark; Lys brændte over mig. Tre Bolver bleve indbudne for at forudsige min Skjebne. De kom med stort Følge. De to ældste spaaede mig stor Lykke, langt større end mine Forældres eller andre Hovdingfønners der i Landet. Den yngste Norne blev vred over, at de to andre intet Hensyn toge til hende og at Mændene ikke behandlede hende vel, og raabte forbitret, at jeg ei skulde leve længere end det Lys brændte,

*) Om Ragnar Lodbrogs Sønner se „Første Samling“ af „Sagaer“!

som stod ved mig. Da tog den ældste Bølge Lyset, slukkede det, bad min Moder gemme det og ei antænde det før min Dødsdag. Derefter droge Bølverne bort. Da jeg var voksen, gav min Moder mig Lyset. Jeg har det hos mig i min Harpe." Kongen spurgte saa: „Hvi drog Du nu hid til os?" Gjest svarede: „Det faldt mig saa ind, og jeg ventede mig nogen Lykke hos Eder, da J er bleven meget berømmet for mig af gode og vise Mænd." Kongen sagde: „Vil Du nu tage imod den hellige Daab?" Gjest svarede: „Det vil jeg gjøre efter Eders Raad." Han blev saa døbt. Kongen fattede Venstabs for ham og gjorde ham til sin Hirdmand. Han var gudfrygtig, hovist og vennesæl.

4.

Norne = Gjest's Lys udbrændt.

En Dag spurgte Kongen Gjest: „Hvorkænge vil Du leve, om Du raader?" Gjest svarede: „Kun en søie Tid til, om Gud vil." Kongen mælede: „Hvorkædes mon det vil gaae, naar Du fremtager dit Lys?" Gjest tog saa Lyset op af sin Harpe. Kongen hød

det antændes. Det brandte rasft. „Hvor gammel er Du nu?“ spurgte Kongen. „Nu har jeg fyldt trehundrede Vintre“ lod Gjest's Svar. „Meget gammel er Du“ gjenmaaled Kongen. Gjest lagde sig saa ned, og bad dem olie sig. Kongen lod det gjore. Der var nu kun lidet tilbage af Lyset, og Døden nærmede sig mere og mere Gjest. I det samme Dieblif Lyset var udbrændt opgav Gjest sin Aand. Alle tyktes dette høist mærkeligt.

III.

Greidar Tosse.

1.

Hreidar Tøsse reiser udenlands med Broderen
Thord.

Thord hed en Islænder, en Son af Thorgrim Hreidarsson; han var liden af Væxt, men smuk; han var ofte paa Reiser, han var Kong Magnus den Godes Hirdmand og vel anset hos ham. Han havde en Broder ved Navn Hreidar; han var stor, styg, stærk, rasfl tilføds, godmodig, men tyktes neppe at kunne, raade sig selv for sit ringe Vids Skyld, og var altid hjemme. En Sommer lavede Thord sit Skib til i Dffjord. Hreidar kom derhen. Thord spurgte ham hvad han vilde. Hreidar svarede: „Jeg var ikke kommen, naar jeg ikke troede at have et vigtigt Værende.“

— „Sig det da frem“ mælede Thord. „Jeg vil reise udenlands med Dig.“ — „Lidet passende tyffes det mig for Dig. Jeg vil hellere give Dig vor hele Fædreneerf, det er mere end det Dobbelte af hvad jeg fører med mig.“ — „Da havde jeg kun meget lidet Vid, hvis jeg tog mod dette Tilbud; jeg behøver din Forsorg, ellers vil Enhver søge at stille mig ved mit Guds, og det er uvisst, hvorvidt jeg finder mig deri; hvis jeg nu giver mig til at prygle Folk eller gjøre andre dumme Streger derfor og selv bliver slaaet eller lemlestet til Gjengjæld, bliver det endnu værre for Dig. Naar Alt kommer til Alt, skal Du ogsaa have Ondt ved at holde mig tilbage, naar jeg vil afsted.“ — „Det kan vel være, jeg vil da give efter for Dig, men Du maa ikke lade Dig forlyde om din Reise.“ Hreidar lovede det; men saasnart han var kommen Thord ud af Diesbyn fortalte han Enhver, der vilde høre paa ham, at han agtede sig udenlands med sin Broder. Mange lagde Thord det til Last, at han vilde føre en saadan Løse udenlands med sig. Saa snart Brodrene vare færdige, stak de i Coen.

2.

Greidar Tøse med sin Broder hos Kong Magnus den Gode.

De landede lykkeligt om Høsten ved det Throndhjemiske. Kongerne Magnus den Gode og Harald Haardraade, der dengang styrede Norge i Fællesskab, kom derhen. Kort efter stod Greidar en Morgen tidlig op. De Andre sov endnu. Greidar raabte til Thord: „Vaagu op, Broder! Lidet veed den, som sover. Men jeg veed Nytt, jeg hørte nyligt en underlig Lyd.“ — „Hvordan var den?“ spurgte Thord. „Det klang som det kunde være noget Levende“ — svarede Greidar, „og tudede hoit men jeg kan ikke vide hvad det var.“ — „Stil Dig ikke saa underlig an! Det maa have været Horn.“ — „Hvad skal det betyde?“ — „Som oftest blæses der, naar Møde skal holdes eller et Skib trækkes paa Land.“ — „Hvad gjælder saa Mødet?“ — „Paa det paafjendes vanskelige Sager og kundgjøres hvad Kongen finder fornødent at underrette Folket om.“ — „Er da Kongen paa Mødet?“ — „Det skulde jeg troe.“ — „Saa vil jeg derhen, jeg har stor Lyst til at komme, hvor der er som

flest sammen." — „Saa ere vi af uligt Sind; mig tykkes, det er bedst, Du ikke kommer, hvor der er Mange sammen; og jeg vil blive hjemme." — Det hjælper ikke, vi skulle følges ad derhen; det er dog ikke bedre for Dig, at jeg gaaer alene; Du bør desuden hilse paa din Ven, Kong Magnus." Hreidar lob strax afsted, Thord gif langsomt efter ham. Hreidar vendte sig om og raabte til ham: „Det er slemt at være lille, saa har man ikke saa mange Kræfter; men derfor kan man dog nok være rask tilføds — men ingen af Delene troer jeg er Tilfældet med Dig. Det var bedre, Du var noget mindre smuk og bedre kunde følges med Folk." Thord svarede: „Seg veed ikke om jeg er værre tjent med min ringe end Du med din store Styrke." — „Lad os nu tage hinanden ved Haanden" sagde Hreidar. De gjorde saa. Det varede imidlertid ikke længe, før Thords Haand sov, og han gav slip. Hreidar gif saa fra ham igjen. Han kom op paa en Bakke, hvor han saae en stor Mængde Mennesker for sig. Han blev staaende og gloe paa Mændene. Thord kom til og sagde: „Lad os nu gaae smukt, Broder, med hinanden." Hreidar blev saa ved ham. De kom til Thinget. De skiltes strax ad. Mange kjendte Thord og hilste paa ham. Han begav sig oieblikkeligt til Kong Magnus og hilste ham sammeligen.

Magnus modtog ham venligt. Folk fandt Hreidar temmelig stærk voksen og ikke synderlig smuk; de havde deres Morskab af ham, trak ham i hans Pels og skubbede ham frem og tilbage, saa han tilsidst hverken vidste ud eller ind; han lod Tungen løbe og lo meget ad den Maade, hvorpaa han blev modtagen." Kong Magnus spurgte Thord om Tidender fra Island og derpaa, hvem der vare komne med ham og han ønskede skulde være med ham ved Hirden. „Min Broder er med mig“ svarede Thord. „Det monne være en flink Mand, om han ligner Dig.“ — „Det gjør han ikke.“ — „Endda kan han være det. Hvori bestaaer ellers Uligheden?“ — „Han er dygtig stor, styg, og temmelig træg til at sørge for sit eget Vel, stærk og af et mildt Sind.“ — „Dog kan han have mange gode Egenstaber!“ — „Han holdes just ikke for opvakt.“ — „Han kan da vel sørge for sig selv?“ — „Nei, Forsørg kan han kun daarligt undvære.“ — „Hvorfor forte Du ham da udenlands med Dig?“ — „Han er min eneste Broder og har Halvpart i Arven med mig; han har imidlertid ikke gjort nogen Brug deraf, men ladet mig handle med Godsset som jeg vilde; tyktes det mig derfor ubilligt at aflaae ham det Eneeste, han har forlangt, at drage med mig; jeg haabede ogsaa, at han, som saamange Andre, skulde nyde Godt, af Eders Lykke.“ — „Jeg vil se ham“

sagde Kongen. „Det skal ske“ svarede Thord. „Derfor gif han ogsaa hid med mig, men nu er han dog kommen bort fra mig.“ Magnus sendte saa Bud efter Hreidar. Da denne horte, at Kongen vilde tale med ham, kneisede han dygtigt, saae sig kun lidt for og stodte alt tilside hvad der kom ham i Veien. Han havde lange Soffebrog og en graa Pels paa. Da han kom til Kongen, faldt han paa Knæ for ham. Kongen lo og sagde: „Hvis Du har noget Grende til mig, saa sig det hurtigt, andre Mænd have endnu vigtige Ting at foredrage mig.“ Hreidar svarede: „Mit Grende tykkes mig det vigtigste, det er at se Dig.“ — „Synes Du godt om mig?“ spurgte Kongen. „Vel nok“ — svarede Hreidar — „men mig synes, jeg endnu ikke har set Dig tilstrækkeligt.“ — „Hvorledes skulle vi da bære os ad? — Vil Du have, jeg skal staae op?“ — „Det saae jeg gjerne!“ Kongen reiste sig da. Efter kort Tids Forlob sagde han: „Nu kan Du vel have set mig nok?“ — Endnu ei tilfulde, skjøndt dog nu nogenlunde.“ — „Vil Du da have, at jeg skal tage min Kappe af?“ — „Ja, det var herligt!“ — „Der er dog en Hage ved den Ting: mange af Eder Islændere ere noget djarve mod Hovdinger og noget forslagne; jeg kan ikke vide, om Du ikke maaste blot vil have mig til bedste, hvad jeg meget skal have mig frabedt.“ — „Det sommer sig

ingen Mand at have Dig til bedste eller lyve for Dig." Kongen tog derpaa sin Kappe af: „Betragt mig nu saa noie Du lystet." — „Det skal jeg." Hreidar gik derpaa rundt omkring Kongen, mumlende mellem Tænderne: „Meget brav! Meget brav!" Magnus den Gode var en Mand af Middelvæxt med regelmæssige, lyse Ansigtstræk og blondt Haar. Kongen sagde: „Har Du nu set mig tilstrækkeligt?" — „Ja" svarede Hreidar. „Hvorledes synes Du saa om mig?" — „Min Broder, Thord, har ikke sagt mig for meget om Dig, stjondt han sagde alt Godt." — „Kan Du ikke finde Noget at udsætte paa mig?" — „Det vil og sandt at sige kan jeg ikke; saaledes vilde Enhver vælge sin Skabning, naar han kunde." — „Nu gjør Du for meget af det! — Sæt Noget ud paa mig, om end nok saa lidt!" — „Saa vil jeg da bemærke, Herre, at Eders ene Die sidder en lille Kjende høiere oppe end det andet." — „Det har en Mand for bemærket, og det var min Frænde, Kong Harald! — Men Lige for Lige, naar Venstab skal holdes! Nu vil jeg betragte Dig. Læg nu din Pels fra Dig!" Hreidar slængte den strax af sig. Han var, som for sagt, en svær og styg Mand, han havde store og smudsige Hænder, og hans Klæder vare just heller ikke for rene. Kongen betragtede ham noie. Hreidar spurgte: „Herre, hvad har Du nu at udsætte paa mig?" Kongen svarede:

„Det mener jeg, at ikke er der opvogen en styggere Mand end Du er.“ — „Saa siger man“ — gjemælede Hreidar. „Men er der da ikke Noget, Du finder smukt hos mig?“ — „Din Broder sagde mig, Du var et sagtmødiget Menneske.“ — „Det er ogsaa sandt, og det tykkes mig ilde.“ — „Du kan Dog vel blive vred?“ — „Gud velsigne Dig, Herre; men hvorkænge vil det vel vare, inden det sker!“ — „Det veed jeg ikke forvist, men jeg tænker dog endnu i Vinter.“ — „Det være sagt i en lykkelig Stund!“ — „Er Du noget kunsthærdig?“ — Det veed jeg ikke, jeg har aldrig forsøgt mig.“ — „Det tykkes mig dog ikke usandsynligt.“ — „Gud velsigne Dig for det Ord; det maa være sandt, naar Du siger det. — Jeg tykkes at behøve Vinterophold!“ — „Det skal staae din Broder frit for at blive hos mig med en eller to Andre, men bedre synes det mig dog, det vilde passe sig for Dig at være hvor der ei er saa mange Folk.“ — „Det kan vel være saa, men der er aldrig saa faa nogetsteds, at det jo kommer ud hvad man siger, helst naar det er noget at le af, og jeg er ikke den Mand, der koger mine Ord; maaske saa de Mænd, der ere om mig, udtyde vrangt for Folk hvad jeg for Loier siger eller gjør. Det synes mig derfor kloogere at blive hos En, der vil tage sig af mig, som min Broder, selv hvor der er mange Folk, end hvor

jeg er uden Forsorg, om der end kun er faa." — „Du raade da; Du og din Broder kunne begge være ved min Hird, hvis I synes faa." Neppes vare disse Ord udtalte, for Hreidar løb afsted og sagde til Enhver, der vilde høre paa ham, at han havde gjort en god Rejse til Kongen og at denne havde givet ham Tilladelse at være ved Hirden om Vinteren. Han sagde det ogsaa strax til sin Broder. Thord mælede: „Da skal Du sørge for gode Baaben og Klæder, vi have Naad dertil, Mangen vinder ved en god Dragt, man bør ogsaa klæde sig bedre i Kongens Herberg end andetsteds, at man ikke skal blive til Latter for Hirdmændene." Hreidar svarede: „Du tager høiligen fejl, hvis Du troer, at jeg lader Stadsklæder komme paa min Krop!" Thord gjenmælede: „Vi vil da lade skjære Klæder til Dig af godt Badmel." — „Det lader sig høre" svarede Hreidar. Han fik saa en god Badmels Klædning og væbnede sig vel. Det hjalp Endel paa hans Udseende. I Begyndelsen af Brodrenes Ophold ved Hirden, var Hreidar desuagtet meget udsat for Hirdmændenes Drillerier, men han betalte dem med lige for lige, og da de mærkede, at han altid lo af deres Spot og at de ikke kunde hamle op med ham i Mund og især i Styrke, lode de ham snart i Fred.

3.

Hreidar dræber en af Kong Haralds Hirdmænd
og sendes af Magnus til Opland.

Brødrene havde ikke været længe hos Kong Magnus, da det hændte sig, at en af Magnus' Hirdmænd dræbte en af Kong Haralds. Derover bleve Kongerne uenige og der bestemtes et Møde mellem dem for at faae Striden bilagt. Da Hreidar fik det at høre, gif han strax for Magnus. Han sagde: „Nu er der en Ting, jeg vil bede Dig om, Konge.“ — „Hvad er det?“ spurgte Kongen. „At jeg maa reise med Dig til Mødet med Kong Harald; jeg har ikke set mig meget om, siden jeg kom til Eder, og jeg har stor Lyst til at se tvende Konger samlede paa et Sted.“ — „Det er vel saa, at Du ikke har været vidt omkring, men desuagtet vil jeg ikke give Dig Tilladelse til denne Reise: det er ikke godt for Dig at komme i Kæft med Kong Haralds Mænd; der kunde let opstaae Bryderier for Dig eller Andre; de ere meget overmodige og adskillige af dem ikke synderligt velsindede; jeg frygter for, hvis de behandlede Dig ilde, at Brede greb Dig.“ — „Skulde det være umuligt, at

der kunde være Haab om, at jeg blev vred? Saa maa jeg endelig reise!" — „Bil Du reise, skjøndt jeg forbyder Dig det!" — „Ja!" — „Troer Du, at det er at have med mig at gjøre som med din Broder!" — „Bedre, Herre, da du er forstandigere end han!" Kongen saae nu nok, at det ikke nyttede at forbyde ham det og at han rimeligvis vilde drage med andre Mænd, dersom han negtede ham at reise med sig, i hvilket Fald det da vilde blive vanskeligere at sørge for ham — og gav ham derfor Tilladelsen. Glad blev Hreidar. Han fik en Ridehest. Han hang imidlertid tung paa Hestens Ryg, var desuden ikke vant til at ride, saa han ikke sparede Dyret, men drev det bestandigt fremad. De vare derfor kun komne et kort Stykke Bei, da Hreidars Hest alt var træt. Da Kongen mærkede det, sagde han: „Nu gaaer det godt! Følg nu Hreidar tilbage til Byen, han skal ikke videre med!" Hreidar svarede: „Det hindrer ikke min Reise, at Hesten er træt; min Fodraphed vilde ikke være mig til megen Nytte, hvis jeg ikke nu var istand til at følge Eder!" Mange satte da Sporerne i deres Heste og vilde forsøge, om han var saa rask tilbens, som han pralede af. Enden derpaa blev imidlertid, at han løb enhver Hest træt, som kappedes med ham, saa Mange maatte staae af og gaae ligesom han. Da de kom til Mødestedet, sagde Magnus til ham: „Byd

mig nu! Hold Dig altid nærmest ved mig, thi jeg frygter for, der vil ske en Ulykke, hvis Haralds Mænd faae fat paa Dig." Hreidar svarede, at Kongens Billie skulde ske. „Tykkes det mig saameget bedre som jeg er nærmere Eder!“ mælede han. Kongerne modtes nu og talte ene om deres Sag. Haralds Mænd havde hørt tale om Hreidars Taabelighed og glædede sig meget, da de saae ham. Strax, da Kongerne havde begyndt deres Samtale, gif Hreidar hen blandt Haralds Mænd. De bade ham at følge med til Skoven i Nærheden. De fik ham imellem sig, trak ham i Klæderne og gave ham af og til dygtige Stup, snart floi han frem for dem som en Halmviff, snart stod han saa fast som en Mur, saa de floi tilbage fra ham. Tilfidsst gif det saa vidt, at de lode ham smage Dregskafte og Sværdklinger, saa han blev saaret i Hovedet. Han lo imidlertid som om det tyktes ham den største Gammen. Men da det havde varet en Stund og ikke sagtnede, sagde han: „Nu have vi havt Gammen en Stund; nu er det Tid at holde op dermed, thi nu begynder jeg at blive fjed af Legen; lader os nu vende tilbage til Eders Konge, jeg vil se ham.“ — Det skal aldrig ske“ — mælede de, at slikt et Uhyre som Du skal se vor Konge; for skulle vi slaæ Dig ihjel.“ Det syntes Hreidar ikke om, Galden rørte sig i ham, og han blev vred. Han greb da fat

i den, der søgte mest ind paa ham og handlede værst med ham, og kastede ham iveiret, saa han styrtede hovedfulds ned og slog Hjernen ud af Hovedet. De Andre bleve da bange og tyktes, at Hreidar havde overmenneskelig Styrke. De skyndte sig alle bort og til Kong Harald, hvem de fortalte hans Hirdmands Drab. Kongen sagde: „Dræber Gjerningsmanden!“ — „Han er nu borte“ svarede de. Hreidar havde strax begivet sig til Kong Magnus. Denne spurgte: „Nu, veed Du nu, hvorledes det er at blive vred?“ — „Ja“ — svarede Hreidar — „nu veed jeg det.“ Han fortalte ham saa hvad der var forefaldet. Kongen mælede: „Naa, synes Du nu saa godt om at blive vred, Du havde for saadan Lyst til at prøve det?“ — „Slem tyktes det mig, jeg havde den største Lyst til at dræbe dem allesammen.“ — „Det kunde jeg nok tænke, at din Brede ikke vilde være af den almindelige Slags. Efter hvad der nu er forefaldet, tvivler jeg paa at kunne forsvare Dig her, thi min Frænde Harald er listig, og det er vanskeligt at undgaac hans Planer. Jeg vil nu skaffe Dig nogle Ledfagere og sende Dig til Dpland til min Lensmand der, Eivind. Kom igjen til mig, naar jeg sender Dig Bud.“

4.

Hreidar for Kong Harald.

Hreidar rejste saa til Givind, der tog imod ham efter Kong Magnus' Befaling. Kongerne bleve forligte angaaende Drabet, hvorfor de vare komne sammen, men om Hreidars Sag kunde de ikke blive enige, Harald forlangte Boder for sin Hirdmand, men Magnus afflog det og sagde, at hans Mænd havde vippet Tvisten og at Hreidar uden Brode kunde have dræbt dem alle. Dermed skiltes de ad. Det varede ikke længe, for Harald fik Hreidars Opholdssted at vide. Han drog saa affted og kom til Givind med tredsindstyve Mand en Morgen tidligt for at overraske ham. Det lykkedes ikke; Givind formodede nok at Harald vilde lede efter Hreidar og var bestandigt forberedt paa hans Komme, han fik ogsaa strax Efterretning om hans Reise og havde stevnet Mænd til sig i Skovene om Gaarden, der paa et givet Tegnskulde ile ham tilhjælp. En Dag, nogen Tid før Harald kom, bad Hreidar Givind om noget Sølvs og Guld. Givind spurgte, om han var kunstfærdig. Hreidar svarede: „Kong Magnus sagde til mig, at

jeg monne vare det; men ellers veed jeg det ikke, thi jeg har endnu aldrig forsøgt mig, dog troer jeg Kongens Ord, han monne vide det." Givind gjenmælede: „Du er en forunderlig Mand! Jeg vil nu give Dig Sølv til at smede; hvis Arbeidet mislykkes, skal Du give mig det tilbage, i modsat Fald kan Du beholde det." Hreidar blev nu indeluffet i et Hus og gav sig til at smede. Før han endnu var ganske færdig, kom Kong Harald. Givind tog venligt imod ham og anrettede et prægtigt Gjestebud for ham. Da de sad ved Driften, sagde Harald til Givind: „Er her ikke en Mand ved Navn Hreidar? — Du vil have vort Benskab, om Du udleverer ham." — „Ikke er han nu her" svarede Givind. „Jeg ser det, at han er ikke her i Stuen, men jeg veed, at han er her; det kan Du ikke negte." — „Om saa end er, giver jeg dog ikke den Mand under din Dyr, som Kong Magnus bød mig beskytte." Dermed gik Givind ud af Stuen. Da han kom hen til det Hus, hvori Hreidar var skjult, stod denne, brød paa Døren og raabte, at han vilde ud. „Ti!" — mælede Givind — „Kong Harald er kommen hid og vil dræbe Dig." Hreidar vedblev at bryde paa Døren og sagde, han vilde til Kongen. Givind saae, at han vilde bryde Døren, og gik derfor hen og lukkede op. „Poffet skulde tage

Dig" — mælede han — „at Du saaledes raser frem til din visse Dod uden at Nogen kan hjælpe Dig!" Hreidar gik derpaa ind i Stuen for Kong Harald, hilste ham og sagde: „Herre, lad Eders Brede imod mig fare; jeg kan i Meget være Dig til Nytte, om Du vil skjenke mig dit Venstabe; jeg vil da udrette hvad Du vil sætte mig til, selv om det var Noget, der kunde synes at være Livsfare ved. — Her har jeg nu en Kostbarhed, som jeg vil give Dig!" Og han satte et forgylt Sølvvin paa Bordet for Harald. Kongen betragtede det og sagde: „Du er en kunstfærdig Mand, neppe har jeg set saa godt Arbejde før!" Svinet gik derpaa om i Stuen fra Haand til Haand, og Alle vare enige om, at de aldrig havde set smukkere Arbejde. Da mælede Kongen: „Jeg vil slutte Forlig med Dig, Hreidar; det tykkes mig, at Du kan bruges til store Foretagender; Du er stærk og ikke bange, saavidt jeg skjønner." Da Svinet kom tilbage til Kongen, tog han det og besaae det endnu engang. Han saae da, at det var en Sv og mærkede nu, at det var gjort ham til Spot og sigtede til hans Fader Sigurds Tilnavn, Syr (Svin). Han slængte det strax bort og mælede: „Have Dig alle Trolde! Stander op, Mænd, og dræb Hreidar!" Hreidar greb Svinet og sagde: „Saa kommer jeg da

selv til at beholde min Kostbarhed, siden Du, Konge, ikke vil lonne mig derfor uden med Dndt!" De sidste Ord sagde han alt udenfor Døren. Han ilede flux fra Gaarden. Kongen og hans Mænd løb ud efter ham. Givind standsede dem imidlertid med mange Mænd, saa de ikke kom til at sætte efter Hreidar. Misforneiet drog Harald derpaa fra Givind. Hreidar standsede ikke før han kom til Kong Magnus. Denne spurgte, hvorledes det var gaaet til med Kong Harald og ham. Hreidar fortalte ham det og viste ham Evinet. Magnus mælede: „Saare kunstigt er det gjort! — Mindre Spot end denne har min Frænde Harald hevet grusomt. Forvoven er Du og snild ovenikjobet; aldrig havde jeg troet, at en Løsse kunde finde paa Eligt.“

5.

Greidar Tøsse reiser tilbage til Island og doer som en viis Mand.

Greidar opholdt sig nu hos Kong Magnus. En Dag sagde han til ham: „Jeg vilde, Konge, at Du tilstod mig det, jeg vil bede Dig om.“ — „Hvad er det?“ spurgte Magnus. „At I vilde høre paa det Kvæde, jeg har digtet om Eder.“ — „Det vil jeg!“ Greidar fremsagde saa Kvædet. Det var stift og sært i Begyndelsen, men blev bedre og bedre jo længere man kom frem i det. Da det var tilende, sagde Kongen: „Dette Kvæde tykkes mig underligt. Det endte bedre end det begyndte. Saaledes monne ogsaa dit Liv være; Begyndelsen deraf har været forkert, men det bliver bedre og bedre. Derefter vil jeg da vælge Kvædelommen. Der ligger en Holm her ved Norge, den er vel bevøgen med Græs og godt Land, skjøndt ikke stor. Den vil jeg give Dig.“ Greidar mælede: „Det er en god Gave, som man kunde vente sig af Eder, dermed skal jeg sammenknytte Norge og Island.“ — „Ikke veed jeg, hvorledes det lader sig gjøre; men det veed jeg, at

Mange ville være villige til at give Dig andet Gods for den. Jeg troer imidlertid, at det er det bedste, at jeg kjober den af Dig, at det ikke skal komme til Trætte mellem Dig og dem, som ellers ville gjøre det; Du kan dog ikke blive her i Landet for Kong Harald." Magnus gav ham saa Sølvs for Holmen. Efter Kongens Raad reiste han derpaa ud til Island. Han boede i Svarfadardal. Jo ældre han blev, desto snildere blev han. Han havde ogsaa fordetmeste for paataget sig de underlige Lader. Der nedstammede en stor Slægt fra ham.

III.

Snegluhalle.

1.

Enegluballe hos Harald Haardraade.

Paa Harald Haardraades Tid kom en Sommer et Skib seilende fra Island til Norge. Det eiedes af en Mand ved Navn Sigurd. Om bord var Enegluballe fra Nordlandet, en Skjald, der ikke tog i Betænkning at sige Enhver sin Mening. Skibet kom til Land ved Agdenæs. Da det seilede ind i Fjorden i temmeligt stille Veir, roede nogle Langskibe ud imod det med et Drageskib i Spidsen. Da de mødtes, reiste en stor, anselig og prægtig klædt Mand sig paa Drageskibet og spurgte: „Hvo fører Kjøbmandsskibet, hvor have I været i Vinter, hvor laae

"I i Nat?" Halle svarede: „Skibsføreren hedder Sigurd, vi vare i Vinter paa Jøland og laae i Nat ved Agdenæs." Den anden Mand gjenmælede: „Styrede da Agde ikke sin Lyst paa Eder?" Halle svarede: „Nei." Manden tog igjen tilorde: „Havde han da maaste Rhidet for Die?" — „Ja, Herre, han biede efter en bedre Mand; han ventede Dig derhen i Aften." Den Mand, som veglede disse Ord med Halle, var ingen Anden end Kong Harald Haardraade selv. Kjøbmandsskibet lagde saa ind til Byen. Halle gif til Kongen, der imidlertid var kommen hjem, hilste ham og sagde: „Jeg ønskede at tage Ophold hos Eder, Herre." Harald svarede: „Bauskelligt er det for Udlændinger, Du kommer til at sørge for Dig selv, men jeg vil ikke nægte Dig Føden." Halle begav sig saa til Hirten. Hos Kongen var en Skjald ved Navn Thjodolf, der holdtes for at være noget avindsyg. En Dag gif denne ned ad Gaden med Kongen. De kom forbi et Hus, hvor de horte nogle Mænd i et Løftsværelse først mundhugges og derpaa slaaes. Det var en Garver og en Grovsmed. „Kvæd om deres Trætte, Thjodolf!" sagde Harald. „Det somner sig ikke for mig, Herre!" svarede Thjodolf. „Gjør som jeg forlanger!" gjenmælede Harald. „Det er maaste panskelligere end Du troer. Du skal gjøre dem til gauske andre Mænd end de

ere. Lad den ene være Geirrod Jætte og den anden Thor." Thjodolf kvad da:

„Den snilde Jætte Geirrod,
der kunstigt garver Huder,
Jernklumpen vældigt kasted
mod Thor, den stærke Smed;
men Smeden Rilen fatted
og kasted den tilbage,
og Garveren blev garved,
saa han ømmed sig derved.“*)

Kongen sagde: „Denne Vise er vel gjort! Nu skal Du digte en anden. Lad nu den ene være Sigurd Fafnersbane og den anden Fafner!“ Thjodolf kvad saa:

„Paa Gulvets Gnitahede
trøb Fafner Garver om,
af Huden stank han hæsligt,
men havde Penge tjent.
Dg Sigurd Smed, den stærke,
fik Lyst til Slangens Guld.
Af Hammeren, trods Stanken,
til Hel blev Fafner sendt.“

Kongen sagde: „En god Skjald er Du, Thjodolf.“

*) Om Thor og Geirrod se „Nordiske Mytter“ af denne Bogs Forfattere!

og gav ham en Guldring. Om Aftenen blev der meget talt om Biserne. Hirdmændene sagde, at Halle ikke vilde være istand til at digte saaledes. Halle svarede: „Jeg er ikke saa god en Skjald som Thjodolf, og mindst kan jeg maale mig med ham, naar jeg ikke som han har været tilstede ved Miledningen til Bisen.“ Der var en Friser ved Navn Lut hos Kong Harald, der var sendt ham som en Ejendehed, han var en Dverg, lav og tyk. En Aften lod Kongen denne iføre sig sin Brynje og Hjelm og tage sin Sværd og saaledes væbnet komme ind i Stuen, hvor Hirdmændene sad tilbords. Man lo af den lille Mand i den svære Rustning og med det store Sværd. Da sagde Harald: „Den, som nu digter en Vise om ham, saaledes som han der staaer, skal faae denne Kniv med tilhørende Belte af mig.“ Det var Kosti-barheder. Da kvad Halle paa Bænken

„I Haralds Brynje stander
den lillebitte Friser
med Haralds Hjelm paa Hoved
og Haralds Sværd ved Lænd.
Lut frygter ikke Jlden —
at siige Kjøkkenilden;
med Staalet har han skaaret
— Rugbrød til Haralds Mænd.“

„Det er godt kvædet!“ sagde Kongen og sendte ham Gaven. Thjodolf syntes ikke herom. — Noget efter gik Kongen paa Gaden med sin Hird, Halle var med. Pludseligt løb Halle frem for dem. Kongen kvad:

„Hvorhen stiler Du, Halle?“

Halle svarede:

„Mælk jeg agter at kjøbe.“

Kongen gjenmælede:

„Grød vil Du lave lade.“

Halle svarede:

„Fed af Smør skal den være.“

Han løb derpaa ind i en Gaard, hvor en Kvinde lavede Grød, greb Kjedelen, løb ud med den, satte sig udenfor Herberget og spiste Grøden. Kongen sagde: „Halle er virkelig løben bort, lader os lede ham op.“ De fandt ham siddende over Grødkjedelen. Kongen tiltalte ham vredt: „Det var noget at reise saalangt for, fra Island hid, for at gjøre Dig til Nar!“ — Vær ikke vred, Herre“ — svarede Halle — „jeg tager hvad der falder for; jeg har ogsaa lagt Mærke til om Aftenen, at J heller ikke er nogen

Kostforagter, naar der vanfer noget Godt." Kongen gik saa bort. Halle stod saa op og kastede Kjledelen. Om Aftenen lod Kongen, der endnu var vred paa Halle, et Fad Grød sætte for ham og befalede ham at tømme det. Halle sagde: „Grøden skal jeg spise, den synes mig overmaade god." Da han syntes, han havde faaet nok, holdt han op. Kongen befalede ham at blive ved. „Nei, Herre" — svarede han — „det gjør jeg ikke, I kan lade mig dræbe, om I vil, men Grød skal ikke vorde min Bane!" Da tog Kongen en stegt Gris af sit Bord og rakte Tut den med de Ord: „Bring Halle denne og sig, naar Du kommer midt ud paa Gulvet, til ham, at han skal have en Bise færdig, for den bliver sat for ham; hvis ikke koster det ham hans Liv." Tut gjennalede: „Herre, nødig gjør jeg det!" Harald sagde: „Det vil nok gaae godt." Tut tog da Grisen, gik midt ud paa Gulvet og sagde: „Lav en Bise, Halle Skjald, Kongen befaler det, og skynd Dig med den som det gjaldt dit Liv!" Da Tut kom hen til Halle, rakte denne Hænderne ud efter Grisen og kvad:

„En Gris, berøvet Livet,
af Kongen jeg modtager;
Dens brune Sider vinke
med saligt Trylleri.

Men før jeg nyder Gaven
 jeg hurtigt Kvædet laver,
 thi ellers er med Halle
 som med Grisen det forbi!"

Kongen sagde: „Bjisen er brav, og nu skal Grødsagen være Dig forladt!" — Halle levede nu velanset ved Hirten. Juleaften gif han hen for Kongen og hilste ham. Kongen modtog ham venligt. Halle sagde: „Herre, jeg har digtet et Kvæde om Eder, som jeg vilde, I skulde høre." Kongen spurgte: „Har Du digtet noget Kvæde for?" — „Nei, Herre" lod Svaret. „Saa kunde der vel være de, som mente, at det var et Bøvestykke af Dig, at begynde med at kvæde om mig, som saa mange ypperlige Skjalde have besunget. Hvad mener Du derom, Thjodolf?" Thjodolf svarede: „Det er langt fra, at jeg kan give Eder Raad, Herre; derimod kunde jeg give Halle et godt." — „Hvilket?" spurgte Kongen. „At han ikke forelyver Eder Noget." — „Hvad har han da loiet?" gjenmælede Harald. „Han sagde, at han aldrig før havde digtet noget Kvad; det troer jeg dog han har." — „Hvad er det for et Kvad?" — „Det kaldes Kovisen og handler om de Køer, han vogtede nde paa Island." — „Er det sandt, Halle?"

spurgte Kongen. „Ja“ svarede Halle. „Hvorfor sagde Du da, at Du ikke havde digtet noget Kvad for?“ — „Fordi jeg troede, Herre, at neppe Nogen vilde finde, hint fortjente Navn af Kvad.“ — „Lad os dog høre det!“ Halle sagde: „Men saa maa Andre ogsaa lade deres Øis skinne!“ — „Hvem?“ spurgte Kongen. „Thjodolf“ svarede Halle. „Han maa kvæde sin Feieskarnsvisse, som han digtede ude paa Island.“ Kongen spurgte: „Hvorledes hænger det sammen med den?“ Halle sagde: „Imedens Thjodolf var hjemme, havde han den Bestilling at bære Afsken ud med andre Born, da man ikke syntes, han duede til Andet; man maatte dog altid passe paa ham, at der ikke var Ild i Afsken.“ — „Er det sandt, Thjodolf?“ spurgte Kongen. „Ja, Herre“ lod Svaret. „Hvorfor gav man Dig en saa foragtelig Bestilling?“ — „Det kom sig af, Herre, at vi vare mange Søskende, jeg hjalp dem da med Arbeidet, at vi desfiarere kunde komme til at lege.“ — „Jeg vil høre begge disse Kvad“ sagde Kongen. Ekjaldene fremsagde dem da. Kongen sagde: „Begge ere ubetydelige, som man kunde vente af Gmnet, dit dog det ubetydeligste, Thjodolf!“ Thjodolf mælede: „Halle er hvas i sine Ord; det var bedre, han havde hevet sin Fader end at anfælde mig med Spotteglofer!“ Kongen sagde: „Er det sandt, Halle, at Du ikke har hevet

din Fader?" — „Ja, Herre.“ — „Hvorfor reiste Du da til Norge?" — „Det kom sig af, Herre, at jeg endnu var et Barn, da min Fader blev dræbt; mine Frænder sluttede Forlig paa mine Begne, og hos os holdes det for en Skjændsel at være troløs.“ — „Det er godt flaret. Hvorfor siger Du ikke et Ord dertil, Thjodolf?" — „Og han kunde dog tale med om Eligt!" gjemvælede Halle. „Jeg kjender Jugea, der grundigere har hevnet sin Fader end han." — „Hvorledes det?" spurgte Harald. „Han har spist sin Faders Bane" svarede Halle. Kongen spurgte, hvorledes det var muligt. Halle fortalte saa: „Hans Fader, Arnor, boede paa Nordlandet. Han var en fattig Mand og manglede ofte Livets første Fornødenheder. Han havde mange Børn og hans Familie maatte fordetmeste leve af Almisse af Bønderne i hans Herred. En Hofst, da Mændene i Bygden holdt Møde for at ordne Fattigunderstøttelsen, blev Arnor nævnt som den, der mest trængte, og da var en Bonde saa høimodig at tilbyde ham en aarsgammel Kalv. Arnor gif først hen efter denne den betydeligste Understøttelse. Han lagde et langt og stærkt Loug om Kalven og gjorde en Løkke paa Enden af det, som han tog om Halsen, han holdt med Hænderne i Louget og ledede saaledes Kalven hjem til sin Loft. Gjerdet derom var ikke

synderlig hoit, indenfor det var en dyb Grovt. Han klavrede over det og lod sig glide ned. Han kunde imidlertid ikke naae Jorden med Fødderne, Kalven traft til fra den anden Side af Gjerdet, han havde ikke været saa forsigtig at smøge sig Louget af Halsen — og han omkom saaledes tilligemed Kalven. Hans Born løb siden til og slæbte Kalven hjem, og jeg tænker, Herre, at Thjodolf fortærede sin Del af den." Rangen sagde, det var rimeligt. Thjodolf sprang nu op og vilde hugge til Halle. Han blev imidlertid forhindret deri. Kongen mælede: "Jugen af Eder maa tilføie den Anden noget Dndt; Du, Thjodolf, har først yppet denne Trætte, og det uden Grund." Alt blev saa roligt. Halle fremsagde sit Kvad for Kongen. Det var vel digtet. Kong Harald var Halle bevaagen.

Paa denne Tid reisste en Hovding ved Navn Einar Fluga omkring i Finmarken for at indkræve Skat til Kong Harald. Han ventedes til Byen. Kort før hans Ankomst talte en Hirdmand i Halles Baa-hor om, at han var en stor Hovding men saa overmodig, at han aldrig gav Bøder for noget Drab. Da sagde Halle: "Jeg tænker dog, at jeg ikke saaledes skulde lade mig affpidse." Hirdmanden gjemælede: "Du har godt ved at snakke!" De trætte-

des længe derom, og Euden blev, at de indgik et Beddemaal derom: Hirdmanden veddede om en Guld- ring, Halle om sit Hoved. Da Einar kom, tog Kongen glad imod ham og anviste ham Plads ved Siden af sig. Det var efter Nytaar. En Aqveld, da man drak, efterat Bordene vare tagne bort, spurgte Kongen Ei- nar, hvorledes det var gaaet med hans Finmarksfærd. Denne fortalte: „Sidste Gang vi droge nordpaa, traf vi en Islandsfarer, som vi beskyldte for at have dre- vet ulovlig Handel med Finnerne. De forsvarede sig derimod, men vi kunde mærke, at de ikke vare saa ganske uskyldige. Vi anfaldt dem saa og overvandt dem efter nogen Modstand. En af dem forsvarede sig især kjæft, og vi vilde vanskeligt have faaet Bugt med dem, hvis der havde været mange slige.“ Halle havde staaet i Nærheden og hørt paa Einars For- tælling. Da den var endt, gif han meget nedslagen tilbage til sin Plads. Hirdmanden, som han havde veddet med, spurgte ham om Grunden til hans Ned- slagenhed. „Det var min Frænde, Einar og hans Folk dræbte“ svarede han. „Maaske jeg nu faaer Leilighed til at kræve Bøder af ham.“ Hirdmanden gjenmælede: „Lad det vædre, vort Beddemaal være ophævet!“ — „Ikke skal det være saa“ svarede Halle. Næste Morgen gif Halle hen til Einar og sagde til ham: „Du fartaalte igaarastes en Nyhed der ved-

rorer mig, min Frændes Drab; og jeg vil nu spørge Dig, om Du vil give Boder derfor." Ginar svarede: „Har Du ikke hørt, at jeg aldrig gjør det. Du ser mig heller ikke ud til at faae dem mere end Andre. Giver jeg forst En dem, kræve Alle det som en Ret, og det vil jeg ikke vænne Folk til." Halle gjenmælede: „J behøver jo ikke at give større Mandebod end hvad der ikke kan være Eder til Skade, mig vil det være en Trost." Ginar bad ham gaae sin Vej og ikke tale mere derom. Halle gik da hen til sin Plads. Hirdmanden spurgte Halle, om Ginar vilde give ham Boder. „Nei" lod Svaret. „Det vidste jeg nok" gjenmælede Hirdmanden. „Lad os nu ophæve Beddemaalet og kræve ham ikke oftere." Halle svarede, han vilde dog gjøre det endnu en Gang. Næste Morgen gik han atter til Ginar: „Endnu en Gang vil jeg spørge Eder, om J vil betale mig Boder for min Frænde." Ginar svarede: „Det er da en kjedelig Overhængen! Paffer Du Dig nu ikke, er Du dødsens!" Halle gik saa til sin Plads. Hirdmanden spurgte ham, hvoreledes det var gaaet. „Nu fik jeg Trusler istedetfor Penge" svarede Halle. „Det ventede jeg" sagde Hirdmanden. „Jeg vil endnu eftergive Dig Beddemaalet, kræve ham ikke oftere, det vil ellers komme Dig dyrt at staae." — „Jeg takker Dig" — gjenmælede Halle — „men jeg vil dog prøve

det endnu en Gang, alle gode Gange ere tre." Halle stod saa op, gif hen for Kongen og sagde: „Hil Eder, Herre!“ — „Velkommen, Halle!“ — mælede Harald — „hvad vil Du?“ — „Herre jeg vil fortælle Eder min Drem, I er jo en god Drommetyder. Jeg drømte, at jeg var Thorleif Skjald og Einar Fluga Hakon Jarl, og at jeg digtede en Ridvise om ham. Jeg kunde endnu huske noget af den, da jeg vaagne.“ Han traadte saa lidt til Siden fra Højsædet og mumlede noget mellem Tænderne. Da sagde Kongen: „Tjen mig nu i, Einar, at give ham Boder for min Bøns Skyld. Han er en god Skjald og saa ordhvas, at han Intet ændser; et eneste Spottedigt vil være en Mand som Dig til laugt større Meen end den Smule Penge. Han har ikke drømt men søger kun et Paaskud for at digte en Ridvise om Dig, hvis Du ikke giver ham Boder. Og man har før set, at en slig Ridvise har voldt mægtigere Mænd end Dig Bryderier. Den vil mindes saalænge Norden staaer.“ Einar svarede: „I skal da raade, Herre; lad ham gaae hen til min Skatmester og faae tre Mark Solv.“ Halle sagde: „Jeg takker, nu er jeg fornoiet.“ Han gif saa hen til Einars Skatmester. Denne flyede ham en Pung med fire Mark i. „Jeg skal kun have tre“ mælede Halle og veiede sig dem af. Han gif derpaa tilbage

til Einar og sagde, at han nu havde faaet Pengene. Einar spurgte, om han tog alt hvad der var i Pungen. „Nei“ — svarede Halle — „det lod jeg vel være, jeg mærkede nok dit Kneb, en anden Grund monne Du søge til Dodsſag imod mig end at jeg har stjaalet dine Penge. Og nu Farvel!“ Dermed gif Halle hen til sin Plads. Hirdmanden sagde: „Nu har Du vundet Beddemaalet.“ — „Du skal beholde din Ring“ — gjenmælede Halle — „Du har opfort Dig brødt. Jeg har forresten aldrig været i Slægt med den Mand eller nogen Anden, Einar har dræbt, saavidt jeg veed.“ Einar reiste siden bort. Genimod Foraaret bad Halle Kongen om at maatte reise sydpaa til Danmark om Sommeren. Harald svarede: „Det vil jeg tillade Dig, hvis Du kommer snart igjen, men tag Dig vel iagt for Einar, jeg har aldrig hørt, at han nogenſinde før har betalt Boder, saa han vist ikke vil glemme Dig det, især hvis han kommer efter, at Du slet ikke var i Slægt med den Mand, han dræbte.“

2.

Halle i Danmark.

Halle reiste saa til Danmark om Sommeren og opholdt sig der hos en Hovding. Engang tog han til et stort Thing med ham, hvor der blev en stor Tummel og Raaben. Da sagde Hovdingen: „Det var en snild Mand, der kunde faae denne Mængde til at tie.“ Halle gjenmælede: „Jeg skal faae dem Alle dertil.“ Hovdingen mente, at det lod han nok være. De indgik omsider Beddemaal derom; Hovdingen veddede om en Guldring, Halle om sit Hoved. Næste Dag gik det ligesaa larmende til paa Thinget. Paa engang springer Halle op og raaber overlydt: „Hører mig, alle Mænd! Jeg har en høist magtpaaliggende Sag at forebringe. Jeg har mistet min Slibesten, og mit Slibetrug, min Naal og mit Naalehus og alle slige Paffenilliker, som det er bedre at have end at savne.“ Alle tang: Nogle troede, at Manden var bleven gal, Andre, at han virkelig vilde tale om det, han begyndte paa, Alle vare de nysgjerrige efter at høre hvad der vilde følge paa denne forunderlige Begyndelse. Saasnart der var bleven

almindelig Tvushed satte Halle sig imidlertid atter ned. Man gif saa hjem fra Thinget. Halle fik Ringen, sneg sig hemmeligt bort og gif ombord paa et Skib, der seilede til England.

3.

Halle i England og atter i Norge.

Fra England agtede Halle sig tilbage til Norge. Da de Skibe, der vilde derhen, vare seilfærdige, begav Halle sig til Kong Edvard og sagde, at han havde digtet et Kvad om ham. Da han havde fremsagt det, spurgte Kongen en Skjald ved Navn Rod, som var tilstede, hvorledes det var. Rod roste det. Edvard tilbød saa Halle at blive hos sig, for at hans Mænd kunde lære Kvadet. Halle svarede: „Det kan ikke lade sig gjøre, Herre, jeg staaer færdig til at reise til Norge.“ Kongen gjenmælede: „Saa kommer ogsaa din Lou for Kvadet til at staae i Forhold til den Nytte, vi fik af det. Sæt Dig nu ned, saa vil jeg lade Sølv helde ned over Hovedet paa Dig, og hvad der hænger fast i Haaret paa Dig skal være

dit." Halle gjenmælede: „Vi et Dieblik, jeg maa bort i et nødvendigt Ørende." Han gik saa ud og fik sig noget Tjære, som han smurte sit Hoved med. Med Haaret strittende ud til alle Sider gik han saa atter ind for Kongen. Edvard lod da en stor Pung, fuld af Solv, helde ud over hans Hoved. En stor Del af det blev hængende i Tjæren. Rød var i Grunden ingen Skjald, og Halles Kvad havde været Snak fra Begyndelsen til 'Enden, han havde lavet det paa staaende Fod. Halle gik saa ombord. Adskillige Tydskere havde imidlertid tinget sig i Fragt paa Skibet med tunge Varer, saa Halle ikke kunde komme med. Det lod imidlertid paa Skibsførerne, der godt kunde lide Halle, som om de gjerne vilde tage ham med, hvis han kunde hitte paa Noget, hvorved han fik nogle af Tydskerne til at forlade Skibet. En Nat lod Halle ilde i Sovne. Man vækkede ham og spurgte, hvad han havde drømt. Han svarede: „Det vil jeg kun nødigt fortælle. Det lader til, at dette Skib vil faae en slem Reise. Mig tyktes, at der kom en forfærdelig Mand til mig, han var drivvaad, havde en stor Tangstængel i Haanden og kvad:

„Mig Ran i Nettet fanged,
nu dvæler jeg blandt Fiske.

Drivvaad og bleg jeg kommer,
Tangstængelen i Haanden."

Lydskerne syntes, at man deraf kunde slutte, at Reisen vilde løbe uheldigt af. Mange af dem fandt det derfor klogest at bære deres Gods i Land og forlade Skibet. Halle kom saa med. Skibet stak i Søen, havde god Bør og landede i Norge. Halle begav sig til Kong Harald og blev hos ham i nogen Tid.

V.

Knud den Hellige.

1.

Anud kaares til Konge efter Faderen.

Anud den Hellige var en Søn af Svend Estridsøn.

— Da Svend Estridsøn havde hersket niogtyve Aar efter Magnus den Godes Død, og to Aar forud i Ufred med Magnus, var han i Jylland.

Han lod Thing stevne og der kom en stor Mængde sammen. Kongen talede til dem: „Gud lønne Eder Danske for den Hjørlighed og Lydighed, I saa længe have viist mig. Jeg venter, at jeg end kan gjøre Regning derpaa i en Sag, som jeg anser for meget vigtig. Jeg har holdt de gamle Love; men nu vil jeg bede Eder, at I ville tillade mig at gaae uden

for dem i en Ting: den ældste Kongesøn skal efter vore Love være Konge, men tillad mig at udnævne min Eftermand i Regeringen. Jeg har mange Sønner, og jeg vilde heller skifte Riget og Kongedømmet mellem dem end at de siden skulde vække Krig i Landet for den Sags Skyld." Folket gav sit lydelige Bifald tilkjende og tilstod ham hans Bon: det blev da vedtaget, at Kongen skulde kaare hvem af sine Sønner han selv vilde til sin Eftermand paa Thronen. Svend tog da igjen til Orde: „Harald er den ældste af mine mine Sønner, men Knud er den raskeste af Sind og den fuldkomneste i Begæmsfærdighed; han er ogsaa en prøvet Hærfører, han tykkes mig derfor bedst skicket til Konge og ham vil jeg kaare dertil." Dermed endte Thinget.

2.

Harald bliver desuagtet Konge.

Svend drog fra Thinget tilbage til den Landsby, hvor han var paa Gjesteri. Da han kom til sit Herberge, lod han sin Seng rede og lagde sig til Sengs, han var syg, og denne Sygdom blev hans Dod.

Efter hans Dod blev der strax stor Uenighed mellem hans Sønner; hver af dem trak Benner til sig. Asbjørn, — som var født paa Bendilsfage, en Landtunge paa Vestkysten af Jylland, et Landskab, der var fattigere end de andre i Danmark, — Jarl over Odanskerne, hvis Datter var gift med Harald, virkede for denne og fik mange andre Høvdinger paa sin Side. De støttede sig til den gamle Bestemmelse i Lovene og ændsede ikke hvad der var blevet vedtaget paa Thinget i Jylland. Knud var lige kommet hjem fra Krigstog i Østerleden, hvor han skal have overvunden ti Konger, og havde en fortrinlig Flaade og meget Mandskab. Begge Brodrene begave sig til Jylland, thi der skulde Kongen udvælges paa Viborghing. Der var en stor Mængde kommet sammen. Da de Høvdinger, der kunde ventes, vare komne, blev

Thinget sat. Den Ene talte efter den Anden, nogle for Harald, andre for Knud. Saaledes gik den første Dag. Den næste Dag, da Nogle havde talt, reiste en Mand sig blandt Bønderne og tog til Orde: „Vi Jyder have længe havt Magt til at faare den danske Konge, og vi have bestandigt været heldige og havt gode Konger, den sidste besad saaledes alle de Egenstaber, der pryde en Konge: Kraft til at værne om vort Land, der jo er meget udsat for Bifingers Overfald; Forstand til at styre det og holde over Lovene, Sagtmodighed, Gavnildhed og Beltalenhed; det er ogsaa til Pryd for ham, at han er anselig og smuk. — Lader os derfor tage den til Konge, som ene besidder alle disse Egenstaber, thi en god Konge er os nyttigere end alle vore gamle Love. Nu besidder Knud ene disse Egenstaber, ham ville vi derfor tage til Konge. Kong Svend gav ogsaa altid sit Folk saa gode Raad, at det vil være os tjenligst ogsaa nu at rette os efter ham, tilmed i et saa vigtigt Muliggende.“ Man gav lydeligt sit Bifald tilkjende med denne Tale. Nu stod Givind Bifra op, det var en mægtig Mand, en god Ven af Asbjørn Jarl, ligesom denne fødte paa Bendisfage i Jylland. Saa snart det igjen blev roligt, tog han til Orde: „Vi have her en meget vanskelig Sag at forhandle. Det er nu tydeligt, at Knud besidder de fleste Kongeegenstaber. Vi ville derfor ei

tale imod ham, skjøndt vore gamle Love jo rigtignok ere ham imod. Men hvis vi skulle overtræde Lovene, er det dog tilbørligt, at alle Landets Høvdinger give deres Samtykke dertil. Hans Broder Bjørn, den høpperste og mægtigste af Rigets Mænd, er nu ikke tilstede her. Det synes os derfor raadeligst, at mødes igjen i Morgen, skjøndt det jo rigtignok er rimeligt, at Knud bliver Konge." Dermed blev Thinget opløst, og Knud drog til sine Sibe. Om Natten kom Harald Svendsøn og hans Svigerfader Aalbjørn Jarl, Givind Bifra, Bjørn Svendsøn og mange andre, der holdt med Harald, sammen. Givind Bifra talte: „Vi holdt idag Thing med Knud, han foretog sin Sag med Iver og fik Alle til at synes godt om sig, skjøndt han har Loven imod sig; dertil hjalp hans Bektalenhed og især den listige Tale, han havde lagt den Bonde i Munden; derfor hævdede jeg Thinget. Der er intet andet Raad, om vi ville have Harald til Konge, end at bevirke det, naar Knud er borte. Vi skulle nu faae nogle snue Mænd til at holde Thing med Knud, medens Andre holde et Lonthing hvorpaa vi udraabe Harald til Konge." Dette Raad fandt Alles Bifald. Givind Bifra blev med en stor Del Bønder sendt hen at holde Thing med Knud. Knud stod op paa Thinget, holdt en lang og smuk Tale og bad Bønderne give sig Kongenavn. Givind

Bisra svarede og bad Bønderne vente til Jarlen eller andre Høvdinger, som kunde ventes, kom: „det tyffes os hæderligt“ — sagde han — at der er saamange af de mægtigste Mænd som muligt tilstede, skjøndt vi rigtignok ikke vente, at Nogen vil tale mod Knud.“ Han opreguede saa alle Knuds Dyder og talte udførligt og smukt om, at han af alle Kong Svends Sonner var bedst skicket til Konge. Han traf saaledes Tiden ud, at der, forend han havde sluttet, kom Folk til Thinget, som bragte den Tidende, at Harald var udraabt til Konge. Da Knud horte dette, stod han strax op og gik til sine Skibe. Da han kom ombord, undredes Alle over hans Udseende, og Nogle troede, han var bleven syg, thi hans Ansigt var saa rodt som Blod. Han satte sig ned paa Højsædekisten og talte ikke et Ord, Ingen vovede heller at tiltale ham. — Givind Bisra drog strax til Harald og hans Benner og sagde, at han holdt det for sikkert, at der blev Ufred i Landet. De svarede, at det nu kom til at blive som det var, og at de maatte forsvare den Konge, de havde faaet valgt. Givind gjenmælede: „Jeg vil raade til at byde Knud Forlig; thi han vil blive en haard Modstander, om han begynder Ufred.“ — „Men“ — svarede Jarlen — „vi kjende Knuds Stolthed, han vil ikke lade sig formilde ved Tilbud om Forlig.“ Givind svarede: „Knud er

haard og stolt men tillige forstandig og gudfrygtig; han vil indse al den Skyld, han paadrager sig ved stride mod sin Broder, og man kommer til at opoffre Alt, paa Kongeværdigheden nær." — „Hvad vil Du, at vi skulle byde ham?" spurgte Jarlen. „Jarlsværdighed i Sjælland og Ed af alle Danehovdinge, at han skal være Konge efter Haralds Død." — „Knud vil vist ikke under nogen Betingelse opgive Kongemagten" — gjenmælede Jarlen. „Det kan man ikke vide, for man har prøvet det" svarede Givind. „Jeg tilbyder mig at drage til Knud i dette Ørinde, om I ønske det." Alle tilraadede det. Givind gik da ombord til Knud. Knud svarede ikke strax. Omfjeder tog han til Orde: „Jeg vil vælge det, som vil synes Eder mindre mandigt: jeg vil opgive Kongenavnet hellere end at slaes med min Broder — Gud skifte os imellem!" Givind kyskede saa Knud paa Haanden og drog tilbage. Forlig blev derpaa indgaaet og bekræftet med Eder. .

3.

Knud Jarl i Sjælland under sin Broder.

Harald regjerede saa Danmark. Knud var Jarl over Sjælland. Forliget brødes ikke. Med sine andre Brødre, der ikke havde noget Rige, havde derimod Harald, som var en meget svag Konge og derfor blev kaldet Hein (en blod Sten) Strid.

4.

Knud bliver Konge. Hans Myndighed og Retfærdighed.

Da Harald havde været Konge i fire Aar, døde han. Der blev nu igjen holdt Viborgthing, og Knud blev udvalgt til Konge. Han blev snart en myndig Herfter. Paa et Thing talede han saaledes: „I lønnede min Broder Harald for hans Mildhed og Eftergivenesshed mod Eder med at give ham Spotte- navnet Hein (en blød Sten), nu skal jeg gjengjælde Eder det og være Eder en tilfulds haard Sten!“ Engang da han gjennemreiste Landet, seilede han til Halland. Da han kom der, holdt han Thing, talte paa Thinget og bad Bønderne tilstaae sig Rideheste til Reisen gennem Landet. En Bonde, som var den mest veltalende der, reiste sig og sagde, at Bønderne ikke vilde taale strengere Paalæg, end de gamle Love hjemlede. Bønderne gave lydeligt deres Bifald tilkjende med hans Tale og sagde, at de ikke i nogen Henseende vilde lade sig plage mere end Lovene bode. Da dette Knur standsede, sagde Kongen: „I have gjort vel i, Bønder, at si, at jeg skal faae af Eder hvad Lo-

vene byde — Jeg vil da lyse min Eiendom i Fred for Eder." Det kunde Ingen sige Noget imod. Han vedblev derpaa: „Jeg forbyder da Eder Hallandsfarer at benytte de store Skove, jeg eier her, og lade Eders Svin og andet Kvæg græsse der." Bønderne stode forvirrede, thi Kongens Skove strakte sig gjennem hele Halland, og de havde en stor Mængde Svin, der pleiede at gaae i dem. Bønderne maatte da tilstaae Rangen alt hvad han forlangte. Den Bonde der havde talt imod Knud, blev dræbt. Kongen drog derpaa til Skaane og holdt der et stort Thing. Bønderne her syntes ogsaa, han gjorde for store Fordringer; de raabte alle enstemmigt imod ham og affloge hvad han forlangte. Da det igjen blev roligt, tog Kongen til Orde: „I Skaaninger ere forstandige Mænd; I maa have spurgt, hvorledes det gik i Halland; jeg kan nu her ikke komme nogen enkelt Mand tillivs. Jeg vil da bede Eder ligesom Hallandsfarerne om uhindret at maatte raade over min Eiendom." Det sagde de alle ja til. Kongen vedblev da: „Nu eier Kongen, som hver Mand veed, alle øde Steder. Tilstaae I det?" Ja lod Svaret. Kongen indbefattede nu Soen under øde Steder og sagde: „Jeg gjør da min Eiendomsret over Dresund gjældende og forbyder Eder alt Fiskeri der, som I hidtil have havt, om I ikke ville understøtte mig

med hvad jeg trænger til." Bønderne kunde ikke være tjente med at miste Sildefiskeriet i Dresund og maatte derfor falde tilføie. — Knud straffede haardt onde Sæder og forsvarede Landet med Tapperhed mod Hedningerne der gjorde Angreb. Han lod alle Manddrabere, Røvere og Tyve dræbe, hvad enten de vare indenlandske eller Udlændinger. Den som lem-læstede eller ellers mishandlede Noget, fik den tilsvarende Straf paa sit eget Legeme. Der var saa stor Frygt for Knuds Strengthed, at Ingen turde stjæle i hans Rige. Den Mand, der gik fra sin Bolig uden at laase for den eller fra sin Hest uden at binde den, skulde, naar han blev bestjaalet, gaae til Kongen og faae sin Eiendom igjen. Knud lod den Fattige som den Rige undergaae samme Dom, hvad der imidlertid blev ham meget ilde optaget af dem, som derved mistede ansete Frænder.

5.

**Knuds Brodre Erik og Benedikt, hans Hustru
og Søn.**

Knud satte sin Broder Erik til Jarl over Sjælland. De holdt meget af hinanden.

Hans Broder Benedikt, der var stor og stærkere end nogen Anden, var bestandigt ved Hirten hos ham.

Knud var gift med Edla, en Datter af Hertug Balduin i Flandern, og havde med hende en Søn ved Navn Karl.

6.

Knud og Præstekonen.

Engang da Knud drog paa Gjæsteri med sin Hird, kom han til et anseligt Gilde og saae den første Gildesasten en Kone, hvis Lige i Skjønhed han knap tyktes at have set; hun var gift med en anset Præst. Kongen grebes af Kjærlighed til hende, kaldte sin Husfoged til sig og sagde, at han skulde mage det saa, at denne Kone var i Sengen hos ham om Natten. Ingen turde tale og endnu mindre handle imod Kongens Villie, og det skete da som han havde budet; da Kongen om Aftenen kom til sin Seng, laa Præstekonen i den. Kongen klædte sig af, gik iseng, og de Mænd der opvartede ham, gik bort. Kongen vendte sig nu med Omhed mod Præstekonen. Hun talte imidlertid til ham: „Gud beffjerme Eder nu og bestandigt; handl nu saa vel, som det sommer sig Eders Værdighed, tilfoi mig ingen Bestkæmmelse og paadrag Eder ingen Skyld; saa skjont J sædeliggjør Eders Folk, sommer det sig Eder at foregaae dem i Sædelighed; skal jeg bede for Eder, naar J kommer for den Konning, som er almægtig, at

han vil høre Eders Bøn, som J nu horer min!" Kongen svarede: Jeg vil opfylde din Bøn, jeg ser, at det er bedre, og Du beder derom med saamegen Inderlighed. Skjøndt det for Diebliffet koster Overvindelse ikke at følge sin Lyst, er dette dog for Intet at regne mod den store Trængsel, som vor Herre Jesus Kristus har udstaaet for vor Skyld." Derpaa stod han op, gik bort og fik sig en anden Seng. Om Morgenen lod han Konens Mand kalde og sagde til ham: „Du har en god Kone, Præst, der vil vist findes saa saa brave Kvinder; behandl hende vel." Han tog saa en stor og god Fingerring af sin Haand og gav Præsten den med de Ord: „Denne Guldring skal Du modtage i Vennegave af mig, Præst, og derhos mit Venstabskab, og hvis Noget foruretter Dig, kom da til mig, og jeg skal hjælpe Dig." Præsten takkede Kongen med mange smukke Ord for Gaven og Tilfagnet om hans Venstabskab. Kongen bad ham ikke takke saa meget: „jeg tænkte først" — sagde han — paa Ondt imod Dig, men nu beder jeg Dig at tilgive mig det." Præsten sagde, han gjerne vilde gjøre det. Kongen drog saa til et andet Gilde.

7.

Blod=Egil.

Der var en mægtig Mand ved Navn Ragnar, der boede paa Ragnarsted i Ribe Bispedomme. Han havde været en god Ven af Evend Estridsøn. Han havde en Son, som hed Egil, der var en stor og stærk Mand, udmærket i Begemsfærdigheder og en stor Kriger.

Paa Bornholm døde en mægtig Mand ved Navn Nlaga, som havde bestyret tolv Kongsgaarde der. Mænd bleve sendte til Kongen, forat berette ham dette Dødsfald og bede ham sætte en Anden over Kongsgaardene. Paa samme Tid som disse Sende- bud kom netop Egil Ragnarson til Kongen og tilbød ham sin Tjeneste ligesom hans Frænder før ham. Kongen svarede ham: „Du er en stor og anseelig Mand, Egil, og ikke vil Du fattes Heltmod, men ikke seer Du ud til i alle Henseender at have Lykken med Dig; dog, da Du er en dygtig Mand, vil jeg give Dig Eiendommene paa Bornholm til Bestyrelse, med Undtagelse af tre Gaarde.“ Egil drog saa til Bornholm. Han blev snart mægtig, havde mange

Folk om sig, var gavmild og vennesæl, levede paa en stor Fod og forsvarede Landet med Tapperhed. Om Sommeren laa han bestandigt i Leding og erhvervede sig Gods, som han anvendte til sine Mænds Underhold om Vintereu. Han tilsatte dog meget af sit Gods, da han, uagtet han havde ueget mindre Indtægt end hans Formænd, brugte langt mere end de. Dette tyktes Kongen ikke godt om og bad Egil indskrænke Antallet paa sine Folk med det Tilføiende, at han havde forbudt Leding indenlands.

En Somuer drog Egil med atten Skibe bort fra Danmark. Han kom til Benden og hærjede der. Benderne samlede sig, imod ham, og det kom til et stort Søslag. Der faldt mange paa begge Sider. Egil kæmpede med megen Tapperhed. Bundernes Høvding var paa det Skib, der laa nærmest mod Egils. Da Striden var paa sit Høieste og man ikke syntes at kunne skjelne, til hvad Side Seieren vilde vende sig, sprang Egil op paa Høvdingskibet, hug Høvdingen Banesaar og sprang strax igjen tilbage. Bunderne toge saa Flugten og Egil fik en herlig Seir og stort Bytte. Han var saa træt, at han næsten var ved at besvime. Han satte sig ned og bad om Noget at drikke. En svarede: „Alle vore Vandkar ere blevne sønderbrudte idag, og Vandet er løbet ned i Kjølen.“ Egil sagde: „Ikke vil jeg derfor mindre kunne drikke

det." — „Nei, Herre, det er mere Blod end Vand.“ Egil stod saa op, tog Hjelmene af sit Hoved, sænkede den ned i Kjolen og drak tre store Slurke. Derpaa drog han tilbage til Bornholm og fattedes nu ikke Midler om Vinteren til at underholde sine Folk. Dette spurgtes vide og kom ogsaa Kong Knud for Dre. Mange berømmede meget Egils Manddom og den Seier han havde vundet. Kongen blev taus, da man fortalte ham om Egils Drif. Af denne Begivenhed blev han kaldet Blod-Egil.

Da Egil havde været en kort Tid hjemme, drog han til Kong Knud og blev hæderligt modtaget. Kongen spurgte ham om hans Sommertog, og han fortalte gjerne derom. Siden kaldte Kongen ham i Enrum og spurgte, om det var sandt, at han havde druffet Menneskeblod. Egil svarede Ja, han havde imidlertid ikke videre tænkt derover. „Hvorfor skete da den Ulykke?“ gjemælede Kongen. „En saa stor Torst kom over mig, at jeg neppe syntes at kunne holde den ud, og der var ingen anden Drif.“ — „Det er en slem Sag, det er et stort Brud paa Kristendommen; og Ordet gaaer, at vi pleie at straffe mindre Forseelser; men, eftersom vi iøvrigt ere veltilfredse med din Tjeneste, ville vi ikke demmesinde, som Mange ville formode, fælde nogen streng Dom; jeg vil give Dig det Raad, at Du gjør Bod for Gud og saasnart

som muligt befkjender diu Synd for Præsterne; vi for vor Deel ville tilgive Dig, skjondt det ikke synes os mindre end om Du havde spist kogt Menneskefjød." Egil lovede at gjøre efter Kongens Ord. Før han drog bort, bød han Knud hjem til sig til Gilde. „Jeg venter, Herre“ — sagde han — „at Du vil føre Lykken med Dig ind i min Bolig.“ Kongen lovede ham at komme.

Knud begav sig om Vaaren paa Reisen til Bornholm, hvor Egil havde aurrettet et prægtigt Gilde. Knud kom med et stort Følge. Der var en stor Etue, der lignede en Kongehal, ganske besat med Skjolde. Kongen var der i tre Dage og var meget munter. Egil ledte ham ud med anselige Gaver. Knud sagde da: „Har Du, Egil, gjort hvad jeg paalagde Dig: skriftet og forsonet Dig med Gud?“ Egil svarede, „Nei, Herre, det har jeg glemt.“ Knud bad ham ikke tøve længere dermed. Egil lovede det, og de skiltes saa med Beuskab. Egil drog i Leding om Sommeren og erhvervede sig meget Gods. Da Kong Knud spurgte, at Egil atter havde været i Leding om Sommeren, mishagede det ham, og han sendte Bud, at Egil skulde komme til ham. Da Egil kom, tog Kongen vel imod ham og de talte sammen. Knud spurgte Egil, om han havde hærjet om Sommeren. Egil sagde ja. Kongen mælede da: „Det er slet af Dig

at gjøre Dig til Bifing, det er Hedningeviis, og det vil jeg forbyde Dig. — Man har ogsaa sagt mig, at Du har saamange Folk hos Dig, og forer Dig i Alt op som var Du Konge, derved forodes næsten alt dit Gods og Du tager da, naar det, skorter Dig, Andres; der komme Mange til os, som besvære sig derover. Jeg vil nu, at Du skal formindste Antalle paa dine Folk og ikke gjøre Dig større end Din Slægt er til, men holde Maade i Alt, hvis Du vil tjene mig. — Og hvorledes gaaer det nu, Egil, med det, jeg har paalagt Dig, har Du gjort Bod?" Egil siger da meget vred: „Skjøndt J ofte minder mig om den Sag, Herre, troer jeg dog at det tilkommer mig selv mest at sørge for Mit.“ Da svarer Kongen: „Nu gaaer det nok, som jeg sagde Dig den første Gang vi mødtes, at Du ikke i alle Henseender har Lykken med Dig: da Du saameget forsømmer din Belfærd, vil jeg ikke have Dig længere i min Tjeneste.“ Egil svarede: „J maa raade for Herre, om J vil lade mig passe Eders Gaarde eller ei; jeg skal vissefelig ikke nøde Eder min Tjeneste paa; men det vil tykkes Eder underligt, om jeg desuagtet ikke lever paa en mindre Fod end for.“ Kongen gjennemlede: „Brug ikke saa store Ord, jeg har boiet haardere Hals end din, og jeg tænker, at Du er daarligere tjent end jeg med at vort Benskab brydes. Nu aner jeg, at der vil handles Dig

Noget, som er endnu værre end de Ting, der hidtil ere blevne bekjendte om Dig." Dermed skiltes Kongen og Egil. Kongen satte en anden Mand over Eiendommene paa Bornholm. Egil drog hjem til sin Gaard. Han gav ingen af sine Folk Afsted, antog derimod nogle flere og slog endnu mere stort paa det end før.

Paa den Tid herskede Olaf Kyrre over Norge. Han var gift med Ingerid, en Søster til Kong Knud. Svogrene vare gode Benner. En Sommer seilede et stort Kjøbmandsskib med kostbar Ladning fra Norge gjennem Drefund til Bornholm og forsvandt saa pludseligt. Olaf Kyrre sendte Bud til Knud og bad ham lade søge efter det, og denne lovede det.

Engang seilede Knud med nogle Skibe til Bornholm, især for at se at faae nogen Oplysning om det forsvundne norske Skib, som han var meget bekymret over. Han fulgtes paa denne Reise af Benedikt og to Benner af ham, de mægtige Brødre Svend og Austraad, efter deres Moder, Thorgunna, Bagn Magesøns Datter, kaldte Thorgunnas Søner. I Nærheden af Bornholm kom de til nogle Der, hvor Knud befalede at lægge til. Saa blev gjort. De gik derpaa iland. Kongen gik langs Strandbredden, hvor der laa mange store Stene. Knud saae, at de vare ganske røde og spurgte sine Mænd, hvorledes det kunde

være. De svarede: „Det maa J bedst skjønne, Herre.“ Da sagde Kongen: „Jeg skulde troe, at her maa have været en meget stor Brand; og kan det hændes, at det nu viser sig om Egil, hvad jeg længe har havt Anelse om; jeg vil ikke fordolge, at jeg troer det er Menneskeværk; det vil snart vise sig. Nu ville vi ikke længere opholde os her denne Side.“ Kongen drog saa videre og tog Herberge kort fra Blod-Egils Gaard. Egil havde en stor Mængde Folk om sig, hvorover man undrede sig meget, da han havde ophørt med Krigstog. Folk talte meget til Kongen om Egil og hans Mænds Sæder, og man kunde mærke paa ham, at han kun syntes daarligt derom. Han sendte strax Folk under Anførsel af Benedikt og Thorgunnasonerne, i alt hundrede Mand, til Egil. De kom om Natten til hans Gaard. Egil sad som sædvanligt og drak med sine Folk. Benedikt og hans Folk gik til Drifkestuen og sloge Kreds om den. Da Egil og hans Mænd mærkede, der var Ufred for Haanden, grebe de til deres Baaben. Benedikt sagde, de gjorde bedst i at overgive sig; og da Egil blev vaer, at der var en hel Hær, gik han ogsaa ud og gjorde det. Han blev da tagen tilfange, og Benedikt førte ham til Kongen; Thorgunnasonerne bleve tilbage med deres Mænd og passede paa Egils Folk. Da Egil kom til Kongen, sagde denne til ham: „Det er nu længe siden,

vi mødtes, Egil, og jeg ønsker, at det bliver sidste Gang." Egil svarede: „Det maa nu staae til Eder, Herre; men jeg venter, at Ingen vil holde Dig for en større Konge, fordi Du lader Uskyldige dræbe.“ Hertil svarede Knud meget sagtmodig: „Jeg kommer til at svare Gud for, hvis jeg dræber Uskyldige; men dog er det nu, Egil, kommet saavidt med Dig, at det ikke længer uytter Dig at trodse, fangen som Du er; Du kommer nu til at sige rent ud, hvad der er sket, selv om det, hvad det auner mig, ikke er smukt; vi ville nu med Iver søge at komme efter Sandheden; Du skal bekjende om det Skibsmandskab, vi troe, Du og dine Mænd have myrdet og plyndret; det har altfor længe været holdt skjult; vi have ogsaa været der, hvor vi troe, denne Misgjerning er øvet.“ Egil saae nu, der ikke var andet for end at bekjende Sandheden, da saamange af hans Mænd vidste derom, og alle neppe vilde tie, naar der blev trængt haardt ind paa dem. Han sagde da: „Da det Skib, hvorom I nu spørger, laa under den D, hvor I var, udspejdede vi det. Der er Lavvaude ved Den, men det vidste Normændene ikke, da de ikke vare bekjendte med Farvandet, og om Natten indtraadte Ebben. I Dagingen droge vi derhen, vi taltes kun lidt ved, toge alle Skibsfolkene, bandt dem og rovede alt Godset. Derpaa traf vi Skibet op paa Stranden, og

brændte det tilligemed Folkene." Knud gjenmælede nu: „Det er da, som jeg anede, at Du er en Misdæder, som har fortjent Døden. Ser nu, gode Hovdinge, hvorledes vi revse slikt Riddingsværk!“ Der vare mange af Egils Frænder, meget ansete Mænd, tilstede; de tilbode Bøder for Egil. Men Kongen svarede dem: „Gi skal det spørges, at jeg saaledes forhaaner min Gud, at jeg for Gunst og Gave dommer uretfærdigt. Fortjente han ikke Døden, selv om han kun havde myrdet et eneste Menneske? Og han har myrdet mange og siden levet af det stjaalne Gods.“ Det var nu ikke godt at sige Noget imod, og heller ikke turde Noget tale imod Kongen. Egil blev da ledet til Skoven, en Galge blev reist, og han blev hængt. Derefter drog Kongen til Egils Gaard og lod hans Mænd straffe, nogle dræbe, andre lemlæste, atter andre forvise Landet, Jungen, der havde havt nogen Del i Misgjerningen, blev ustraffet. Dette skaffede Kongen mange store Uvenner, da Egil havde mange og mægtige Frænder. Hovdingerne begyndte nu at sætte sig stærkt op imod ham, det Samme gjorde dernæst ogsaa Almuen; man tyktes, han var for streng, man var forud vant til Selvraadighed, da Enhver Landet under Harald Sein næsten gjorde hvad han vilde.

Knud faaer Lofte om Hjælp til et Englandstog af sin Svoger, Kong Olaf Kyrre i Norge.

Knud og hans Svoger, Kong Olaf Kyrre i Norge, aftalte en Sommer at mødes. Det skete i Gøtlevu. De talte venstabeligt sammen. Knud sagde engang til Olaf: „Jeg har tænkt paa, Svoger Olaf, hvis det ikke tykkes Eder uflogt, at gjøre et Tog til England; der have vore Frænder jo hersket, Knud den Store og hans Sonner efter ham; jeg vil bede Eder om Hjælp dertil og foreslaae, at I skal være Anfører paa dette Tog, da I har Eders Faders, Harald Haardraades, Drab i England at hevne, eller hvis I ikke vil det, skal jeg anføre Toget, skjondt jeg er mindre skikket dertil.“ Hertil svarede Olaf: „Det synes os meget flogt, Kong Knud, thi man har mange og store Prover paa, at I Frænder have havt Lykken med Eder og vundet megen Berømmelse i England. Det Modsatte er Tilfældet med vore Frænder, vi have der lidt saa stort et Tab, at vi aldrig faae det oprettet. Da min Fader, Harald, drog did, sagde Folk, at aldrig var en tappre Hær dragen fra Norge, da var

Alt bedre end vi kunne nu tilveiebringe; ikke kan jeg faae saadanne Mænd, som min Fader havde med sig, og endnu mindre kan jeg sammenlignes med min Fader. Da nu hint Tog desuagtet lob saa uheldigt af, vove vi ikke at friste Lykken saameget at troe, at vi ville kunne bemægtige os England. Men, efterdi I, Kong Knud, ved dette søger ikke mindre hvad der er mig fornødent end hvad I selv ønsker, vil jeg give Eder til dette Tog tredsindstyve store Skibe og udvalge til dem de tappreste Mænd af min Hird, og Skibe og Gølf skulle ikke udrustes med mindre Omhu end om jeg selv var Anfører for Toget." Knud gjemtaaled: „Det er kongeligt talt og budet, som man kunde vente, og dette Vilkaar ville vi modtage; raade saa Gud for Udfaldet." — De talede dernæst meget om Forholdet mellem Danmark og Norge. Kongerne skiltes saa med Benskab og gave hinanden Foræring. Olaf drog op til Norge igjen, Knud ned til Danmark.

9.

Flaaden samles i Limfjorden.

Knud bestemte nu, hvormange Folk og Skibe der skulde udredes af hvert Herred i Danmark og lod saa Udbud gaae over hele Landet. Der var da stor Udrustning i Danmark om Vinteren. Erik Jarl beredte sig til Toget, ligesaa gjorde andre Hovdinge. Tidlig om Vaaren lod Knud hele Flaaden stevne sammen til Limfjorden. Den udgjorde en utallig Mængde Skibe. Normandenes Flaade kom til samme Tid, besat med tappre og veludrustede Folk. Knud sendte Bud, at man skulde vente efter ham, han vilde snart komme.

10.

Knud tover med at komme til Flaaden.

Syv Dage forløb imidlertid, og han kom ikke. Der var nemlig kommet Nogle til ham, som havde berettet, at Bunderne havde en Flaade i Soen og agtede at hærje paa Danmark om Sommeren, for at hevne den Ufred, Blod-Egil havde paaført dem. Han sendte da Mænd til Bunderne med Forslag om Forlig, de vilde jo dog ikke kunde staae dem imod ham. Kongen vilde vente paa sine Udsendinge i syv Dage, han vilde ikke drage bort fra Landet, hvis denne Ufred ikke afværgedes. Ugen forløb imidlertid uden at hans Mænd kom tilbage. De Danske ved Limfjorden bleve ilde tilfredse over Kongens Udeblivelse; man syntes, at man længe maatte vente efter ham og at det var til megen Skade saaledes at ligge til ingen Nytte.

11.

Kongens Broder Olaf sendes til ham og skikkes
i Lænker til Flandern.

Hovdingerne holdt lange Samtaler derom og bleve enige om at skikke Mænd til Knud; de bade hans Broder Olaf — han var Jevnaldrende med Kongen, en lille Mand, meget styg af Udseende, men velstallende og en stor Kriger — om at paatage sig denne Reise. Han vilde imidlertid nødig gjøre det og sagde, at han troede, Kongen vilde selv raade for sin Reise, han brod sig vist kun lidt om deres Ruur og gjorde neppe synderligt for hans Ords Skyld, „han følger ikke gjerne hvad man siger ham, men er meget egenraadig, I Danske ere desuden ofte ikke standhaftige eller at stole paa.“ Han lod sig dog ved sine Benner's Bønner overtale dertil og drog med nogle Mænd til Broderen. Saasnart Knud saae ham, sagde han til sine Mænd: „Griber Olaf, lægger Lænker om hans Fodder og bevogter ham, jeg vil ikke høre et Ord af ham.“ Mange studsede herover, men Ingen vovede at være hans Bud overhørig. Den næste Dag befalede Knud nogle Mænd at føre Olaf vesterpaa til

Glandern til hans Svigerfader, Hertug Balduin, og bød dem sige Hertugen, at han skulde holde Olaf i Fængsel og ikke lade ham slippe ud af Jernene, medmindre han selv sendte ham Bud derom. Mange sagde: „Det synes os, Herre Konning, en streng Dom; vi se ikke, at han idetmindste aabenbart har gjort sig skyldig dertil.“ Kongen svarede: „Gi vil jeg fremføre Beskyldning mod Olaf for Folket; men den almægtige Gud veed, om der ikke er Grund dertil. Det kan ogsaa være, at I endog noiere end jeg veed hvad Mand han er; og det formoder jeg, at det ikke vil vare længe, inden Olaf selv vil afgive Bidnesbyrd derom.“ Mænd droge nu med Olaf til Glandern og bragte Hertugen Knuds Ordsending og Tertegn. Denne gjorde som Kongen bød, satte Olaf i et høit Taarn og Mænd til strengt at holde Vagt over ham.

12.

De Danske i Limfjorden drage hjem.

De Mænd, som havde fulgt Olaf til Kongen, seilede bestyrkede til Limfjorden, fortalte hvad der var sket og sagde, at Kongen aldrig monne komme. „Nu har han viist“ — vedbleve de — „hvad Mand han er, han har nu bedrevet en Gjerning, hvis Rige ikke tit er hørt, ved at tage sin Broder, der var uskyldig og velskicket til Hovding, og sætte ham i Jern; vi troe, at han har ladet sig bevæge dertil af Frygt for, at Hovdingerne skulde hellere ville have Olaf til Konge end ham; derved vilde rigtignok Danmark ogsaa staa sig bedre, Folk vilde da ikke være udsat for saadan Overlast.“ Dette gjorde stærkt Indtryk paa Mange. Hovdingerne holdt Thing og talte derom. Nogle Hovdinger sagde ligesvem, at Danmark aldrig vilde trives, saalænge Knud var Konge. De fleste yttrede dog ikke saaledes aabenbart Fjendskab mod Kongen, skjondt de vare af samme Mening som de Andre. Man raadslag nu om hvad man skulde gjøre. Nogle Hovdinger sagde, man burde lade Hæren gaae fra hinanden. Bondehoben sprang op og ønskede med en

Stemme, at den aldrig maatte trives, som vilde ligge der længere; Mange sagde ogsaa, at de kun nød-
tvungne vare komne til denne Leding. Normændene
bade de Danske være taalmodige, tove og ikke være
Kongens Bud overhørig, han vilde snart komme.
Men de Danske raabte derimod og sagde, at Normæn-
dene kunde ligge i dette Sultehul saalænge de vilde,
de agtede dem hjem. Hæren opløstes da, alle de
Danske sejlede hver til sit Hjem saa hurtigt som mu-
ligt. Normændene derimod bleve.

13.

Anud kommer endelig til Gimsfjorden og hjem-
skikker Normændene.

Neppe var Ledingshæren opløst, før Kongen kom.
Normændene droge strax til ham og modtog ham
med Glæde. Kongen fortørnedes paa sine Undersaat-
ter og sagde: „Nu have de Danske atter viist deres
Troskab, naar vi saa faae dem det betalt!“ Han var
overmaade opbragt, men belagde dog sine Ord vel,
som altid, selv naar Noget mishagede ham meget.

Normændene tilbød ham at følge ham hvorhen han vilde. Kongen takkede dem meget, fordi de vare komne og sagde, at de førte sig godt og mandigt op og vel havde fulgt deres Herres og Hovdings Bud, men bad dem drage hjem. „Vi Danske komme nu til at lege med hinanden!“ mælede han. Normændene seilede saa hjem. Kongen drog til Sjælland og havde meget Folk med sig. Nu kom de Mænd, han havde sendt til Benden, endelig tilbage og berettede ham, at Benderne toge med Tak mod hans Tilbud om Forlig og Fred, og at Grunden til at de havde ladet en Flaade løbe ud, var, at de frygtede et Angreb af ham, da de havde spurgt den udbudne Leeding. De sendte nu Kongen Tilbud om Venskab og derhos anselige Gaver. Knud blev glad derover.

14.

Fynboerne maa betale Bøder for deres Hjemreise.

Rnud drog nu til Fyen, holdt Thing med Bønderne og bebreidede dem haardt, at de havde forhaaet ham ved at drage hjem: „derfor skulle I“ — sagde han — „blive strengt straffede.“ Erik Jarl talte Bøndernes Sag for sin Broder og sagde, at de ikke saameget havde handlet af ond Villie mod ham: „Almuen gaaer, som Eder bekjendt, Herre“ — maalede han — „efter det, den sidst horer, og nu havde man foresnaakt den, at I ikke vilde komme til Hæren.“ Jarlen talte vidtloftigt, vel og mandigt. Kongen var imidlertid ikke god at komme tilrette med, han vilde vel indgaae Forlig med Bønderne, men ene raade for Betingelserne. Bønderne maatte ogsaa gaae ind herpaa. Kongen paalagde da dem, han havde størst Beskyldning imod, store Bøder, hvad enten de vare Høie eller Lave. Folk syntes, der skete dem stor Overlast derved.

Knud drager til Jylland.

Knud drog derpaa til Jylland. Der kom meget Folk til ham, han havde ogsaa budet mange Stormænd til sig. Med ham vare saaledes Erik Jarl, Benedikt og Thorgunnasonnerne, desuden to Brødre, Dronningens Fostbrødre, Palmar og Blakmar, store og stærke Mænd, der stode i hoi Anseelse hos Kongen. Han havde da mange flere Mænd med sig end han pleiede. Han lod anrette Gilder for sig hvor han kom og Bønderne bære alle Omkostningerne derved. I hvert Herred holdt han Thing og anlagede Bønderne haardt som i Tjen for at have forhaanet ham. Bønderne paastode at være fri for Brøde. De saae imidlertid, at de ikke vilde kunne stride mod Kongen.

16.

Bendelboerne samle sig for at forhindre Knud i at komme til dem.

Paa Landtungen Bendilsfage paa Vestkysten af Jylland vare to Sjøfelmænd, Thord Skore og Tolar Berpil. De spurgte, at Kongen var i Jylland, holdt Thing og Møder med Bønderne hvor han kom frem, paalagde dem store Boder og tiltænkte Bendelboerne samme Vilkaar som de øvrige. Thord Skore stevnede da Bønderne sammen til et Thing, og indbød fornemmelig alle dem af sine Mænd, der havde nogen Ansæelse. Der kom en stor Mængde sammen. Thord stod op og talte: „J maa have spurgt om denne Konge, hvorledes han drager gjennem Landet med en stor Høb onde Mænd og plyndrer det; det er dog at vente, at det vil blive værst for ham selv, da han næsten ingen dygtig Mand har hos sig og vistnok kun Faa, der ville anses for raske Mænd, ville give sig til at tjene ham, da han er troløs og gjerrig, ikke holder Maade og snarere maa kaldes en Viking end en Konge. Han har nu dræbt nogle Hovdinge uden engang at give deres Frænder Boder derfor, andre

har han bortjaget af Landet for ingen Forsælsjer, Alle behandler han som Trælle. Denne Undertrykkelse vil aldrig hæves, saalænge han lever, og det er skrækkeligt, at Folk saaledes skulle taale Alt. Jeg vil nu sige, hvad jeg har besluttet, jeg vil ikke taale hans Overlast; jeg ser, at saa fattige Folk, som de i denne Egn ikke ville kunne bære saadanne Udsngelser, som de Andre alt have maattet udstaae. Det er, som I vide, meget vanskeligt at komme hid for Soer og Moradser, og, hvis I ere af samme Mening som jeg, ville vi ikke sidde hjemme og vente paa denne Forurettelse. Jeg beder Eder nu, at sige Eders Mening herom." Man svarede, man vilde lade ham raade i denne vanskelige Sag: „vi have længe prøvet," mælede de — „at din Forsorg er kommet os til Gavn." Thord gjemmelde: „Gi vil jeg være ene om at tage Beslutning i en saa vanskelig Sag, som denne synes mig at være, vi skulle Alle enes herom; thi kommer Kongen, som jeg troer, og taler til Eder, saa vil han vide, at stille sine Ord saaledes, at I holde dem for sande, thi han er ordsnild og trædsk, og I ville komme tilfört, hvis I høre paa ham. Jeg forlanger derfor, at enhver af Eder borger mig for sin Troskab ved at overgive mig sine rede Penge til Forvaring saalænge denne Sag staaer paa." Tolak Berpil sagde: „Vi kjende Almuens Mening, Ingen her vil overgive

sin Sag i Kongens Hænder, om han end drifter sig til at fare frem med Ufred. Det er vort Ønske, at der nu hurtig fattes et Raad. Vi bede Dig, Thord, staae i Spidsen for os, thi Du er den Viseste af os." Thord spurgte da: „Er det alle de Tilstedeværendes Billie?" — „Ja" lod det enstemmige Svar. „Det Raad vil jeg da først give" — mælede Thord -- „at vi ikke lade Nogen gaae bort herfra, men snarere samle Flere, derpaa rykke hen til den Aa, som Knud maa over for at komme hid, og hvis han vil drage over den forhindre ham deri." Thinget blev nu opløst, og man drog hen til Aaen.

17.

Thorgunnasonnerne og Bendelboerne.

Kongen var ikke langt fra Bendelboerne, han var paa Gjesteri paa Søvarende ved Limfjorden, en stor Kongsgaard, der bestyrede af en kongelig Foged.

Bonderne udsendte Speidere for at faae Bested om ham og Antallet af hans Folk.

Knud sendte Thorgunnasonnerne med tredsind-

tyve Mænd vestpaa til Bendelboerne for at paalægge dem Bøder. Han vidste ikke, at de havde samlet sig imod ham. Da Brødrene kom til Naen, saae de paa den anden Side af den en stor fuldtbevæbnet Hær. Brødrene rede hen til Naen. Bondehæren stillede sig strax i Slagorden paa Nabredde ved Badestedet. Da mælede Svend Thorgunnason: „Disse komme vel for at bringe os Skatten og Boderne, monne de vide, at vi ikke ere bekjendte med Egnen; de have fort sig bedre op end Mange have formodet; skulle vi derfor tage os af deres Sag.“ Men Austraad sagde: „Ikke veed jeg om det er saa, mig tykkes de ikke just at lide paa.“ Thord og hans Folk hørte hvad de sagde. Tolar Berpil svarede dem: „J skulle ikke saa hurtigt glæde Eder; jeg venter, at J herfra skulle faae hvad J fortjene; det er det største Under, at J agte at paalægge Alle Trældomsaa; og er det at vente, at det vil gaae ud over Eder selv, skjøndt Folk ere ladere end rimeligt er; Eders Overlast monne taales andre Steder mere end her. Angriber, om J tør!“ Svend mælede: „Disse ere ordstore. Hvad tykkes Eder? Skulle vi rykke ud i Naen?“ Austraad svarede: „Nu gif det, som jeg anede. Det synes os ikke raadeligt at ride ud i Naen, da der er en saa stor Hær imod os.“ Svend gjenmælede: „Ei vil Kongen, og det med Rette, holde sit Grinde for besørget, naar

vi ikke tales mere ved med Bønderne; og ikke er det mit Raad, at vi skulle flye for store Dyd alene, vi skulle visseelig rykke frem." De gjorde da saa. Bønderne skode og kastede Stene paa dem, det gif derfor langtsomt med deres Fremriden, deres Skjolde sønderfloges, og selv bleve de saarede. Da mælede Austraad: „Lader os vende om; og havde det været bedre, om vi havde gjort det for." Svend sagde, det skulde aldrig ske og satte Sporerne i sin Hests Sider. Da greb Austraad i hans Lomme og vendte hans Hest, thi han var meget stærk: han saae, at det ikke var at tænke paa at komme frem. Da vendte ogsaa alle deres Folgesvende om. Forbittret maatte Svend saa drage tilbage til Kongen.

18.

**Rnud sender Hovdingen Tole til Vendelboerne
og drager selv til Fyen.**

Rongen stod netop ifærd med at tage fra Gildet paa Søvarende, da Thorgunnasonnerne kom tilbage til ham. Han blev vred, da han hørte, hvorledes det var gaaet. Svend bad ham opbragt skikke Bud allevegne omkring efter Folk og saa drage imod Bønderne: „det er det største Under“ — mælede han — „at saadanne Drog vove at gjøre Oprør; vi skulle hjemføge dem, saa de længe skulle mindes os!“ Rnud sagde: „Bister er nu Svend, og det ikke uden Grund; men dog vil jeg tage en anden Beslutning end at slaaes med mine Undersaatter. Vi ville igjen skikke Mænd til dem, da vil denne Ufred standses, Jeg vil drage til Fyen, som jeg havde bestemt iforveien.“ Han kaldte saa en Hovding ved Navn Tole til sig, der var af stor Slægt og en meget høvisk Mand, og bed ham drage til Vendelboerne og sige dem, at de skulde gaae fra hinanden og siden sende Nogle til ham, at der kunde blive sluttet Forlig. Rnud seilede saa over til Fyen og drog der omkring paa Gjesteri.

19.

Thord Skore gjennemborer Tole.

Thord Skore og hans Folf vare imidlertid hid-
 sigt dragne efter Thorgunnasonnerne og havde kund-
 gjort for Alle, at de agtede sig imod Kongen. Folf
 strømmede til dem. Det blev snart en almindelig
 Opstand. Hvor Bondehæren kom, fik den hvad den
 vilde have. Tole og hans Mænd spurgte dette. Ved
 en Landsby fik de Die paa Oprorerne. De gik op i
 Byen, da man raadede dem dertil og sagde, at Bon-
 derne vistnok vilde lade faa Ting ugjorte, da Hovdin-
 ger havde stillet sig i Spidsen for dem. Tole gik op
 i et Taarn med nogle Mænd for at se, hvor stor Op-
 rorerens Hær var og derfra at tale til den. Thord
 havde alt spurgt, at Kongen havde sendt Folf ud og
 hvor de vare. Han standsede da ved Byen og spurgte,
 om der vare nogle af Kongsmænd der. Man sva-
 rede ja og at de vilde tale med ham. Thord gik saa
 op i Byen til Taarnet med en stor Flok og spurgte
 om Toles Grinde. Tole mælede: „Hvorhen agte I Eder

med denne Hær? Mange ere begjerlige efter at vide, hvi J have begyndt paa Ufred, og Du vil have Dristighed til at sige hvad Du har i Sinde." Thord svarede: „Du formoder ret, Tole, at jeg har Mod til at sige Dig det, skjøndt Du er en stor Ben af Kongen. Vi agte ikke at standse, før vi træffe Knud, og hvis det gaaer, som vi ønske, vil han ikke undslippe os." Tole gjenmælede: „Det er en uheldsvanger Beslutning, der vil volde Eder Meen, hvis J vedblive at udføre den. Gjører hellere, hvad der sømmer sig og opgiver dette snarest muligt. Det er aldeles utilborligt at sætte sig op imod en saa herlig Konge, Knud er mægtig, viis, retskaffen, trofast og gavmild; og de ere sanddruere, som tale vel om ham, end de, som laste ham. Lader os hellere gjøre vor Skyldighed og tjene ham saa godt vi kunne. Nu vil han tilstaae dem, der have forset sig imod ham, Forlig; han vil imidlertid, som det sig bør, at de skulle overgive deres Sag i hans Vold. Han vil holde Landets gamle Love og til Gjengjæld have Lydighed. Betænk nu hvad der anstaaer sig Eder. Om J endog have en stor Hær, vil Lykken dog svigte Eder imod Knud; saaledes er det gaaet større Mænd end Eder. Haver, gode Mænd, Gud og Eders eget Vel for Dic, hører op med Opstanden og søger Forlig

med Eders Konge. Det vil endnu være let at opnaae, naar Knud ser, at I erkjende, at I ere gaaede for vidt, thi han staaer og benaader gjerne. Jeg skal ogsaa tale Eders Sag saa godt jeg kan, hvis I ville foie Eder efter mine Ord." Thord svarede: „Denne Mand har talt meget, men det Meste usandt; Kongen har sat ham til at tale sin Sag og troet, at Folk skulle fæste Lid til hans Ord; men vi ville ikke ændse dem." Mange sagde imidlertid, at Tole havde talt hvad sandt var og at det var raadeligst at følge hans Ord. Da tog Thord et Spyd af Haanden paa sin Sidemand og stød det op i Taarnet paa Tole. Det traf ham midt paa, og han faldt paa Stedet ded om. Dette tyktes Mange stor Skade.

20.

Bondehæren bliver større og større og rykker frem til Manders.

Thord drog nu med sine Folk til Søvarende, de dræbte Fogeden og udplyndrede Gaarden. De spurgte, at Kongen var dragen over til Fyen, og at han kun havde faa Folk. De sendte saa Bud til de nærmeste Høvdinger og ansæte Bønder, lode dem sige, hvorvidt det var kommet med deres Foretagende og bade dem mindes de Forurettelser, Knud havde tilføiet dem. Det tyktes Alle et stort Under, at disse hidtil næsten ubemærkede Folk havde givet sig til at iværksætte et saa dristigt Foretagende. Mange Høvdinger vare imidlertid, som før fortalt, Kongen meget fjendske, og de fleste vare da lette at bevæge til Opstand imod ham. I saa Dage var en næsten utallig Hær samlet. Der var ogsaa mange store Høvdinger, deriblandt Asbjørn Jarl og Givind Bifra. Asbjørn Jarl overtog Anførselen. Han rykkede med Hæren til Manders og blev der i nogle Dage. Der stødte atter flere Folk til.

21.

Knud kan ingen Folk faae i Fyen.

Knud spurgte alt dette i Fyen. Han stevnede Folk til sig fra Herrederne og truede dem haardt, der ikke mødte; men Svaret lod enstemmigt, at man ikke vilde hjælpe hverken Kongen eller Bønderne. Knud skillede ogsaa Bud til sin Dronning og bad hende snarest muligt drage med sin Søn og saameget Løssøre, hun kunde føre med sig, til sin Fader i Flandern.

.. 22.

Asbjørn Jarl drager til Kongen, Thord Skore
og Tolar Berpil drage hjem, Hæren seiler
til Fyen.

Bonderne forstafede sig imidlertid i Randers Skibe til Overfart over Beltet. Asbjørn Jarl lod holde Thing og talte til Hæren: „Hvad have I besluttet i Henseende til Mødet, I ville have med Kongen? Om han end kun har faa Folk imod os, bliver det dog nødvendigt at fatte et godt Raad, om det skal gaae vel, thi han har udvalgte, stridskyndige Mænd, og han vil blive Eder trædsf. Det synes mig raadeligst, at en eller anden snild Mand blandt os drager til Kongen med Forslag om Fred; han vil da kunne udforske hans Hærs Størrelse og hvad han har besluttet.“ Dette holdt Alle for et godt Raad, men Ingen vilde paatage sig dette Grinde. Da sagde Jarlen: „Mon det da ikke er bedst, at jeg gjør det, Kongen og jeg have ofte prøvet Vist imod hinanden.“ Jarlen seilede saa over Beltet med nogle Mænd. Hæren blev fiden ført over under Anførsel af Givind Bisra. Ingen var mere hadesfuld mod

Kongen, Jugen brugte værre Ord om ham eller drev mere paa Foretagendet end han. Jarlen skulde komme tilbage til Hæren fra Knud. Da Hæren beredte sig til at gaae ombord i Manders, sagde Thord Skore til sin Stalbroder Tolar Berpil: „Nu ville vi vende tilbage med vore Folk, her ere nu komne saamange store Høvdinger sammen, at man kun lidt vil tykkes at behøve vore Raad; dog have vi udrettet Meget, der er nu det bedste Haab om, at denne Hær ikke vil standse, for det er gjort, som er den største Nødvendighed og Lykke for Alle, og Knud er dræbt.“ De droge saa bort med deres Mænd. I den store Larm, der var, gav Jugen Ngt derpaa.

23.

Asbjørn Jarl hos Kongen.

Asbjørn Jarl var imidlertid dragen til Kongen, der opholdt sig i Odense. Asbjørn gif for ham og hilsende ham. Knud besvarede ikke Hilsenen. Asbjørn talte derpaa: „I maa have spurgt, Herre, at der er begyndt Ufred mod Eder; denne er nu tagen saaledes til, at mange Stormænd have Del deri. Det

synes os at være det største Riddingsværk, disse Mænd agte at udføre. Jeg kan ikke negte, Herre, at jeg har været i deres Hær, disse Folk ere saa onde og rasende, at de ikke ville agte paa, hvad der er til deres Gavn, jeg var kun med dem for at skaffe mig sikker Underretning om hvad de havde i Sinde, jeg glemte ikke hvad der sommer sig mig, jeg veed, at det er min Skyldighed aldrig at svige Eder. Jeg drog derfor ogsaa strax til Eder for at underrette Eder om, hvorledes Sagerne staae, og yde Eder al den Bistand, jeg formaaer og I behøver. Fat et hurtigt og godt Raad!" Kongen takkede ham og sagde, at han forte sig bedre op end man formodede. „Hvad tykkes Eder raadeligst, Jarl?" maaled han. „Du er en forstandig Mand, giv Du os nu et godt Raad, hvis Du ellers er os saa hulb, som Du siger." Jarlen svarede: „Ikke kan jeg hjælpe Eder stort, men jeg er skyldig at sige hvad mig tykkes raadeligst. I have lidet, skjøndt velrustet Mandskab; det synes mig derfor bedst, at I, saaledes som Sagerne nu staae, søger at undkomme derhen, hvor Landets Styrke er større end her, I vil da snart kunne faae flere Folk; gaa saa mod Bønderne, og lad de Riddinger blive flogede af Skade." Erik Jarl og mange andre Høvdinger bifaldt dette Raad. Da talte Benedikt: „Aldrig ville vi tage Flugten; det er mit første Raad,

at denne Jarl bliver greben og dræbt; underligt er det, Herre, at I troer ham, jeg ser tydeligt, at han er en Løgner og Forræder." Hertil svarede Knud: „Det Raad skulle vi følge, Benedikt, ikke at flye for vore Fjender, raade saa Gud for, hvorledes det vil gaae. Drag Du, Asbjørn Jarl, imidlertid tilbage til Bønderne og sig dem, at vi ville forliges med dem: de skulle ske fuld Ret efter vore gamle Love, ikke vil jeg handle anderledes end Landets forrige Konger; men da jeg troer at have Ret imod dem vil jeg ikke tilstede dem at domme os imellem men selv gjøre det. Kom snart tilbage, hvis de ikke ville gaae ind herpaa, vi ville vente Dig her. Bær os nu tro som din Skyldighed er, hvis ikke vil Gud straffe Dig og Banære følge Dig." — „Ja, Herre" — svarede Asbjørn — „hvis de ikke ville lyde mine Ord, skal jeg snart komme tilbage med alle mine Mænd, thi I behøver saa Hjælp." Han boiede sig saa for Kongen og drog bort. Det var silde paa Dagen.

24.

Bondehæren rykker frem mod Odense.

Asbjørn drog lige til Bønderne, som nu vare landede i Fyen. Man spurgte, hvor mange Folk Kongen havde og hvad Beslutning han havde taget. Jarlen berettede dem, hvor Kongen var, sagde, at han ikke havde tyktes at vide, hvorledes han vilde komme fra sit Grende, fortalte dem hvad han havde iagttaget og raadede dem til ikke at tove med at drage mod Kongen. Bønderne vare ogsaa saa forbittede, at de strax ilede afsted. De kom lige efter Solopgang — det var Loverdagen den tiende Juli 1087 — til Plaen ved Odense. Asbjørn Jarl holdt Thing og talte til Folket: „Jeg drog til Kongen, som J vide, og erkyndigede mig om hans Styrke og Beslutning; jeg mærkede af hans Ord, at han ikke vilde tilstaae No-gen hans Ret, han truede Eder med den haardeste Medfart saasnart det stod i hans Magt og aldrig har han brugt større Ord mod Eder. Paa den anden Side maa jeg sige Eder, at jeg troer, at han er dødsens, thi han var aldeles raadvild, hvilket aldrig før har været Tilfældet, thi han er en klog

Mand, han har ogsaa kun lidet Mandskab men troer ene at kunne udrette Alt. Nu kunde det imidlertid vel gaae saa godt, at der snart blev en Ende derpaa. Jeg mener, at det nu kun gjælder om ikke at opsætte Angrebet. Jeg skal begynde det med mine Mænd. Den fortjener ikke at kaldes en Mand, der ikke vover Alt for at dræbe Knud. Hvormange Høvdinger ere nu ikke komne her sammen, som han har tilføiet stor Uret, dræbt deres Frænder, berøvet deres Eiendomme eller paa anden Maade bestæmmet. Det vil kun lidet nytte at bruge stærke Ord, hvis I ikke ville mindes det. Vi ville aldrig faae vor Frihed igjen, saalænge Knud er i Live. Tænk ogsaa paa, hvad der venter Eder, hvis han undslipper; grusom tyktes han Eder, da I havde gjort ham mindre imod, værre vil han nu blive mod dem, der have vaakt denne Ufred, hvis han atter kommer til Magten; det er ikke værd at vove. Vi ville have en Konge, der i alle Ting holder Maade og ikke farer saaledes frem som denne." Givind Bispe talte derpaa: „Vi have nu en Tid hørt paa denne Mandes Tale, han er baade flog og velvillig og vor Anfører, det er derfor bedst at følge hans gode Raad, da det nu er saa vel, at det kan udføres. Der er nu ogsaa saa aabenlyst optraadt mod Knud, at der ikke er Andet at gjøre. Ikke vil jeg fordølge, at jeg selv agter at bære Baaben paa

Kongen og ikke indrømme Andre den Hædersgjerning; haaber jeg ogsaa, at det vil lykkes mig." Den Gue stod nu op efter den Anden og talte vidtløftigt, Alle vare af samme Mening. Bondehæren rykkede derpaa frem, begjærlig efter at tage Ruud af Dage.

25.

Bønderne storme op mod Byen. Knuds Mænd stille sig op i Kirken, hvor de have hørt Messe.

Det var imidlertid ledet saalangt op paa Dagen, at det var blevet Messetid. Knud gik da til Kirken. Det var en stor Trækirke med mange Glasvinduer. Han spurgte til Bønderne og fik til Svar, at de holdt Thing hinsides Aaen. Han mælede da: „Dg vor Ven Ushjorn Jarl kommer ikke! Han vil bringe os Bud, hvis der ikke er Udfigter til Fred.“ Benedikt svarede: „Han vil aldrig bringe nogen god Tidende, det var uflogt at lade ham drage bort.“ Kongen mente det Modsatte, Da Messen var sunget,

blev det berettet Kongen, at Bonderne vare gaaede over Maen og stormede op imod Byen. Da sagde Kongen: „Hvad Raad skulle vi nu tage? Nu tør vi ikke fordolge for os, at Ufred er forhaanden; og det er ikke at undres over, da vi har været altfor haard. Det er nu let at se, hvad disse Mænd ville.“

Erif Jarl svarede: „Det er mit Raad, Herre, at I stiger tilhest og rider bort; I vil endnu godt kunne undkomme, om Gud vil, og Alt er reddet med Eder.“

Hertil svarede Knud: „Om jeg end frelser mit Liv, ville Bonderne anrette saa stor en Vdelæggelse her, at jeg sent vil faae den oprettet; det vil jeg derfor ikke; hvis de derimod faae mig af Dage, ville de fleste af mine Mænd faae Fred; jeg vil hellere opoffre mig for os alle.“

Benedikt mælede: „Den Skam skal aldrig overgaae os, at vi skulle stille Eder blot for Eders Fjender, om vi end vidste os Freden sikret derved; alle danske Møer skulle sporge, at vi bruge Sværdene og forsvare vor Konge idag; ikke vil jeg staae hos og se Eder nedhugges; jeg har heller aldrig hørt, at Gud synes bedre om feige Uslinger end om raske Helte; vi ville derfor hellere døe mandigen med Eder end overleve Eder med Bancere. Den tælles aldrig blandt brave Mænd, der nu ræddes; Enhver vise nu Manddom! En god Hovding have vi at følge!“

Alle gave lydeligt deres Bifald tilkjende med Benedikt's Tale. Den Ene opmuntrede den Anden. De stillede sig saa op i Kirken.

26.

Kongen i Kirkens Kor.

Kongen var inderst i Koret. Han knælede for Altret og bad Gud med Taarer om, at det maatte gaae ham, som det var ham bedst tjenligt. Han reiste sig saa, afførte sig sin smukt bræmmede Skarlagens Kjortel. Derpaa kaldte han den Præst, der var der, til sig og sagde: Du skal have denne Kjortel, Præst; jeg ønsker, at Du holder Bøn for de Mænd, der falde her idag, ikke mindre for Bønderne end for mine." Han gik dernæst til Skrifte, bekjendte sine Synder for Presten og tilgav sine Fjender deres Efterstræbelse. Derpaa satte han sig ned ved Altret og fastede en Skarlagens Kappe over sin Silketroie. Han kaldte saa paa Evend Thorgunnason, tog et prægtig Belte af sig, hvormed der fulgte en herlig Kniv, og gav ham det med de Ord: „Dette ska

Du have, Svend, ikke maa Du lade det komme fra Dig af uden i gode Hænder, thi det er vanskeligt at se, om Du nu faaer flere Gaver af mig." Svend takkede Kongen for Gaven og spændte strax Beltet om sig, sigende, at det skulde beskjerme ham i Kampen. Knud bad Gud beskjerme ham: tykkes det mig rimeligt, Svend!" — sagde han — „at Du ikke falder i denne Kamp." Kongen tog derpaa Davids Psalmer og sang deraf.

27.

Bonderne trænge ind i Kirken.

Bondehæren kom nu til Kirken; angreb strax med Skrig, og raabte: „Hvor er den af Gud forskudte Knud? Han lade sig se og skjule sig ikke, at der snart kan blive en Ende herpaa!" Benedikt stod midt i Kirkedøren. Han var iført en rød Skarlagenes Kiortel, ovenpaa den bar han Brynje og yderst en Silketrøie uden Ermer, havde en forgyldt Hjelm paa, i sin venstre Haand havde han et Skjold, hvori der luede en gylden Ridder, i sin høire et herligt Sværd. Han var den raskeste af alle Kongens

Mænd. Han svarede Bønderne: „Jkke være J saa ordstore, om J end ere mange. Gi er Seiren Eder vis. Bedre skulle J Klodse tykkes om at være blevne hjemme ved Eders Kjerne og Pleil end at skifte Hug med os Kongsmænd.“ Han bad dem gaae ind i Kirken, hvis de vilde træffe Kongen. Paa den ene Side af ham i Døren stode Erik Jarl og Thorgunnasømmernerne, paa den anden Palmar og Blafmar. Bønderne angrebe nu Kirken under Raabet: „Nu lønner jeg Dig Koen, Kong Knud; nu lønner jeg Dig Øxen, nu lønner jeg Dig Hesten!“ Kongens Mænd forsvarede sig imidlertid saa mandigt, at det led langt ud paa Dagen, inden nogen af dem faldt, medens derimod en Mængde af Bønderne bleve fældede. Asbjørn Jarl sagde da: „Det er en stor Skam, dumme og raadvilde ere J, omringer Kirken, slaaer Binduerne ind og skyder saa og kaster Steene ind i Kirken!“ Man gjorde det. Nu bleve mange af Knuds Mænd saarede og nogle dræbte. Da sagde Benedikt, at de skulde søge ind i Koret og forsvare sig der, saalænge de kunde. De gjorde saa. Bønderne trængte nu ind i Kirken efter dem. Benedikt og hans Stalbrodrene forsvarede Kordøren med Mandighed. Nogle af Bønderne angrebe Kirken udenfra. Der begyndte nu at falde endel af Kongens Mænd, dog faldt der bestandigt langt flere af Bønderne. Blodet i Kirken

skal have naaet til Anklerne. Asbjørn gif rundtom Kirken med en stor Flok Mænd, opmuntrede Hæren til at angribe hidfigt og bestemte hvor de skulde gjøre det. Benedikt stod midt i Rordøren, forsvarede sig tappert og fældte mangen Mand, han bad de Gudniddinger angribe rasst og ligesaa gjorde alle hans Mænd; de ønskede at den, som skaanede Bonderne det mindste, aldrig maatte trives.

28.

Anud myrdes.

Da Striden var paa det hidfigste, blev Anud truffen af en Sten, som blev kastet ind gjennem et Vindue. Han blodte stærkt, tog et Bækken og satte i sit Skjod, for at opfange Blodet, og vedblev at synge Psalmer. Der faldt nu saare mange af hans Mænd, endnu vare dog alle Høvdingerne i Behold. Bonderne standsede nu Angrebet. Kongens Mænd toge sig da ogsaa Hvile. Benedikt stod midt i Rordøren og støttede sig paa sit Skjold; han var endnu ikke saaret men meget træt, thi Ingen havde kæmpet mandigere end han. En Mand gif

ind i Kirken uden Baaben, indhyllet i en Kaabe. Det var Eivind Bifra. Han sagde: „Hvad Raad skulle vi nu fatte, som vil være os alle bedst tjenligt? — Bønderne have faret frem med Raferi men have faaet uogle Skrammer af Eders Baaben, Kongsmænd. Hører mig: Bønderne ere nu villige til at indgaae Forlig med Kongen. Jeg gif strax til Eder, Benedikt, fordi det er mig en stor Glæde. Alle ville indse, at det er høilig nødvendigt, at der sluttes Forlig. Det viser sig, som man kunde vente, at Lykken langtfra vil staae Bønderne bi mod Kong Ruud. Skjøndt det nu er kommet vidt, gode Mænd, var det dog meget værre, om Kongen skulde komme noget til, og man kan ikke vide, da her ere komne Mange sammen. der kun lidt ere at stole paa, om ikke Nogle ville bedrive en Udaad. Lader os nu Alle betænke hvad der er det bedste og sætte Breden tilside, at den ikke skal forblinde os! Jeg beder Dig i Guds Navn, Benedikt, at Du vil tillade mig at gaae til Kongen, som jeg vist troer er villig til Fred!“ Benedikt svarede: „Det skal Du aldrig faae Lov til; Alle vide, at Du i Utroskab overgaaer Enhver; og hvis Du ikke nu selv havde givet Dig i vor Bøld, skulde Du ikke gaae mange Skridt herfra, men da Du er vaabenløs tykkes det mig en Skam at dræbe Dig.“ Kongen horte denne Samtale og sagde: „Lad ham kun faae sin

Billie, ofte har han viist sig os hengiven, jeg og mine Frænder have ophøiet ham, monne han lønne os det vel, han maa have et godt Vrende til os." Benedikt svarede: „J skal raade, Herre; men ikke kommer det mig uventet, om jeg snart maa fortryde, at jeg lader Eder raade." Givind gif saa forbi Benedikt op til Altret. Han boiede sig for Knud og sagde: „Hil være Dig, Herre!" Knud saae paa ham uden at svare. Da lod Givind Skappen glide tilbage fra sine Skuldre, han havde et blottet Sværd under den, og gjennemboede Knud dermed. Denne faldt tilbage mod Væggen, anbefalede sig i Guds Haand og døde paa Stedet. Knud havde da været Konge i syv Aar. Givind sprang strax op paa Altret; over det var der et stort Vindue, hvori Glasset var brudt itu. Da Benedikt og hans Stalbrodre saae hvad der var sket, løb de ind i Koret. Palmar kom først. Givind var ifærd med at krybe ud af Vinduet over Altret. Palmar hug til ham; ag vagtet han var iført Brynje, blev han skaaren midt over, Over-troppen faldt ud af Kirken, Neder-troppen ind i den.

Erif Jarl undflyer med nogle faa Mænd.

Der blev nu en stor Tummel blandt Kongsmændene. Nogle sagde, at man skulde søge at redde sig; deri samtykte Erif Jarl, og han søgte ud af Kirkens søndre Side. Han kaldte paa sin Broder Benedikt og bad ham følge sig: „Det kan ingen Lise være for Sorgen“ — mælede han — „at alle brave Mænd blive fældede.“ Benedikt svarede: „Hver gjore nu som han synes bedst. De undflye, som synes bedre derom end om at kæmpe; men de stride som have større Lyst dertil. Jar nu vel, Broder; vi mødes i Himmerige!“ Erif undslap og nogle Mænd med ham, da der dels kun lidet blev lagt Mærke til de faa Mænd, Erif dels var saa afholdt, at Ingen, selv om de mærkede hans Flugt, vilde tilføie ham Meen.

40.

Benedikt falder tilligemed Palmar og Blakmar.
Striden standser.

Benedikt blev nu saa rasende, at han sprang ud af Koret, kastede Skjoldet, fattede Sværdet med baade Hænder og nedhug til begge Sider. Han bandede sig Bei lige til Kirkedøren. Palmar og Blakmar fulgte ham. Da de kom der, kunde de ikke komme længere, den tallose Bondehær spærrede dem Veien. Man trængte nu ind paa Benedikt og hans to Stalbrødre fra alle Sider, og de faldt med megen Hæder. Nu standse des Striden, og de Tiloversblevne af Kongsmændene, deriblandt Thorgunnasonerne, overgave sig.

Bonderne droge strax hver til Sit.

Asbjorn raadede Hovedmændene for Oprøret til at tage sig vel iagt og søge at faae at vide hvad Erik Jarl og Kongens andre Mænd vilde beslutte, „ikke fordi jeg frygter for mit og mine Mands Bedkommende“ — sagde han — „ifjondt jeg tænker, at de Fleste vilde si, at Ingen har havt større Del i dette Foretagende end jeg, hvad jeg ogsaa vil vedgaae og ikke fortryder, thi her er man ikke gaaet forvidt.“

31.

Asbjørn Jarls Død.

Asbjørn Jarl drog op til Drefund og tog Herberge i en Landsby. Han sov i en Loftsal. Da kom en Mængde Røtter af uhørt Størrelse ind og anfaldt ham saa heftigt, at han maatte staae op og forsvare sig imod dem. Han sprang ud af Salen, forfulgt af Dyrene, derpaa ned til Stranden og ud paa et Skib og styrede fra Land. Røtterne fulgte ham imidlertid, kradsede ham i Ansigtet og dræbte ham tilfaldt. Derefter forsvandt disse Uvætter. Dette Under spurgtes vidt og bredt og vakte stor Rædsel hos dem, der havde havt størst Andel i Angrebet paa Knud. Mange begyndte nu at troe, at denne Gjeruing ikke var saa retfærdig, som der var sagt, og man mente, at denne Hævn monne være sendt af Gud.

32.

Thord Skores og Tolar Berpils Død.

Thord Skore og Tolar Berpil droge, som for fortalt, alt i Randers hjemad. De kom en Morgen tidlig til en stor Na med en Fjællebro, hvorover deres Bei gik. De fleste vare alt redue over Broen. Da Thord Skore kom til den, sagde han: „Her farer man uforsigtigt frem, ved at ride herover som over en jævn Mark!“ De, som vare komne over, bade ham kun ride raskest til, „din Hest holdes for den bedste“ — sagde de — „og da nu alle vi ere redue over, vil det vel ogsaa lykkes Dig; synes det os en mindre Manddomsgjærning end at slaaes med Kong Knud, hvilket rigtignok Nogle holde for, at Du ligesaameget vilde have unddraget Dig for.“ Forbittret satte da Thord Sporerne i Hestens Sider og red ud paa Broen. Hesten gjorde sig da balstyrig, Broen dundrede høit under den, og den steilede. Thord faldt tilbage ud i Naen og druknede. Thords Ledsa- gere fortsatte underligt tilmode deres Reise.

Tolar Berpil raadnede levende, og Orme vaskede ud af ham. Saaledes tilkjendegav Gud, hvor fordømmeligt Knuds Mord havde været.

33.

Kongen og hans Mænd begravnes i Odense.

Efterat Bønderne havde forladt Fyen, samlede Knuds Venner sig i Odense om hans Lig. Hans Saar vare lægte og Liget smukt og takkeligt. Det blev nu prægtigt klædt. Benedikts Lig blev toet og ligeledes klædt, ligesaa de Andres, der vare faldne. Derpaa blev Kirken ryddet og de Døde baarne ud og jordede. Knuds Lig blev lagt i en smuk Kiste. I en anden blev Benedikts lagt. Ligbegængelsen var meget anseelig.

34.

Thorgunnasonnerne drage til Flandern. Olaf
bliver Konge i Danmark.

Der skulde nu vælges en Konge. Ifølge de gamle Love var Olaf som Evend Esfridsøns ældste levende Søn den nærmeste til Regjeringen. Der blev talt meget om denne vanskelige Sag; og mange vilde, at man skulde faae Olaf hjem fra Hertug Balduin, hvad der imidlertid ikke syntes at være let efter det, som var foregaaet. Man besluttede at anmode Thorgunnasonnerne om at drage til Flandern og forsøge paa at faae Olaf udløst; da de havde været Knuds kjæreste Benner, troede man, at de snarest vilde kunne bevirke det. Brodrene undslog sig i Begyndelsen og sagde, at de ikke fortjente, at de droge i deres Vrende; men omsider indvilligede de deri efter deres Benners Raad, „vi vente os en god Modtagelse hos Hertug Balduin“ maalede de. De droge saa affted og bleve modtagne med Velvillie, som de havde ventet. Dronning Edla blev meget glad over deres Komme og udspurgte dem noiagtigt om hvad der var foregaaet i Dan-

mark. De fremførte saa de danske Hovdingers Ord-
 sending og Almuens Bøn, at lade Olaf drage
 hjem, for Hertugen. „Vi vente, Herre“ — sagde
 Svend — „at I vil gjøre meget for vort Ords
 Skyld.“ Hertugen svarede: „De Danske fortjente af
 os hvad der kunde være dem baade til Skam og
 Skade for det Riddingsværk, de have øvet; dog kunde
 de have godt af at faae en Konge som Olaf; imid-
 lertid skal han sent udfries af min Bold, thi aldrig
 fandt jeg Knuds Billie daarlig, og det var det sidste
 Bud, han sendte mig, at jeg aldrig skulde lade denne
 Mand komme løs.“ Brødrene sagde: „Det sig
 endog Knuds Beuner, Herre, at i denne Sag monne
 han have forset sig, og at Olaf syntes at tjene ham
 med Trost. Men er det saa, da tykkes vi Brødre
 mest skyldige at gjøre det godt; vi ere derfor villige
 til Alt hvad I monne forlange for at udfrie Olaf.“
 Hertugen gjenmaled: „Ikke formoder jeg, at det vil
 vise sig, at det var daarligt af Knud, at lade Olaf
 fængsle; men jeg skønner vel, at I kun drives af
 Eders brave Sindelag, som jeg ofte har set Prover
 paa, og Kjærlighed til Knud, som I have fulgt man-
 digen. Olaf maa da udløse sig med tredive Mark
 Guld, dog skulle I sidde her i Jern til han har ud-
 betalt dem og saaledes prøve, hvad Mand han er.
 Men ikke sætter jeg nogen Lid til ham, og ikke vil jeg

derfor raade Eder til at gjøre det." Brødrene sagde, at de vilde gaae til Olaf. De bleve saa fulgte til Fængslet, hvori han sad, og fortalte ham nu, hvorledes Sagerne stode: „De fleste sige, at vi vove meget; men vi vente, at Du vil lønne os vel; saa ville vist gjøre det for Dig, som vi her gjøre." Olaf svarede: „Det synes mig et meget godt Billaar. Jeg skal ikke have baaret det danske Kongenavn i tre Dage, før jeg har de tredive Mark Guld paa rede Haand; og kommer jeg noget til Magt, kan det være, at J ikke skulle have gjort dette for Intet." Hertugen kom nu til. Olaf svor at udløse Thorgunnasonnerne snarest muligt. Han blev saa befriet. Evend og Alstraad bleve lænkede i hans Sted. Olaf reiste derpaa til Danmark. Der samlede strax Folk om ham. Han drog til Jylland, der blev stevnet til Viborgthing, og Olaf blev udvalgt til Konge. Han fik sig saa en Hird, drog igjennem Landet, paadømte Sager og varetog de øvrige Kongeligter. Det varede ikke længe, før Thorgunnasonnernes Frænder og Venner mindede ham om at udløse Brødrene; men han bød dem vred tie og sagde: „De have gode Dage hos Hertug Balduin, som de vel fortjene, thi de have længe tient Svogeren, monne de nu faae Løn derfor."

35.

Knud beghuder at anses for en Helgen i Danmark.

Da Kong Olaf engang var paa Gjesteri i Fyen, kom Præsten ved den Kirke, hvori Knud laa begravet, til ham og bad om en Samtale under fire Dine. Han fortalte saa Olaf, at han ofte om Nætterne saae stærkt Lys over hans Broder Knuds Gravsted. „Og saa fle mange andre Tegni“ — vedblev han — „der forekomme os meget mærkværdige. Vi troe, at han visseelig er en Helgen, og ville nu spørge Eder, Herre, om dette skal kundgjøres.“ Kongen gjenmælede: „Driſt Dig ikke til at sige sliq Tegni, jeg veed mange Ting i Knuds Bandel, der tilfulde godtgjøre, at han langtfra kan være en Helgen. Det skal Du ogsaa vide, at den, der taler mere herom i mit Paahør, skal have sit Liv forbrudt.“ Præsten slyndte sig da bort. Uagtet Jngen vovede at tale høit derom formedelst Olafs Strengthed, udbredte sig dog det Rygte, at Knud var en Helgen.

36.

Thorgunnasonnerne i Fængslet i Flandern.

Thorgunnasonnerne sad imidlertid i Jern i Flandern. Dronning Edla bad bestandigt sin Fader, at de maatte nyde Godt af at have tjent hendes Husbond istedetfor at lide for Olafs Slethed. Men Hertugen svarede vredt: „De skulle oppebie den Dag her, da deres Ven Olaf udloser dem; de skulle faae at føle hvad det er de have virket, da de fik Olaf løsladt.“ Saaledes forløb Vinteren efter Knuds Mord for Brødrene.

37.

Thorgunnasonnerne løslades.

Paaskenat sad Thorgunnasonnerne affræstede i Fængslet, de vare meget hungrige — de fik kun den hoist nødvendige Føde — og Jernene gnavede dem stærkt paa Benene og voldte Betændelse. Om Morgenen efter Kloffen sex overfaldtes Svend af en

Lunghed. Han saae da en Mand komme ind i Fængslet, han var prægtigt klædt og saa skinnende klar, at Svend næsten blev blændet af Glandsen. Han tyktes i ham at kjende Kong Knud. Manden gik hen til Svend og sagde: „Haardt er Du nu med-handlet, Stalbroder Svend, og det ikke efter Fortjeneste, nu vil jeg udfrie Dig af dette Fængsel; Du skal bringe Hertug Balduin min Hilsen, at han kan give Dig bedre Kaar for Fremtiden.“ Han tog saa i hans Fodlænke og rev den sonder som havde det været et Halmstraa, ligesaa gjorde han ved Lænken om Hænderne. Derpaa mælede han: „Nu er Du bleven løs. Du skal fortælle denne Begivenhed naar som Flest ere tilstede. Venter jeg, at Gud tilstaaer mig den Mistandhed, at Folk, der anraabe mit Navn med Oprigtighed, ville saae Lindring i deres Meen.“ En stor Klarhed tyktes Svend at oplyse det mørke Fængsel, og han fornam en herlig Bellugt. Kongen forsvandt saa. Svend soer op, Jernene vare virkeligt af ham. Han fortalte derpaa Broderen hvad han havde tyktes. Denne var ogsaa uden Lænker. Han vilde, at de strax skulde forlade Fængslet; men Svend sagde, at de først skulde gjøre det, naar Hertugen sad tilbords om Dagen, da der saa maatte være Flest tilstede. Da Hertugen sad tilbords, gik de saa til Hallen; de vare imidlertid, saa afkræftede, at de

snarere frøbe end gif. Da de kom ind i Hallen og Hertugen fik Die paa dem, bød han dem, der skulde bevogte dem, gribe dem og føre dem ud. Da sagde Svend: „Gi vilde Du lade det gjøre, Herre, om Du vidste, hvo der har løst os!“ Hertugen svarede, at han troede, at deres Bevogtere slet havde opfyldt deres Pligt. „Nei“ — svarede Svend — „dem er det ei at tilregne, Kong Knud kom til os inat og rev Lænkerne af os, de ligge i Fængslet.“ Hertugen saae uvis paa dem. Da tog Dronning Edla tilorde: „De maa idetmindste have Fred idag, det er Helligdag, Herre, ihvordan det saa siden gaaer; onskede vi, at dette opklaredes; det vilde være os en stor Glæde, om det var saa; ikke skulde det komme mig uventet, meget helligere var Knud end de fleste Andre.“ Hertugen lod hende raade. Der blev saa redt en god Seng til Brødrene, og de bleve pleiede paa det bedste. Drengen Karl, Knuds og Edlas Son, kom til Brødrenes Seng. Svend havde spændt det smukke Belte, han havde faaet af Knud før hans Død, af og lagt det ved Siden af sig. Drengen tog det og gav sig til at lege med det. Da sagde Svend: „Hvorledes synes Du om denne Kostbarhed, Karl?“ — „Vel“ svarede Drengen. „Vil Du have den? Lykkes det mig passende at Du eier den, den har tilhørt din Fader, han gav mig den kort før sin Død; jeg op-

fylder da din Faders Ord og giver det i gode Hænder." Karl gik strax til sin Morfader og viste ham Beltet. „Jeg venter, Frænde“ — sagde han — „at I vil tilstaae mig min Bon, at disse Mand faae deres Frihed.“ Hans Moder talte ogsaa ivrigt derfor. Hertugen svarede: „Bauskeligt vil det være, at modstaae Eder begge, vi maa tale med Brødrene.“ Han gik saa til dem og spurgte, hvorledes de vare komne ud af Fængslet. De fortalte det og bragte ham Knuds Ord. Hertugen lovede da at handle efter dem. Brødrene bleve bestandigt pleiede omhyggeligt og kom snart igjen til Kræfter. Da de vare blevne fuldkommen raske, bade de om Tilladelse til at reise hjem. Hertugen gav dem den. „I skulle nu“ — sagde han — „først drage til Kong Olaf og bede ham udbetale de Penge, han lovede for sin Udløsning, til Eder. Hvis han gjør det, skulle I saa bringe mig dem. Vil han det imidlertid ikke, som jeg aner, skulle I betale os dem. I skulle sværge, at I ville gjøre saa.“ Det gjorde Brødrene. Hertugen gav dem derpaa Følge med. De kom til Danmark og begave sig til Kong Olaf. „I har ikke Herre, gjort hvad I lovede og vi ventede“ maaled de. „Nu maa I ville gjøre det godt igjen, vi have svoret Hertug Balduin, at han skal faae Pengene.“ „Forbittret svarede Olaf: „Andet fortjene Flæmingerne af os, end at vi skulde

betale dem Penge for den Skam, de tilføiede os; saasnart jeg sidder fast i Saddelen her, i Danmark, skal jeg hjemsoge dem med en vældig Krigshær og dermed betale dem efter Fortjeneste." Brodrene skyndte sig bort med den Bædd. De droge hjem til deres Gaarde, solgte eller pantsatte deres Jordeiendomme, samlede alle deres Penge og Kostbarheder og laante endel af deres Venner og Frænder, indtil de havde faaet den bestemte Pengesum. Alt var i Guld og Sølv. Dermed droge de saa igjen til Flandern. Hertugen modtog dem vel. De havde ikke været der længe, før de udbetalte Hertugen Pengene; de gave ham desuden kostelige Gaver, der vare sjeldne i hans Land. Hertugen mælede: „J have opført Eder ædelt. Jeg veed imidlertid, at J ikke ere saa rige, at jo her er det Meste af hvad J eie. Jeg vil derfor give Eder Alt tilbage og dertil min Tak og mit Vennskab." Brodrene takkede ham meget for hans Høimodighed. Efter kort Tids Forlob droge de atter bort; Hertugen gav dem gode Gaver, og de skiltes som kjære Venner. Da de kom tilbage til Danmark, bleve de siddende paa deres Gaarde uden at tjene Kong Olaf. De vare bestandig ansete for raske Mænd.

38.

Olaf Hunger døer.

Olaf var gift med Ingerid, en Datter af Harald Haardraade. Han var en uvennesæl og pengegridsk Mand. I hans Tid var der stor Misvægt — han blev derfor kaldet Hunger — og Lovløshed i Danmark. Mange af dem, der ikke havde deltaget i Opstanden mod Knud, sagde, at det var et uheldigt Bytte at have faaet Olaf istedetfor Knud. Efter kun at have været Konge i otte Aar, døde han af Sygdom, ubegrædt af sine Undersaatter.

39.

Erik Giegod.

Erik havde været Jarl over Sjælland under Olaf som under Knud. Han var en mægtig og vennesæl Mand og hærjede bestandigt i Østerleden paa Hedingerne; alle Kristne og Kjobmænd lod han fare i Fred. Han blev navnkundig og vennesæl over hele Østerleden. Han drog lige til Gardarige og besøgte der mange berømte Hovdinge, som toge vel imod ham og gave ham mange Foræringer. Efter Broderen Olafs Død, besteg han ifølge Lovene, da han nu var den ældste af Svend Estridsøns levende Sønner, den danske Throne. Han haandhævede Lovene og søgte at forbedre Sæderne, der vare blevne fordærvede under Olaf. Han gjorde sig elsket af alle de bedste Mænd i Riget, var gavmild mod de Fattige som mod Hovdingerne og blev derfor kaldet Giegod.

40.

Knuds Hellighed kundbar over hele Danmark.

Ikke længe efter at Erik havde tiltraadt Regjerin-
gen, kom Præsten, der før havde forkyndt Olaf Knuds
Hellighed til ham. „Det kommer mig ikke uventet“ —
sagde Kongen — „vi ønske noiagtig Underretning derom,
det vilde være os alle den største Glæde, om det var
saa.“ Hertil svarede Præsten: „Det er herligt at tale
herom, Hørre; Ingen anraaber inderligt Knuds Navn
uden at faae hurtig Lindring, hvad ham end fattes.“
Mange sanddrue Mænd bekræftede Præstens Ord.
Knuds Hellighed blev saa kundbar over hele Danmark.

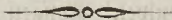
41.

Knud Helgen.

Erik vandrede til Rom med et anseligt, dog ikke
talrigt Følge. Paven, Paskalis den Anden, tillod
ham at tage Kong Knuds Reliquier op af Jorden.
Da han var kommen hjem, lod han, efter at have

tilbagetaget Benden, som Henrik i Sagen i hans Fræ-
 værelse havde erobret, alle de forstandigste Mænd i sit
 Rige, lærde som ulærde, sammenkaldte. Han yttrede
 det Dnske at undersøge Knuds Grav, hvis Præsterne
 ikke havde noget derimod. Alle bade ham raade.
 Med Biskoppernes og Almuens Samtykke droge de
 saa til Odense. Knuds Kiste blev optagen og med
 Lovsange baaren omkring Kirken. Østenfor den sad
 en Mand, der længe havde været Krøbling. Da Knuds
 Kiste kom til ham, stod han frisk op og gik med de
 Andre omkring Kirken, lovende Gud og den hellige
 Kong Knud. Kisten blev derpaa baaren ind i Kirken
 og sat midt paa Gulvet. Kongen og Præsten gik saa
 til og Kisten blev oplukket. Se! Knuds Legeme var
 ligesaa ubeskadiget som om han nylig var død. Det
 blev taget ud af Kisten og lagt paa en Baare. Folk
 sagde, man skulde prøve Reliquierne, og Erik bifaldt
 det. Han lod saa tage Lærred og lægge over Knuds
 Legeme, der blev derpaa taget Ild og Lærredet
 blev antændt dermed. Det brændte til Aske; Knuds
 Legeme var derimod aldeles uskadt, ikke et Haar var
 svedet derpaa, det var endog meget smukkere end til-
 forn. Da istemmede Præsterne et Te Deum og priste
 den almægtige Gud og hans Martyr Knud. Man
 begyndte nu strax at helligholde hans Dødsdag. Man
 optog dernæst Benedikts Kiste af Jorden. Alle hans

Saar, som havde vendt imod Knud, vare ganske lægte. Erik lod et prægtigt Skrin gjøre og Knuds Reliquier lægge deri. Det blev saa sat over Alteret. Benedikts Lig blev lagt i et andet. I Kirken, der blev helliget til Knud, stete siden mange Tertegn: Blinde fik deres Syn, Halte gif, Spedalske rensedes, Djevle flygtede ud af Affindige. Denne Hjælp ydedes ogsaa andetsteds vidt omkring, naar man anraabte Knud med sand Tro.

Anmærkning.

Ved flere af disse Sagaer, fornemlig de historiske, som „Knud den Hellige“, er det nødvendigt at erindre, at der findes andre tilbøielige forskjellige Fremstillinger af det samme Stof, hvar hos Saxo.
